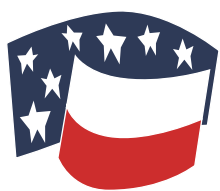

2000-20**25 LAT**
POLSKO-AMERYKAŃSKA
FUNDACJA WOLNOŚCI

WARSZAWA 2025

2000-20**25 LAT**
POLSKO-AMERYKAŃSKA
FUNDACJA WOLNOŚCI

PRZEDSTAWICIELSTWO PAFW W POLSCE

ul. Królowej Marysieńki 48

02-954 Warszawa

tel. (48 22) 550-28-00

fax (48 22) 550-28-01

e-mail: paff@pafw.pl

pafw.pl

Projekt i realizacja:

EPIGRAFIKA

Warszawa 2025

SPIS TREŚCI

LIST OD KIEROWNICTWA	6
HISTORIA – KARTKI Z KALENDARZA	11
JAK DZIAŁAMY	27
25 LAT W PROGRAMACH PAFW	31
PROGRAMY AKTYWNE	32
Równamy szanse w edukacji	33
Wspieramy rozwój społeczności lokalnych	51
Dzielimy się doświadczeniem polskiej transformacji	69
Monitoring, ewaluacje i analizy (MEVA)	78
PROGRAMY ZAKOŃCZONE	80
FAKTY I LICZBY	93
KIM JESTEŚMY	101
Rada Dyrektorów	102
Zarząd, Pracownicy i Współpracownicy	104

LIST OD KIEROWNICTWA

Andrew Nagorski
Przewodniczący
Rady Dyrektorów

Jerzy Koźmiński
Prezes Fundacji

Szanowni Państwo, Drodzy Przyjaciele,

Z prawdziwą przyjemnością pragniemy zaprezentować Państwu publikację stanowiącą podsumowanie ćwierćwiecza działalności naszej Fundacji.

Powstanie Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności nie byłoby możliwe bez sukcesu Polsko-Amerykańskiego Funduszu Przedsiębiorczości, który został utworzony z inicjatywy Prezydenta George’a H. W. Busha na mocy ustawy „O popieraniu demokracji w Europie Wschodniej”, uchwalonej w 1989 roku przez Kongres USA. W latach dziewięćdziesiątych Fundusz Przedsiębiorczości aktywnie i skutecznie wspierał rozwój gospodarki rynkowej w Polsce. Dzięki efektywnej działalności inwestycyjnej wypracował solidną nadwyżkę z powierzonych mu przez amerykański Kongres 240 milionów dolarów. Zgodnie z ustaleniami pomiędzy rządami Polski i Stanów Zjednoczonych, połowę ze swojego początkowego kapitału – 120 milionów dolarów – Fundusz Przedsiębiorczości zwrócił do budżetu USA, natomiast pozostałą część, wraz z wypracowaną nadwyżką – łącznie 255 milionów dolarów – przekazał nowoutworzonej Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności.

Twórcom Fundacji przyświecały dwa główne cele: umacnianie efektów polskich przemian zapoczątkowanych w 1989 roku oraz dzielenie się polskimi doświadczeniami w zakresie transformacji z innymi krajami. W swoich działaniach na terenie Polski Fundacja Wolności postanowiła skupić się na tych społecznościach i grupach, które w okresie głębokich przemian wymagały szczególnego wsparcia – zwłaszcza na terenach wiejskich i w małych miastach. Stąd też w jej programach od początku zaczęły dominować dwa motywy: wyrównywanie szans edukacyjnych, w połączeniu z ogólną poprawą jakości oświaty, a także wsparcie dla rozwoju lokalnych społeczności, służące zarazem budowie kapitału społecznego. Kierowali-

śmy się bowiem przeświadczeniem, że kapitał społeczny, od którego zależy zdolność do współpracy, a także edukacja – jej poziom oraz dostęp do niej – to dwa ogromnie ważne czynniki długofalowego rozwoju kraju. Oczywiście niejedynie, ale takie, na które chcieliśmy mieć wpływ i wierzyliśmy, że w dłuższej perspektywie będzie to możliwe.

W ciągu dwudziestu pięciu lat swojej działalności Fundacja zainicjowała 40 programów, na które przeznaczyła 288 milionów dolarów własnych środków, a dodatkowo z innych źródeł pozyskała 293 miliony dolarów.

Umożliwiło jej to przyznanie 35 tysięcy stypendiów na studia dla młodzieży z niezamożnych rodzin z małych miejscowości, zapoznanie ponad 200 tysięcy nauczycieli z nowoczesnymi metodami nauczania, przeprowadzenie 16 tysięcy projektów lokalnych skierowanych do setek tysięcy odbiorców, a także realizację przez 16 tysięcy studentów-wolontariuszy ponad 45 tysięcy przedsięwzięć edukacyjnych dla 467 tysięcy dzieci i młodzieży. Ponadto 35 tysięcy liderów i pracowników organizacji pozarządowych oraz innych osób aktywnych w swoich lokalnych społecznościach zostało objętych szkoleniami służącymi podnoszeniu ich kwalifikacji i kompetencji.

Jednocześnie, zgodnie ze swoją misją, Fundacja angażowała się w przekazywanie innym krajom wiedzy jaką Polska zdobyła podczas swej ustrojowej transformacji oraz integracji z Unią Europejską. Od 2000 roku gościliśmy w Polsce 16 tysięcy osób z Europy Wschodniej, najwięcej z Ukrainy – 9 tysięcy, a także z Kaukazu Południowego i Azji Centralnej. W tej licznej grupie znalazło się 11 tysięcy liderów studenckich oraz profesjonalistów, 3700 uczestników programu „Przemiany w Regionie” (RITA), a także ponad 1000 stypendystów Programu Kirklanda.

Większość swoich programów Fundacja kształtowała w dłuższym horyzoncie czasowym, a zarazem tak, aby się wzajemnie wzmacniały i uzupełniały. A jednocześnie, aby wspierane w ramach programów inicjatywy mogły się rozwijać po zakończeniu ich finansowania przez PAFW. Szczególnie wspierała projekty, które można było replikować w innych miejscach i środowiskach. W każdym programie dużą wagę przywiązywała do pracy z liderami lokalnych projektów, tworząc sieci ich współpracy i wymiany doświadczeń. Prawie wszystkie programy Fundacji były poddawane zewnętrznej ewaluacji.

Nasz jubileusz stwarza dobrą okazję do przywołania efektów zwłaszcza tych przedsięwzięć, które Fundacja realizuje od samego początku swojego istnienia.

W programie „English Teaching” przeprowadzono do tej pory prawie 1300 projektów edukacyjnych służących promocji nauki języka angielskiego, a zarazem inspirujących do podejmowania wartościowych inicjatyw społecznych na terenach wiejskich i w małych miastach.

W obszarze edukacji od 25 lat wyjątkową rolę odgrywa program „Szkola Ucząca Się”, który objął kompleksowym wsparciem ponad 12 tysięcy placówek szkolnych. Nastąpiła w nich poprawa jakości nauczania, czemu służyło wprowadzanie rozwiązań opartych na badaniach oraz najlepszych doświadczeniach zagranicznych. Program nie tylko zmieniał sposób pracy uczestniczących w nim nauczycieli i dyrektorów szkół, ale także wywierał realny wpływ na cały system edukacji w Polsce. Upowszechniane przez lata dobre praktyki, takie jak ocenianie kształtujące, są dziś integralną częścią głównego nurtu edukacyjnego.

Program „Działaj Lokalnie” był pierwszym przedsięwzięciem oferującym granty na aktywizację społeczności w małych miejscowościach. W jego ramach wsparcie uzyskało 15 tysięcy inicjatyw obywatelskich służących rozwiązywaniu lokalnych problemów i pobudzających aspiracje rozwojowe. W projekty te zaangażowało się blisko 7 milionów osób, w tym ponad 260 tysięcy wolontariuszy. Trwający już 25 lat program „Działaj Lokalnie” przeszedł długą drogę organicznego rozwoju i stał się unikalnym w skali europejskiej. Budowana od 2004 roku sieć Ośrodków Działaj Lokalnie, przyznających dotacje w otwartych

konkursach grantowych, powiększyła się z 15 do 78 – obecnie obejmuje 673 gminy.

Swoją ofertę nieustannie rozszerza utworzony w 2000 roku Portal Organizacji Pozarządowych ngo.pl. Od lat stanowi on istotny komponent całej infrastruktury trzeciego sektora w Polsce; w minionym roku skorzystało z niego około 4 miliony użytkowników.

Pierwszym przedsięwzięciem Fundacji o charakterze międzynarodowym był Program Stypendialny im. Lane’a Kirklanda – ponad tysiąc jego absolwentów to dziś liderzy życia społecznego, gospodarczego i politycznego w trzynastu krajach regionu.

Kolejne zagraniczne długofalowe działanie PAFW, również zainicjowane w 2000 roku, stanowił program „Przemiany w Regionie” (RITA). W jego ramach polskie organizacje pozarządowe przeprowadziły 1234 projekty, w których dzieliły się ze swoimi partnerami na Wschodzie doświadczeniami Polski w zakresie przemian społeczno-gospodarczych oraz integracji europejskiej.

Przez następne lata Fundacja uruchamiała kolejne programy, z których większość jest kontynuowana. W 2008 roku, dzięki współpracy z Fundacją Billa i Melindy Gatesów, PAFW otrzymała grant w wysokości 31 milionów dolarów na realizację Programu Rozwoju Bibliotek. Program, będący wówczas częścią ogólnosiwiatowego przedsięwzięcia „Global Libraries”, zmienił rzeczywistość 4200 polskich bibliotek w małych miejscowościach, przekształcając je w nowoczesne centra informacji, edukacji i kultury, pełne obywatelskiej aktywności. Ponad 12 tysięcy bibliotekarek i bibliotekarzy zostało wszechstronnie przeszkolonych, zaś ich placówki otrzymały sprzęt komputerowy, oprogramowanie oraz bezpłatny dostęp do Internetu.

Od dziesięciu lat w Warszawie działa unikalna instytucja – Szkoła Edukacji Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności i Uniwersytetu Warszawskiego. Jej program, opracowany we współpracy PAFW z Teachers College Uniwersytetu Columbia w Nowym Jorku, od początku wyznacza nowe standardy w przygotowaniu do zawodu nauczyciela. Szkoła Edukacji prowadzi pierwsze w Polsce dzienne studia podyplomowe, które łączą intensywną praktykę z nauczaniem akademickim – dotychczas ukończyło

je 220 osób. Z oferty Szkoły korzystają także czynni nauczyciele – ponad 11 tysięcy osób uczestniczyło w studiach zaocznych, szkoleniach i kursach. Szkoła Edukacji to dziś synonim wysokiej jakości kształcenia nauczycieli, a różnorodne wydarzenia popularyzujące jej metody przyciągnęły już 21 tysięcy osób. Zarówno eksperci Szkoły Edukacji jak i programu „Szkoła Ucząca Się” od lat aktywnie uczestniczą w kształtowaniu polityki oświatowej w Polsce. Ich rola szczególnie zyskała na znaczeniu od początku 2024 roku, gdy zostali zaproszeni do udziału w pracach nad zmianami w polskiej edukacji, w tym także nad nową podstawą programową.

Od ponad trzech lat, we współpracy z innymi organizacjami pozarządowymi, Fundacja angażuje się w działania na rzecz Ukrainy, która padła ofiarą brutalnej agresji ze strony Rosji. Czyni to zarówno poprzez swoje programy o charakterze krajowym jak i międzynarodowym. Tuż po wybuchu wojny uruchomiła wsparcie rzeczowe i finansowe dla ludności cywilnej w Ukrainie w postaci sprzętu medycznego, lekarstw, żywności i transportu. Jednocześnie aktywnie włączyła się w inicjatywy pomocowe skierowane do uchodźców wojennych w Polsce. Niezwłocznie rozpoczęła nowy program – „Wspieramy Ukrainę” – skierowany do polskich organizacji obywatelskich zaangażowanych w pomoc ukraińskim uchodźcom w Polsce oraz ludności cywilnej w Ukrainie. Na program ten Fundacja przeznaczyła dotąd 13 milionów złotych, zaś z jego oferty skorzystało bezpośrednio 97 tysięcy uchodźców przebywających w Polsce, a także 160 tysięcy osób w Ukrainie. Jednocześnie Realizatorzy fundacyjnych programów pozyskali na działania służące Ukrainie 32 miliony złotych z innych źródeł.

Wszystkie przytoczone wyżej liczby pozwalają zobrazować skalę fundacyjnej działalności, ale przecież za nimi kryje się ogromna aktywność bardzo wielu ludzi.

W roku fundacyjnego jubileuszu pragniemy więc wyrazić głęboką wdzięczność wszystkim naszym partnerom, liderom społecznym, organizacjom pozarządowym oraz innym instytucjom zaangażowanym w programy PAFW. Przede wszystkim gorąco dziękujemy organizacjom, które podjęły się roli Realizatorów fundacyjnych programów; w każdej z nich o naszych wspólnych sukcesach zadecydowały zespoły kompetentnych, pełnych inwencji i entuzjazmu osób.

Słowa wdzięczności i uznania kierujemy do Członków Rady Dyrektorów Fundacji, byłych i obecnych, na których wsparcie, życzliwość, wiedzę oraz doświadczenie zawsze mogliśmy liczyć. Ogromnie żałujemy, że niektórzy z nich nie doczekali fundacyjnego jubileuszu. Odeszli od nas: John P. Birkelund, przewodniczący Rady Dyrektorów do 2012 roku, Zbigniew Brzeziński, Frederick M. Bohlen, Colin G. Campbell, John H. D'Arms, Robert G. Faris, Aleksander Koj i Nicholas A. Rey.

W tym jubileuszowym roku pragniemy jak najserdeczniej podziękować wszystkim naszym znakomitym Pracownikom i Współpracownikom; bez codziennego zaangażowania Zespołu PAFW żadne fundacyjne dokonania nie byłyby możliwe.

Mijające 25 lat zamykamy w poczuciu dobrze wypełnionych zadań. Przez cały ten czas Fundacja konsekwentnie realizowała przyjęte na początku cele, dopasowując zarazem swoje działania do zmieniających się okoliczności – w ostatnich kilku latach takimi były ogólnoswiatowa pandemia oraz wybuch wojny w Ukrainie, a także kolejny etap rewolucji cyfrowej. Głęboko wierzymy, że zdobyte przez ćwierćwiecze cenne doświadczenia, zespolone z niezawodnym wsparciem ze strony naszych partnerów, umożliwią Fundacji pomyślną kontynuację jej misji przez wiele kolejnych lat.

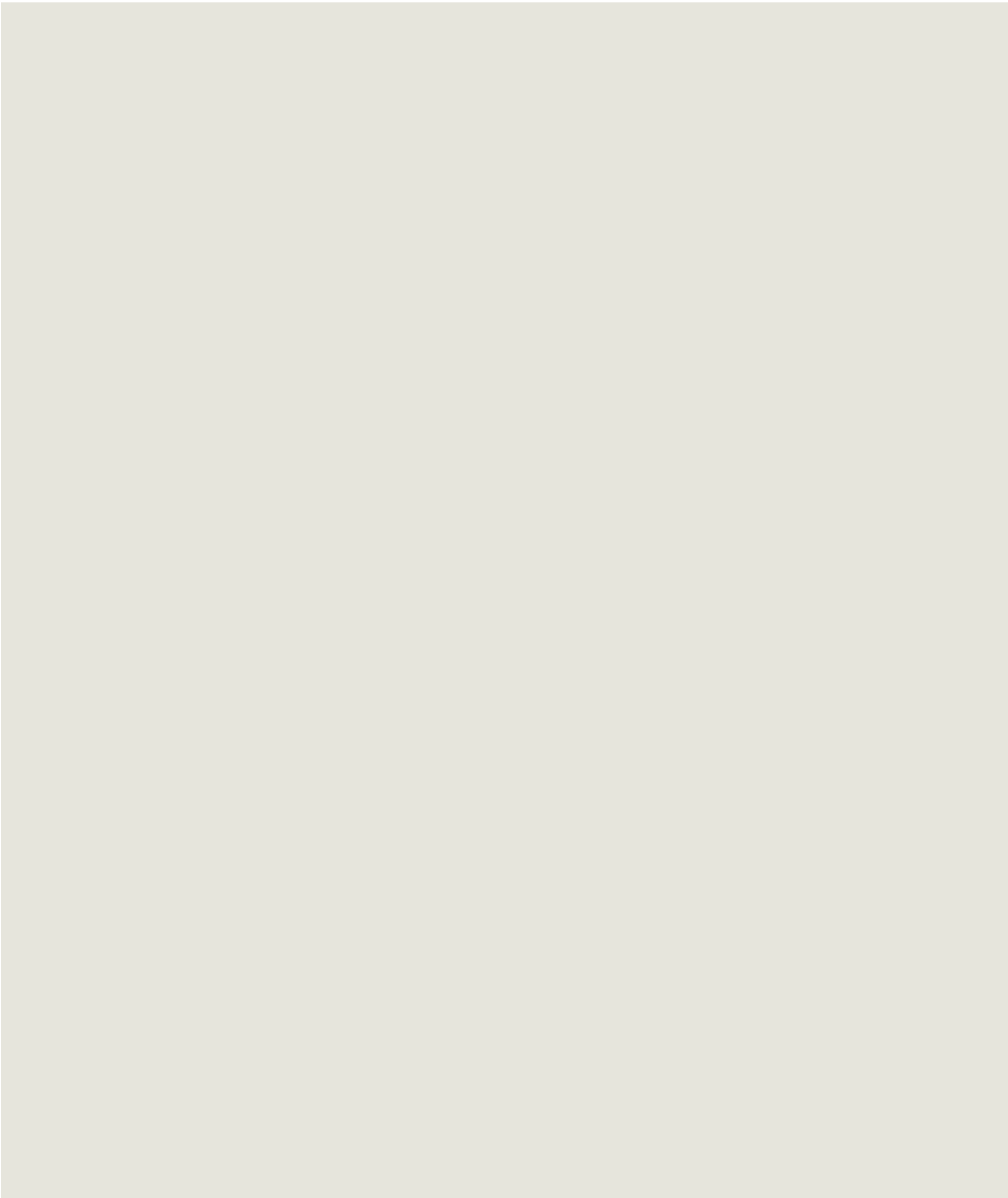

Andrew Nagorski
Przewodniczący Rady Dyrektorów

Jerzy Koźmiński
Prezes Fundacji

Nowy Jork/Warszawa, maj 2025 r.

HISTORIA

– KARTKI Z KALENDARZA

1989

Prezydent George H. W. Bush przemawia w polskim Sejmie. Zapowiada aktywne wsparcie USA dla budowy gospodarki rynkowej w Polsce, m.in. poprzez utworzenie Polsko-Amerykańskiego Funduszu Przedsiębiorczości.

1989

CZERWIEC

Po obradach Okrągłego Stołu i wyborach 4 czerwca, Polska wchodzi na drogę głębokich przemian ustrojowych.

LISTOPAD

Kongres USA uchwala ustawę „O popieraniu demokracji w Europie Wschodniej” (SEED ACT), na mocy której w 1990 roku powstaje Polsko-Amerykański Fundusz Przedsiębiorczości (PAFP).

1990

MAJ

Fundusz Przedsiębiorczości rozpoczyna działalność. Przewodniczącym Rady Dyrektorów zostaje John P. Birkelund, a Prezesem Funduszu – Robert G. Faris.

1992

SIERPIEŃ

Z inicjatywy Funduszu Przedsiębiorczości powstaje grupa Enterprise Investors, która od tego czasu zarządza jego inwestycjami. Obecnie EI jest wiodącą w regionie instytucją zarządzającą funduszami typu private equity.

1999

CZERWIEC

Prezydent Aleksander Kwaśniewski przyznaje Funduszowi Przedsiębiorczości Specjalną Nagrodę Gospodarczą, którą w imieniu Funduszu odbiera Ambasador Nicholas A. Rey. John P. Birkelund, Przewodniczący Rady Dyrektorów Funduszu, zostaje odznaczony Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Zasługi RP. Fundusz zainwestował w ponad 50 polskich przedsiębiorstw, utworzył i rozwinął wiele firm oraz instytucji; do dzisiaj odgrywają one ważną rolę w gospodarce. Zainicjował również programy kredytowe dla małych i średnich firm, w których działało blisko 100 tysięcy przedsiębiorców, a także przyczynił się do powstania pięciu banków. Początkowy kapitał PAFP w wysokości 240 milionów USD, w wyniku działalności inwestycyjnej został powiększony o ponad 50%. Środki w wysokości połowy kapitału założycielskiego Funduszu – 120 milionów USD – w 2001 roku zostały zwrócone do budżetu USA.

SIERPIEŃ

Ustanowienie Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności przez PAFP. W skład Założycielskiej Rady Dyrektorów wchodzi: Marek Belka, Joseph C. Bell, John P. Birkelund (Przewodniczący Rady), Michał Boni, Zbigniew Brzeziński, John D'Arms, Robert G. Faris, Aleksander Koj, Krzysztof Pawłowski i Nicholas A. Rey. Za zgodą Kongresu USA i w porozumieniu z Rządem RP Fundusz Przedsiębiorczości rozpoczyna stopniowe przekazywanie środków do Fundacji. Pierwsza transza wyniosła 40 milionów USD.

2000

Otwarcie Przedstawicielstwa
Polsko-Amerykańskiej Fundacji
Wolności w Warszawie,
za zgodą i przy wsparciu
Ministra Spraw Zagranicznych
Bronisława Geremka.

2000

MARZEC

Rada Dyrektorów PAFW określa główne obszary programowe Fundacji: inicjatywy w zakresie edukacji, rozwój społeczności lokalnych oraz dzielenie się polskimi doświadczeniami z transformacji. Prezesem Fundacji zostaje Jerzy Koźmiński, w latach 1994-2000 Ambasador Polski w USA.

Rada Dyrektorów PAFW spotyka się z Ministrem Spraw Zagranicznych Bronisławem Geremkiem.

MAJ

Uruchomienie pierwszych programów Fundacji.

2001

LIPIEC

Polskę nawiedza powódź. We współpracy z „Rzeczpospolitą” Fundacja przyznaje dotacje dla najbardziej poszkodowanych szkół z terenów wiejskich, a blisko 200 małych firm otrzymuje preferencyjne kredyty na usuwanie skutków powodzi, których przy wsparciu Fundacji udziela Fundusz Mikro.

PAŹDZIERNIK

Rozpoczęcie programu grantowego „Równać Szanse”, służącego wyrównywaniu szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z małych miejscowości.

LISTOPAD

Przedstawiciele Fundacji oraz Funduszu zostają przyjęci przez Sekretarza Stanu USA Colina Powella.

2002

MAJ

Rusza Program Stypendiów Pomostowych dla uzdolnionej młodzieży ze wsi i małych miast.

MAJ

Fundacja zostaje partnerem i fundatorem konkursu o tytuł „Dobroczyncy Roku”, w którym nagradzane są społecznie zaangażowane firmy.

LIPIEC

Zakończenie drugiej edycji Programu Stypendialnego im. Lane'a Kirklanda z udziałem Ireny Kirkland oraz Marszałka Sejmu Marka Borowskiego.

WRZESIEŃ

Uruchomienie programu „Obywatel i Prawo” mającego na celu rozwój społecznych form poradnictwa obywatelskiego i prawnego.

2005

Radę Dyrektorów Fundacji
przyjmuje Prezydent
Aleksander Kwaśniewski.

2003

STYCZEŃ

W ramach programu „Działaj Lokalnie” uruchomione zostają konkursy grantowe na poziomie lokalnych społeczności.

CZERWIEC

Polacy w referendum opowiadają się za wejściem Polski do Unii Europejskiej. Fundacja inicjuje program „EURONGO”, mający przygotować polskie organizacje pozarządowe do pozyskiwania środków unijnych.

2004

STYCZEŃ

Fundusz wieczysty Fundacji przekracza 200 milionów USD dzięki kolejnej wpłacie z Polsko-Amerykańskiego Funduszu Przedsiębiorczości.

LUTY

W ramach programu „Przemiany w Regionie” (RITA) zostają zainicjowane podróże studyjne do Polski („Study Tours to Poland”), w których rocznie uczestniczy kilkuset przedstawicieli różnych środowisk i grup zawodowych, głównie z Ukrainy, Białorusi, Rosji i Gruzji.

MAJ

Premier Marek Belka gościem finału III edycji „Działaj Lokalnie”.

WRZESIEŃ

Interklasa.pl najlepszym polskim portalem edukacyjnym według magazynu „Komputer Świat”.

2005

MAJ

Jubileusz piętnastolecia Polsko-Amerykańskiego Funduszu Przedsiębiorczości i pięciolecia Fundacji. Wśród gości - byli Prezydent Lech Wałęsa i Marszałek Sejmu Włodzimierz Cimoszewicz.

SIERPIEŃ

Zmiana na stanowisku Dyrektora Przedstawicielstwa Fundacji w Polsce – miejsce Ryszarda Kruka zajmuje Grzegorz Jędrys.

2007

Dwaj byli premierzy – Profesor Jerzy Buzek i Profesor Marek Belka – prowadzą zajęcia dla młodzieży szkolnej w ramach programu „Wolontariat Studencki”.

2006

MARZEC

Finał akcji „Przejrzysta Polska” promującej wysokie standardy w funkcjonowaniu samorządów lokalnych oraz współdziałanie obywateli z lokalną władzą. Certyfikaty dla 403 samorządów wręczają przedstawiciele kilku organizacji, które razem z PAFW prowadziły akcję.

2007

LUTY

Ustanowienie przez PAFW współpracy z największą pozarządową instytucją grantodawczą w świecie – Fundacją Billa i Melindy Gatesów, które zaowocowało decyzją o uruchomieniu w Polsce Programu Rozwoju Bibliotek.

2008

MARZEC

Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności tworzy Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego (FRSI), która będzie realizować Program Rozwoju Bibliotek.

CZERWIEC

Porozumienie o współpracy Fundacji z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego na rzecz rozwoju i modernizacji bibliotek publicznych.

WRZESIEŃ

Pierwsza wizyta grupy uczestników i absolwentów programu „Liderzy PAFW” w Stanach Zjednoczonych.

PAŹDZIERNIK

Międzynarodowe Forum Ekonomiczne w Krynicy przyznaje Fundacji Nagrodę dla Organizacji Pozarządowej Europy Środkowo-Wschodniej Roku 2008.

LISTOPAD

George Zamka, dowódca wahadłowca „Endeavour”, odwiedza Polskę na zaproszenie Fundacji i Ambasady USA w Warszawie. Spotyka się z młodzieżą szkolną uczestniczącą w fundacyjnych programach.

2009

PAFW partnerem Fundacji Billa i Melindy Gatesów – podpisanie umowy dotacji na realizację w Polsce Programu Rozwoju Bibliotek. Łączne wsparcie Fundacji Gatesów wyniosło blisko 31 milionów USD.

2009

LUTY

Fundacja współtworzy Pracownię Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia”, mającą skutecznie łączyć teorię z praktyką działań społecznych.

LUTY

Fundacja zostaje partnerem Plebiscytu „Gwiazdy Dobroczynności”, w którym nagradzane są osoby publiczne działające społecznie.

MARZEC

Nabycie nieruchomości pod budowę siedziby Przedstawicielstwa PAFW w Polsce: Warszawa, ul. Królowej Marysieńki 48.

LIPIEC

Pierwsza grupa nauczycielek uczestniczących w programie „English Teaching” bierze udział w szkoleniach „TESOL Summer Institute” organizowanych przez Gonzaga University w USA.

LIPIEC

Do pierwszej rundy Programu Rozwoju Bibliotek zakwalifikowały się 1873 placówki biblioteczne.

SIERPIEŃ

Zawarcie trzyletniego porozumienia między Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji, Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego oraz Grupą Telekomunikacja Polska, na mocy którego Grupa TP oferuje wszystkim bibliotekom publicznym w Polsce bezpłatny dostęp do Internetu oraz zwolnienie z opłat abonamentowych.

PAŹDZIERNIK

Inauguracja Nauczycielskiej Akademii Internetowej z udziałem Minister Edukacji Narodowej Katarzyny Hall.

2010

Jubileusz 10-lecia Fundacji z udziałem Marszałka Bronisława Komorowskiego, pełniącego obowiązki Prezydenta RP, Premiera Donalda Tuska, a także Ministrów: Katarzyny Hall, Radosława Sikorskiego, Krzysztofa Kwiatkowskiego i Michała Boniego.

2010

KWIECIEŃ

Po katastrofie pod Smoleńskiem Fundacja angażuje się w utworzenie Fundacji „10 kwietnia” (obecnie to Fundacja „Dorastaj z Nami!”), mającej na celu udzielanie pomocy dzieciom osieroconym w trakcie pełnienia przez ich rodziców służby publicznej dla Polski.

MAJ

W jubileuszu 10-lecia uczestniczy załoga amerykańskich astronautów. Wśród gości są przedstawiciele organizacji pozarządowych i partnerzy Fundacji – Realizatorzy programów, liderzy społeczni, stypendyści, przedstawiciele szkół i bibliotek. Gratulacje oraz wyrazy uznania przesyłają Fundacji Prezydent USA Barack Obama, Przewodniczący Parlamentu Europejskiego Jerzy Buzek oraz byli Prezydenci RP: Lech Wałęsa i Aleksander Kwaśniewski.

CZERWIEC

Fundacja, we współpracy z Centrum Edukacji Obywatelskiej, Akademią Rozwoju Filantropii w Polsce i Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego angażuje się w pomoc dla szkół, bibliotek i organizacji pozarządowych z małych miejscowości, które dotknęła powódź.

WRZESIEŃ

Środki przeznaczone od 2000 roku na działalność programową Fundacji przekraczają 100 milionów USD.

PAŹDZIERNIK

Uruchomienie, wspólnie z Ambasadą USA w Warszawie, Polsko-Amerykańskiej Inicjatywy Stażowej (Polish-American Internship Initiative) dla polskich studentów w renomowanych amerykańskich firmach.

PAŹDZIERNIK

Konferencja „Stypendia w polskiej edukacji” z udziałem Harriet Mayor Fulbright, wdowy po Senatorze J. Williamie Fulbrightcie.

2011

Otwarcie własnej siedziby Przedstawicielstwa w Polsce z udziałem Ministra Michała Boniego, Ministra Jacka Michałowskiego oraz Ambasadora USA Lee Feinsteina.

2011

STYCZEŃ

Rozpoczęcie prac przy budowie siedziby Przedstawicielstwa Fundacji w Polsce. Dzięki ich sprawnemu przebiegowi już po dziesięciu miesiącach nowa siedziba zostaje oddana do użytkowania.

MARZEC

W drugiej rundzie Programu Rozwoju Bibliotek 1454 placówki biblioteczne dołączają do bibliotek już biorących udział w programie. Łącznie w przedsięwzięciu uczestniczy 3327 bibliotek.

CZERWIEC

Prezydent Bronisław Komorowski, podczas wizyty w Stowarzyszeniu „ARKA” w Radomiu z okazji obchodów Czerwca '76, spotyka się z uczestnikami programu „PROJEKTOR – wolontariat studencki”.

LIPIEC

Pierwsza grupa - 22 uczestników Programu Stypendiów Pomostowych oraz „Wolontariatu Studenckiego” – wyrusza na staże wakacyjne do USA w ramach Polsko-Amerykańskiej Inicjatywy Stażowej.

LIPIEC

10-lecie Programu Kirklanda. List od Prezydenta Bronisława Komorowskiego odczytuje Minister Jacek Michałowski. W wydarzeniu udział biorą: Profesor Leszek Balcerowicz, Minister Michał Boni, Minister Beata Stelmach oraz Ambasador USA w Polsce Lee Feinstein.

GRUDZIEŃ

Prezydent Bronisław Komorowski odznacza Roberta G. Farisa, byłego Prezesa Polsko-Amerykańskiego Funduszu Przedsiębiorczości, Członka Rady Dyrektorów PAFW, Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Zasługi RP.

Za realizację Programu Rozwoju Bibliotek Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego otrzymuje nagrodę „E-inclusion Award” przyznaną przez Komisję Europejską.

2012

STYCZEŃ

Uruchomienie programu „Nowe Technologie Lokalnie” (obecnie: „Sektor 3.0”).

MARZEC

Były Prezydent Aleksander Kwaśniewski odwiedza nową siedzibę Przedstawicielstwa Fundacji w Polsce.

MAJ

Zmiana na stanowisku Przewodniczącego Rady Dyrektorów PAFW – rezygnację z funkcji składa John P. Birkelund, który kierował pracami Rady od ustanowienia Fundacji. Nowym Przewodniczącym Rady zostaje Andrew Nagorski – wielokrotnie nagradzany dziennikarz i pisarz, były korespondent zagraniczny i Senior Editor Newsweek International.

CZERWIEC

Spotkanie uczestników Polsko-Amerykańskiej Inicjatywy Stażowej z Michaeliem Camunezem, Zastępcą Podsekretarza Stanu w Departamencie Handlu USA.

LIPIEC

Realizacja projektu „Nowoczesny Patriotyzm” w ramach programu „PROJEKTOR – wolontariat studencki” z udziałem Ministrów i Doradców Prezydenta RP.

PAŹDZIERNIK

W Centrum Nauki Kopernik w Warszawie odbywa się pierwsze Forum Klubów Młodego Odkrywcy, będące efektem porozumienia, jakie PAFW zawarła w lipcu tego roku z CNK w celu rozwijania sieci tych Klubów.

LISTOPAD

Inauguracja XI edycji Programu Stypendiów Pomostowych w Belwederze z udziałem Małżonki Prezydenta RP Anny Komorowskiej, która objęła patronat nad programem.

2013

Uruchomienie Warszawskiej Letniej Akademii Euro-Atlantyckiej (WEASA), wspólnego przedsięwzięcia Fundacji, Kolegium Europy w Natolinie i The German Marshall Fund of the United States. W inauguracji udział bierze m.in. Günter Verheugen, były Komisarz i Wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej oraz Profesor Leszek Balcerowicz.

2013

STYCZEŃ

Rozpoczęcie trzeciej rundy Programu Rozwoju Bibliotek, możliwe dzięki efektywnemu zarządzaniu środkami przekazanymi przez Fundację Gatesów oraz wkładowi własnemu PAFW. W ramach trzech rund wsparcie uzyskuje w sumie 3808 bibliotek.

STYCZEŃ

Utworzenie przez PAFW Fundacji Akademia Organizacji Obywatelskich (FAOO) w celu rozwijania kompetencji i umiejętności osób zarządzających NGO.

MAJ

Fundacja partnerem polskiej edycji międzynarodowej konferencji „TechCamp”, stanowiącej inicjatywę Departamentu Stanu USA.

LIPIEC

Ze studentami-wolontariuszami „PROJEKTORA” spotyka się na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy Ambasador USA w Polsce Stephen Mull.

WRZESIEŃ

PAFW ustanawia Fundację Dobrej Edukacji, której celem jest wspieranie rozwoju polskiej oświaty poprzez poprawę jakości kształcenia nauczycieli.

PAŹDZIERNIK

Minister Pracy i Polityki Społecznej Władysław Kosiniak-Kamysz gościem finału III edycji programu „Lokalne Partnerstwa PAFW” połączonego z wręczeniem nagród w konkursie o tytuł „Społecznika Roku” tygodnika Newsweek Polska.

PAŹDZIERNIK

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdan Zdrojewski gościem Kongresu Bibliotek.

Fundacja laureatem „Nagrody Wolności” przyznawanej przez The Atlantic Council. Statuetkę z rąk Profesora Zbigniewa Brzezińskiego odbiera Prezes Fundacji Jerzy Koźmiński.

2014

2014

LUTY

W odpowiedzi na wydarzenia w Kijowie oraz innych miastach Ukrainy, w ramach programu „RITA” zostają uruchomione dodatkowe środki dla wsparcia działań kierowanych do ukraińskich partnerów.

LUTY

Wsparcie obchodów 25-lecia przemian ustrojowych w ramach Inicjatywy „Razem '89” oraz jubileuszy 100-lecia urodzin Jana Nowaka-Jeziorańskiego i Jana Karłowicza.

CZERWIEC

Członkowie Rady Dyrektorów PAFW biorą udział w uroczystościach związanych z obchodami 25-lecia polskiej wolności oraz kolacji z głowami państw i szefami rządów, z udziałem Prezydenta Baracka Obamy.

LIPIEC

Organizacje pozarządowe uczestniczące w programach Fundacji przeprowadzają setki przedsięwzięć w ramach Inicjatywy „Razem '89” – już od kilku miesięcy wspólnie z mieszkańcami małych miejscowości świętują 25-lecie wolnej Polski.

GRUDZIEŃ

Przewodniczący Andrew Nagorski wraz z Grzegorzem Jędrzem i Joanną Lempart odwiedzają uczestników programów PAFW z okolic Grodziska Mazowieckiego, Radomia i Stoczki Łukowskiego.

2015

MAJ

Jubileusz 15-lecia Fundacji z udziałem m.in. Anny Komorowskiej, Małżonki Prezydenta RP, Profesora Jerzego Buzka, byłego Premiera RP i Przewodniczącego Parlamentu Europejskiego oraz Ambasadora USA Stephen Mulla.

MAJ

Z okazji jubileuszu listy z gratulacjami dla Fundacji nadesłali: Prezydent RP Bronisław Komorowski, Wiceprezydent USA Joe Biden oraz byli Prezydenci Polski – Lech Wałęsa i Aleksander Kwaśniewski.

MAJ

Joseph C. Bell, C. Douglas Ades i Norman E. Haslun III uhonorowani przez Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego odznaczeniami za wspieranie polskich przemian rozpoczętych w 1989 roku.

PAŹDZIERNIK

Dr Adam Bodnar, Rzecznik Praw Obywatelskich, gościem specjalnym Festiwalu Aktywności Społecznej – jubileuszu 15-lecia programu „Działaj Lokalnie”.

2017

Program „English Teaching” uhonorowany prestiżowym wyróżnieniem European Language Label – europejskim certyfikatem jakości w edukacji językowej.

2016

MARZEC

Andrew Nagorski, wraz z Grzegorzem Jędrysem i Joanną Lempart, z wizytą u beneficjentów lokalnych programów Fundacji w Warce i Bończy.

LIPIEC

Madeleine Albright, Sekretarz Stanu USA w latach 1997-2001, gościem Warszawskiej Letniej Akademii Euro-Atlantyckiej (WEASA).

LISTOPAD

Andrew Nagorski z wizytą w Szkole Edukacji PAFW i UW – bierze udział w zajęciach polonistycznych oraz w spotkaniu z kadrą i studentami.

LIPIEC

Utworzenie Szkoły Edukacji Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności i Uniwersytetu Warszawskiego – istotnej inicjatywy mającej na celu kształcenie przyszłych nauczycieli.

2017

KWIECIEŃ

Szkoła Edukacji PAFW i UW otrzymuje certyfikat „Znak Jakości” - nagrodę w konkursie „Studia z przyszłością” organizowanym przez Fundację Rozwoju Edukacji i Szkolnictwa Wyższego.

WRZESIEŃ

10-lecie udziału Fundacji w International Visitor Leadership Program – Ambasador Stanów Zjednoczonych Paul W. Jones gości ponad 100 Liderów PAFW, uczestników wizyt studyjnych do USA.

LISTOPAD

Jubileusz 15-lecia Programu Stypendiów Pomostowych z udziałem Ambasadora USA Paula W. Jonesa. W latach 2002-2017 przyznano ponad 21 000 stypendiów.

2018

Minister Cyfryzacji Marek Zagórski, Michał Boni, poseł do Parlamentu Europejskiego, Janina Ochojska, Prezes Polskiej Akcji Humanitarnej oraz Jerzy Owsiak, szef Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, gośćmi Festiwalu „Sektor 3.0”.

2018

MARZEC

Wsparcie Inicjatywy „Nasza Niepodległa” – otwartej, ogólnopolskiej platformy współpracy organizacji pozarządowych pragnących uczcić Stulecie Niepodległości Polski.

WRZESIEŃ

600 tysięcy złotych to łączna kwota dotacji dla siedmiu nowych Lokalnych Partnerstw PAFW i trzech projektów „start-upowych”, które zawiązały się w VI edycji programu.

PAŹDZIERNIK

W wyborach samorządowych o urząd burmistrza, wójta lub radnego ubiega się 184 uczestników i absolwentów programu „Liderzy PAFW”. Mandat zdobywają 83 osoby.

PAŹDZIERNIK

Program „Lokalne Partnerstwa PAFW” partnerem XIII Kongresu Obywatelskiego oraz organizatorem jednej z sesji tematycznych: „Wspólnoty lokalne – jak je budować i wykorzystywać ich siłę”.

LISTOPAD

Program „Sektor 3.0” wyróżniony przez Komisję Europejską w konkursie European Digital Skills Awards w kategorii „Digital Skills for All”.

2019

MARZEC

Piotr Pawłowski, zmarły w 2018 roku założyciel Stowarzyszenia Przyjaciół Integracji oraz Fundacji Integracja, uhonorowany tytułem „Społecznika Dziesięciolecia” w 10. edycji konkursu „Społecznik Roku” tygodnika Newsweek Polska, którego PAFW jest partnerem głównym.

WRZESIEŃ

Program „Study Tours to Poland” ma już 15 lat – w ramach wizyt studyjnych liderów studenckich oraz profesjonalistów z krajów Europy Wschodniej, Kaukazu Południowego i Azji Centralnej, od 2004 roku Polskę odwiedziło blisko 10 tysięcy osób.

LISTOPAD

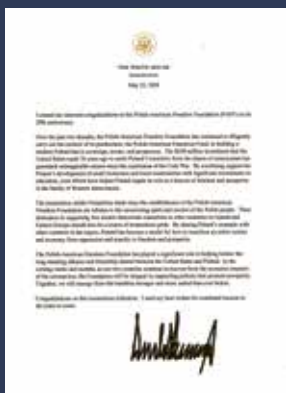
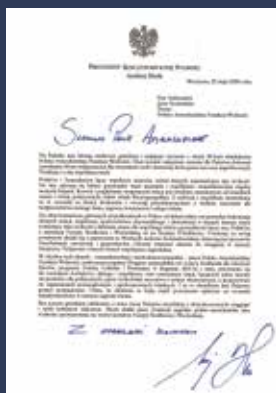
Jubileuszowy, dziesiąty Kongres Bibliotek z udziałem Rzecznika Praw Obywatelskich Dr. Adama Bodnara.

GRUDZIEŃ

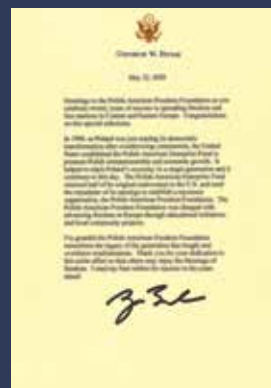
Andrew Nagorski wraz z Grzegorzem Jędrysem i Joanną Lempart z wizytą u uczestników programów PAFW w powiecie wołomińskim i legionowskim.

Z okazji jubileuszu 20-lecia Fundacja otrzymuje listy gratulacyjne od Prezydenta Andrzeja Dudy oraz Prezydenta Donalda Trumpa. Zostaje również uhonorowana listami gratulacyjnymi od byłych Prezydentów RP: Lecha Wałęsy, Aleksandra Kwaśniewskiego i Bronisława Komorowskiego, a także byłych Prezydentów USA: Billa Clintona i George'a W. Busha.

2020

2020

LUTY

Pandemia COVID-19 powoduje głębokie zmiany w działalności programowej PAFW. W związku z obostrzeniami sanitarnymi, wszystkie konferencje, seminaria, warsztaty oraz inne spotkania są organizowane online. W programach PAFW pojawia się nowa oferta, odpowiadająca na wyzwania związane z pandemią.

KWIECIEŃ

Fundacja uruchamia nowy program – „Fundusz Pomocowy dla Organizacji Pozarządowych oraz Inicjatyw Obywatelskich”, który wspiera NGO w czasie pandemii COVID-19 oraz pomaga im w przeciwdziałaniu i łagodzeniu negatywnych skutków pandemii.

GRUDZIEŃ

W czasie pierwszego roku pandemii Fundacja przeznaczyła łącznie 1,6 miliona dolarów na dodatkowe wsparcie organizacji pozarządowych oraz inicjatyw obywatelskich.

2021

STYCZEŃ

W IV rundzie Programu Rozwoju Bibliotek wsparcie uzyskuje kolejne 247 placówek bibliotecznych z miejscowości do 50 tysięcy mieszkańców.

PAŹDZIERNIK

Andrew Nagorski wraz z Grzegorzem Jędrusem i Agnieszką Mazur z wizytą w Klembowie u uczestników nowego programu Fundacji „Zielony Lider”.

LISTOPAD

W ramach programu „Pro Publico Bono” PAFW uruchamia projekt szkoleń dla dziennikarzy mediów lokalnych „Media Forum. Rozwój Lokalny”.

GRUDZIEŃ

Podsumowanie pierwszej edycji „Funduszu Pomocowego”: dotacje na łączną kwotę ponad 5 milionów złotych otrzymało 158 organizacji z całej Polski na przeciwdziałanie skutkom pandemii COVID-19.

W reakcji na agresję Rosji w Ukrainie, Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności wraz z organizacjami partnerskimi podejmuje aktywne działania na rzecz Ukrainy. Zarówno w programach o charakterze międzynarodowym jak i krajowym, Fundacja uruchamia rzeczowe i finansowe wsparcie dla ludności cywilnej w Ukrainie oraz ukraińskich uchodźców w Polsce.

2022

2022

MARZEC

Utworzenie specjalnego programu grantowego „Wspieramy Ukrainę” z budżetem 4 milionów złotych.

Rozpoczęcie inicjatywy „Study Tours to Poland na rzecz Ukrainy”, we współpracy z Fundacją Liderzy Przemian i Fundacją „Borussia”, z budżetem 1 miliona złotych.

Start projektu „Działaj Lokalnie i Solidarnie z Ukrainą” we współpracy z Akademią Rozwoju Filantropii w Polsce – wsparcie na kwotę 1 miliona złotych uzyskuje ponad 200 projektów na rzecz ukraińskich uchodźców. Do krajowych programów Fundacji Realizatorzy pozyskują 32 miliony złotych.

W Programie Rozwoju Bibliotek rusza inicjatywa „Biblioteki dla Ukrainy” służąca wspieraniu bibliotek, które pomagają uchodźcom.

Iryna Wereszczuk, Wicepremier Ukrainy i Minister ds. Terytoriów Czasowo Okupowanych, absolwentka Programu Kirklanda, przekazuje Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności oraz Fundacji Liderzy Przemian podziękowania za pomoc dla Ukrainy i uchodźców w Polsce.

KWIECIEŃ

Lillia Hrynevich, Minister Oświaty i Nauki Ukrainy w latach 2016–2019, absolwentka Programu Kirklanda, bierze udział w pierwszej konferencji ukraińskich nauczycieli-uchodźców przebywających w Polsce, organizowanej przez Szkołę Edukacji PAFW i UW.

MAJ

Wolontariusze i wolontariuszki programu „PROJEKTOR” organizują zajęcia edukacyjne dla ponad 3 tysięcy ukraińskich dzieci uchodźców przebywających w Polsce.

2023

STYCZEŃ

Premiera filmu „Skarb” z udziałem noblistki Olgi Tokarczuk. Film powstał dzięki wsparciu programu „Działaj Lokalnie”.

MAJ

Rada Dyrektorów PAFW odwiedza Szkołę Edukacji; w spotkaniu bierze udział Rektor UW Profesor Alojzy Nowak.

MAJ

Angela Brav, Członkini Rady Dyrektorów PAFW, spotyka się z Zespołem programu „Szkoła Ucząca Się” (SUS).

Program „Równać Szanse” laureatem Nagrody im. Janusza Korczaka.

CZERWIEC

Inauguracja V rundy Programu Rozwoju Bibliotek: 168 placówek bibliotecznych dołącza do programu. W pięciu rundach wsparcie otrzymało łącznie 4221 placówek bibliotecznych z 1385 gmin.

PAŹDZIERNIK

Liderzy PAFW Iwona Karolewska i Marcin Skonieczka uzyskują mandaty poselskie w wyborach parlamentarnych.

LISTOPAD

Liderka PAFW Monika Horna-Cieślak zostaje wybrana przez Sejm i Senat Rzeczniką Praw Dziecka.

GRUDZIEŃ

Podsumowanie „Funduszu Pomocowego dla Organizacji Pozarządowych i Inicjatyw Obywatelskich”. 250 organizacji otrzymało wsparcie w łącznej kwocie blisko 9 milionów złotych.

Ambasador USA Mark Brzezinski gościem spotkania Zespołu Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności z Partnerami oraz innymi organizacjami współpracującymi z PAFW.

2024

LUTY

PAFW uruchamia „Kurs na Odporność” – program, który służy wzmocnieniu odporności psychicznej dzieci i młodzieży.

KWIECIEŃ

W wyborach samorządowych o urząd burmistrza, wójta lub radnego ubiega się 152 uczestników i absolwentów programu „Liderzy PAFW”. Mandat zdobywa 76 osób.

MAJ

Rada Dyrektorów PAFW z wizytą w Nidzickiej Fundacji Rozwoju NIDA w Kamionce. Lekcję pokazową języka angielskiego dla dzieci prowadzi Agnieszka Kowalska, ambasadorka programu „English Teaching”.

CZERWIEC

Marek Kamiński, podróżnik, filozof, zdobywca nagrody Guinnessa, gościem jubileuszowego XX spotkania „English Teaching Market”.

WRZESIEŃ

Z budżetów kilku programów Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności na pomoc dla powodziarn zostaje wyasygnowany milion złotych.

PAŹDZIERNIK

Agata Passent, Jerzy Baczyński, Andrzej Andrysiak, Michał Rusinek i Szymon Jadczyk gośćmi spotkania podsumowującego pierwszą edycję szkoleń „Media Forum. Rozwój Lokalny”.

JAK DZIAŁAMY

CELE

Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności została utworzona z podwójną intencją:

- umacniania efektów przemian rozpoczętych w Polsce w 1989 roku, ze szczególnym uwzględnieniem wyrównywania szans rozwojowych,
- dzielenia się polskim doświadczeniem w zakresie transformacji z innymi krajami.

Pierwszy z tych celów Fundacja realizuje w dwóch obszarach programowych:

- równania szans edukacyjnych, w połączeniu z ogólnym podniesieniem jakości oświaty,
- wspierania rozwoju lokalnych społeczności oraz podejmowanych w nich inicjatyw obywatelskich.

W Polsce Fundacja działa przede wszystkim na terenach wiejskich i w małych miastach – wynika to z podjętej w 2000 roku decyzji, aby koncentrować się na tych grupach społecznych, które wymagały szczególnego wsparcia w okresie przemian.

Kształtując swoje programy Fundacja kierowała się przekonaniem, iż jest w stanie wywierać realny wpływ na poprawę jakości edukacji oraz ułatwianie dostępu do niej, a także na wielkość kapitału społecznego na poziomie lokalnym, od którego zależy zdolność do współdziałania, istotna zarówno dla rozwoju lokalnych społeczności jak i całego Kraju.

SPOSÓB DZIAŁANIA

Swoje cele Fundacja urzeczywistnia poprzez ścisłą współpracę z grupą wybranych organizacji pozarządowych, które pełnią rolę Realizatorów Programów PAFW. Decyzje o przyznaniu dotacji, stypendiów oraz innych form wsparcia w ramach poszczególnych programów Fundacji podejmują komisje niezależnych ekspertów.

FUNDACJA

W konsultacji z partnerami z trzeciego sektora opracowuje koncepcję programu, zapewnia jego finansowanie, a następnie współpracując z Realizatorem Programu, monitoruje i ocenia przebieg, efekty oraz dalsze perspektywy programu.

REALIZATORZY PROGRAMÓW

Otrzymują od Fundacji środki na prowadzenie programów, zarządzają nimi według zasad i procedur ustalonych z PAFW.

PROGRAMY

Zainteresowani uczestnictwem w programie zgłaszają się bezpośrednio do jego Realizatora. Decyzje o przyznaniu grantów lub stypendiów podejmują komisje niezależnych ekspertów powoływane przez Fundację.

MAKSYMALIZACJA SPOŁECZNEGO ODDZIAŁYWANIA PROGRAMÓW PAFW

Aby uzyskać jak największe efekty w realizacji swoich celów, przez 25 lat Fundacja kierowała się następującymi zasadami:

1. DŁUGA PERSPEKTYWA

Większość programów planowała w dłuższym horyzoncie czasu, dającym szansę na osiągnięcie i umocnienie pożądanych zmian.

2. Synergia efektów

Tak kształtowała swoje programy, aby wzajemnie się wzmacniały i uzupełniały, przynosząc efekty synergiczne.

3. TRWAŁOŚĆ I ROZWÓJ

Działała z myślą, aby nie tylko jej programy, ale także realizowane w ich ramach projekty przynosiły jak najtrwalsze rezultaty – by istniały i umacniały się po zakończeniu finansowania przez PAFW.

4. PROJEKTY MODELOWE

Szczególne nacisk kładła na takie inicjatywy, które miały charakter modelowy – ich mechanizmy i doświadczenia można było powielać w innych regionach czy środowiskach.

5. WSPARCIE DLA LIDERÓW

Przywiązywała szczególną wagę do pracy z liderami lokalnych inicjatyw – do rozwoju ich umiejętności i kompetencji, niezależnie od rodzaju fundacyjnych projektów, w które byli zaangażowani.

6. NETWORKING

Pracując z liderami, tworzyła ich sieci współpracy, służące wzajemnej inspiracji i wymianie doświadczeń. Podobne płaszczyzny współpracy ustanawiała w odniesieniu do organizacji pozarządowych oraz innych instytucji związanych z fundacyjnymi programami.

7. BUDOWANIE KOALICJI

Tworzyła szersze koalicje na rzecz realizacji społecznie ważnych celów, łącząc środki będące w dyspozycji różnych partnerów. Przykładem może być Program Stypendiów Pomostowych, czy prowadzona w przeszłości akcja „Przejrzysta Polska”.

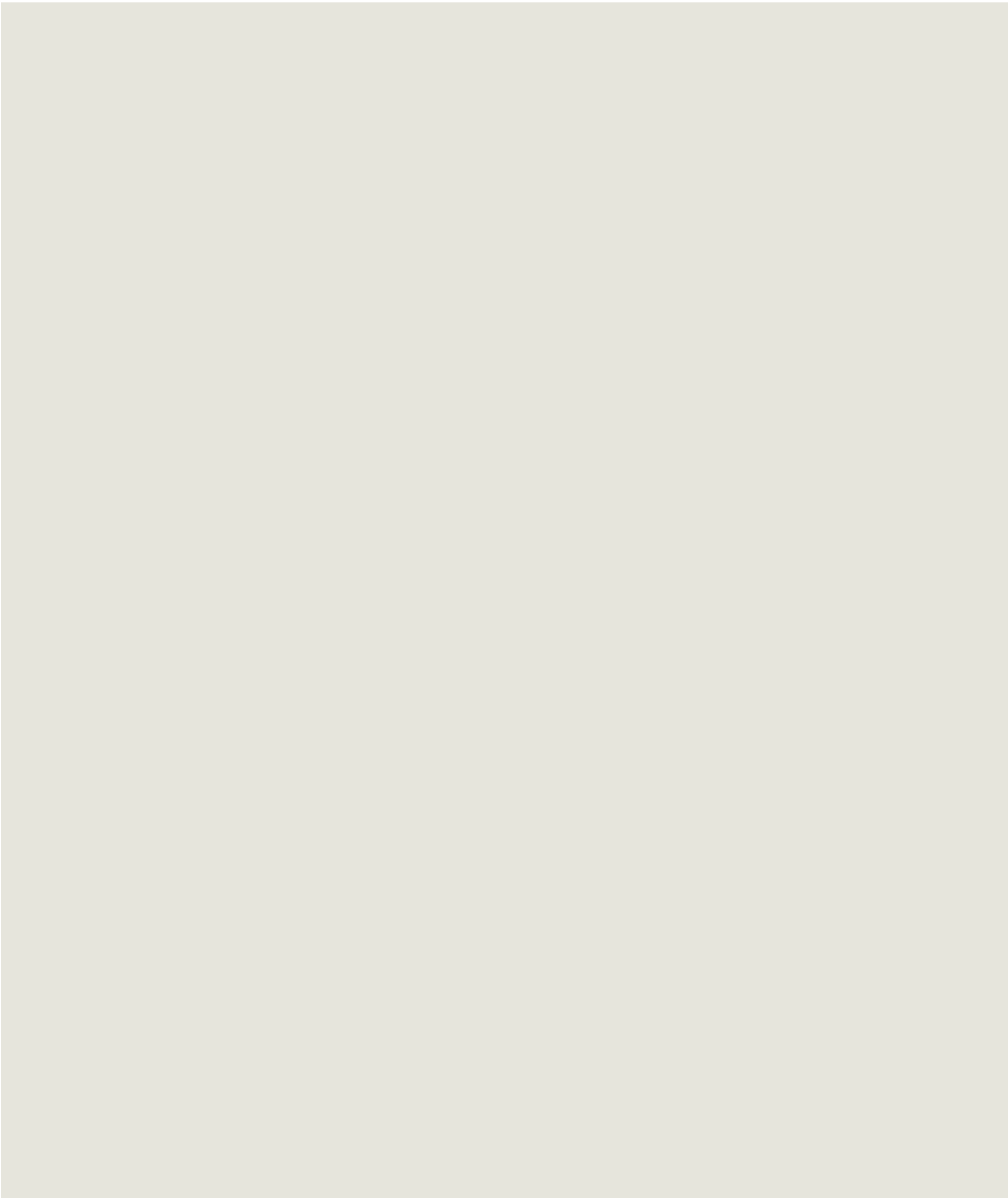

8. ROZWÓJ TRZECIEGO SEKTORA

Wzmacniała infrastrukturę całego trzeciego sektora, a jednocześnie wspierała zdolności operacyjne i programowe poszczególnych organizacji obywatelskich, przede wszystkim na terenach wiejskich i w małych miastach.

9. ŚRODKI ZEWNĘTRZNE

Pozyskała na rzecz swoich programów środki zewnętrzne, wśród nich 31 milionów USD z Fundacji Billa i Melindy Gatesów na Program Rozwoju Bibliotek. Istotną rolę w tym zakresie odgrywali Realizatorzy fundacyjnych programów – zwłaszcza w odniesieniu do funduszy unijnych.

25 LAT

W PROGRAMACH FUNDACJI

PROGRAMY AKTYWNE

PROGRAMY ZAKOŃCZONE

25 LAT W PROGRAMACH FUNDACJI

PROGRAMY AKTYWNE

Równamy szanse w edukacji

Edukacja jest jednym z głównych obszarów działań Fundacji; od jej poziomu, a w konsekwencji od wiedzy, umiejętności i postaw obywateli, zależy rozwój kraju.

Trudniejszy start młodzieży z małych miejscowości i wsi w dorosłe życie oraz dysproporcja w dostępie do dobrej edukacji, to wciąż wyzwania, z którymi nadal musimy się mierzyć. Ponadto pandemia COVID-19 i związane z nią ograniczenia silnie wpłynęły na pogorszenie dobrostanu dzieci i młodzieży.

Dlatego od 25 lat, niezmiennie, motywem przewodnim podejmowanych przez Fundację działań pozostaje wyrównywanie szans edukacyjnych oraz dążenie do poprawy jakości oświaty, tak aby miejsce zamieszkania i warunki materialne nie były przeszkodą w podążaniu za postawionymi sobie życiowymi celami. Służą temu przedsięwzięcia, które oferują dotacje na projekty edukacyjne, szkolenia i warsztaty, na dodatkowe zajęcia szkolne i językowe; ich adresatami najczęściej są dzieci i młodzież z małych miejscowości. Młodzi ludzie rozwijają swoje pasje i zainteresowania, uczą się pracy w grupie oraz nabierają pewności siebie.

Ci zaś, którzy chcą studiować, otrzymują możliwość wsparcia w postaci stypendiów na pierwszy rok i kolejne lata nauki. Podczas studiów mogą także dzielić się swoją wiedzą i zainteresowaniami jako wolontariusze – prowadząc zajęcia dla szkolnych dzieci.

Dobra edukacja to otwarta na zmiany szkoła oraz dobrze przygotowani do pracy nauczyciele, którzy sięgają po nowoczesne metody nauczania, potrafią motywować uczniów, współpracują z rodzicami i angażują się w życie lokalnych społeczności. Wyzwoleniu potencjału rozwojowego służy szeroki dostęp do nowoczesnych technologii, dlatego Fundacja kładzie nacisk na umiejętność ich wykorzystywania w nauczaniu i samokształceniu. PAFW wspiera rozwój kompetencji nauczycieli i dyrektorów szkół, pomaga placówkom edukacyjnym poprawiać organizację pracy, tak aby jak najskuteczniej służyły uczniom w zdobywaniu wiedzy.

To także inicjatywy, które oferują kompleksowe podejście do budowania odporności psychicznej dzieci i młodzieży.

Działania podejmowane przez Fundację skierowane są również do seniorów i koncentrują się na ich społecznej aktywizacji, przede wszystkim poprzez inicjatywy międzypokoleniowe.

Fundacyjne programy w obszarze edukacji są zróżnicowane w formie, ale łączy je wspólny cel, jakim jest wzmacnianie szans na lepsze życie, a zarazem dalszy cywilizacyjny awans Polski.

ENGLISH TEACHING

RÓWNAĆ SZANSE

SZKOŁA UCZĄCA SIĘ (SUS)

STYPENDIA POMOSTOWE

PROJEKTOR - WOLONTARIAT STUDENCKI

SZKOŁA EDUKACJI PAFW I UW

KURS NA ODPORNOŚĆ

UNIWERSYTETY TRZECIEGO WIEKU (UTW)

ENGLISH TEACHING

Realizowany od 2000 roku program inicjuje i wspiera działania na rzecz promocji języka angielskiego oraz poprawy poziomu jego nauczania wśród dzieci i młodzieży z małych miast i wsi, a tym samym służy wyrównywaniu ich szans edukacyjnych. Jednocześnie program przyczynia się do rozwoju zawodowego nauczycieli języka angielskiego pracujących w małych miejscowościach.

Oferta programu, to przede wszystkim szkolenia miedzy innymi konkurs grantowy kierowany do szkół i organizacji pozarządowych z miejscowości do 20 tysięcy mieszkańców, a także szkolenia i doradztwo indywidualne dla nauczycieli języka angielskiego, letnie obozy językowe

i lekcje prowadzone przez „native speakers” dla dzieci i młodzieży. W programie prowadzone są również szkolenia dla nauczycieli „Weekends with English Teaching”, a także ogólnopolskie spotkania edukacyjne „English Teaching Market” służące rozwojowi sieci współpracy anglistów z małych miejscowości.

Z inicjatywy Ambasadorów „English Teaching” – najaktywniejszych nauczycieli uczestniczących w programie – działa Ogólnopolskie Stowarzyszenie Anglistów „English Teaching”, którego celem jest m.in. doskonalenie zawodowe nauczycieli angielskiego, szczególnie z małych miejscowości, a także prowadzenie działań rzeczniczych.

REALIZATOR PROGRAMU:

Nidzicka Fundacja Rozwoju „NIDA”

2000-2001 Polska Fundacja Dzieci i Młodzieży

englishteaching.org.pl

”

Program „English Teaching” od dwudziestu pięciu lat zmienia sposób nauczania języka angielskiego na terenach wiejskich i w małych miastach w Polsce: zmieniają się nauczyciele: ich profesjonalizm, jakość kształcenia, zmieniają się polscy uczniowie, którzy postrzegają angielski nie jako przedmiot, a jako język, którego używają na co dzień.

Justyna Kowalczyk,
koordynatorka programu „English Teaching”

PROGRAM W LICZBACH

10.248.276^{USD}

wyniosły dotacje PAFW

1284

projekty edukacyjne
z udziałem 75 000 uczniów,
5000 nauczycieli oraz
200 000 mieszkańców
lokalnych społeczności

9 000

osób wzięło udział
w spotkaniach „English
Teaching Market”

7 800

nauczycieli,
uczestniczyło w szkoleniach
„Weekends with English
Teaching”

► Podczas swoich podróży po Polsce, Douglas Ades, Starszy Konsultant PAFW, odwiedził 68 szkół, w których poprowadził zajęcia języka angielskiego dla ponad 1300 uczniów; zachęcał ich do pogłębiania wiedzy o Stanach Zjednoczonych, do wytrwałości w podnoszeniu kompetencji językowych.

Nagroda European Language Label dla „English Teaching”

W 2017 roku program uhonorowano prestiżowym wyróżnieniem European Language Label – europejskim certyfikatem jakości w edukacji językowej przyznawanym za innowacyjne techniki kształcenia oraz promującym osiągnięcia metodyczne i dydaktyczne.

„Wyróżnienie dla »English Teaching« jest źródłem naszej wielkiej satysfakcji – mówi Justyna Kowalczyk, koordynatorka programu. W konkursie nagradzane są najbardziej innowacyjne działania służące rozwojowi praktyk nauczycieli języków obcych i przyczyniające się do uzupełnienia braków kompetencyjnych uczniów. „Właśnie takie cele przyświecają projektom realizowanym przez nauczycieli i lokalnych liderów programu »English Teaching«” – dodaje.

Celem konkursu jest motywowanie do nauki języków obcych oraz kształtowanie samodzielności w ich nauce, podnoszenie kompetencji zawodowych nauczycieli języków obcych, uwrażliwienie na różnorodność kulturową i językową Europy i świata oraz potrzebę prowadzenia dialogu interkulturowego, a także promowanie wielo- i różnorodności.

Konkurs jest prowadzony w Polsce od 2001 roku przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji – Narodową Agencję Programu Erasmus+ oraz Ministerstwo Edukacji Narodowej. Laureaci otrzymują certyfikaty podpisane przez komisarza UE ds. edukacji, kultury, wielojęzyczności i młodzieży oraz Ministra Edukacji Narodowej.

RÓWNAĆ SZANSE

Celem prowadzonego od 2001 roku programu jest wspieranie inicjatyw społecznych służących wyrównywaniu szans dzieci i młodzieży z terenów wiejskich i małych miast, tak aby ułatwić im dobry start w dorosłe życie. Dzieje się to poprzez rozwijanie ich umiejętności osobistych oraz podnoszenie kompetencji społecznych, takich jak umiejętność pracy w zespole, czy też zdolność pozyskiwania wsparcia dla realizacji wytyczonych celów.

W ramach programu organizacje pozarządowe, domy kultury oraz biblioteki ubiegają się o dotacje na projekty, które pobudzają aspiracje dzieci i młodzieży, sprzyjają rozwijaniu ich umiejętności osiągnięcia samodzielnie i realistycznie postawionych celów, uczą radzenia sobie z emocjami, kształtują postawy aktywności i otwartości,

a także zachęcają do działań na rzecz własnego środowiska. Na ofertę składają się również szkolenia dla koordynatorów projektów, służące podnoszeniu ich kwalifikacji i angażowaniu młodzieży do aktywnego udziału w projekcie. Ofertę programu „Równać Szanse” uzupełnia Letnia Szkoła Młodzieżowych Liderów, w której każdorazowo bierze udział grupa ponad 20 uczestników projektów zrealizowanych w ramach programu.

Poprzez program Fundacja wspiera inicjatywę „Klubów Młodego Odkrywcę” (KMO), która jest kontynuacją jednego z projektów modelowych. Sieć KMO liczy obecnie blisko 1300 placówek; należy do niej również ponad 200 KMO działających w Gruzji i kilkadziesiąt w innych krajach.

REALIZATOR PROGRAMU:

Fundacja Civis Polonus

2001-2020 Polska Fundacja Dzieci i Młodzieży

rownacszanse.pl

”

„Równać Szanse” to program, w którym naprawdę pomagamy młodym ludziom. Wiemy jakie działania możemy podejmować, gdyż wsłuchujemy się w ich potrzeby. Chcemy być dla nich wsparciem, a nie kolejnym problemem, z którym muszą się zmierzyć.

Mirosław Czyżewski

Kierownik Programowy PAFW

PROGRAM W LICZBACH

19.657.147 USD

wyniosły dotacje PAFW

3500

projektów służących
wyrównaniu szans
edukacyjnych

155 000

uczestników
projektów

1300

Klubów Młodego
Odkrywcę

Paweł Walecki:

„Zaufałem młodym – najlepsza rzecz, jaką zrobiłem”

Doskonale rozumie uczestników programu „Równać Szanse”, bo jeszcze 20 lat temu był jednym z nich – nastolatkiem z niewielkiej miejscowości. Dziś należy do ogólnopolskich koordynatorów programu.

Po raz pierwszy zetknął się z nim w liceum, w Stoczku Łukowskim, jako uczestnik projektu „Ze Stoczka na Broadway”. Do udziału w projekcie zachęcił go kolega. Uczestników stanowiła grupa nastolatków, a ich zadaniem było przygotowanie musicalu o mieście. Spektakl okazał się sukcesem i katalizatorem nowych projektów, realizowanych w kolejnych edycjach programu „Równać Szanse”. Młodzież m.in. nakręciła filmy promujące Stoczek Łukowski

i zorganizowała terenową grę miejską. Paweł Walecki, który w kolejnym roku był już koordynatorem projektu, najlepiej wspomina jednak tamten musical. Być może dlatego, że właśnie wtedy poznał swoją przyszłą żonę.

Ukończył politologię na Akademii Podlaskiej w Siedlcach oraz administrację na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, był najmłodszym radnym w Stoczku Łukowskim, a następnie pracował w Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji.

Od roku 2014 koordynował program „Równać Szanse” w Polskiej Fundacji Dzieci i Młodzieży, a od kilku lat czyni to w Fundacji Civis Polonus. Odpo-

wiada m.in. za szkolenia i monitoring. Rocznie odwiedza blisko 90 miejscowości, gdzie rozmawia z uczestnikami projektów. „Młodzież nie od razu chce brać sprawy w swoje ręce. Moją rolą jest uświadomić im, żeby mocno w siebie uwierzyli” – podkreśla Paweł Walecki. W trakcie realizacji projektu młodzież zwykle nabiera pewności. „Są zadowoleni z siebie. Opowiadają, że znaleźli osobę, która poprowadziła dla nich warsztaty z grafiki, zaprojektowali broszurę, a następnie poprosili trzy firmy o wycenę i udało im się wynegocjować duży rabat. Oni cieszą się ze swojego sukcesu, a ja cieszę się, że im zaufałem” – mówi Paweł.

SZKOŁA UCZĄCA SIĘ (SUS)

W programie, realizowanym od 2000 roku, prowadzone są kompleksowe działania na rzecz podniesienia poziomu polskiej oświaty z wykorzystaniem najlepszych wzorców krajowych i zagranicznych. Poprawa jakości pracy szkół odbywa się głównie poprzez szkolenia i doradztwo oferowane nauczycielom i dyrektorom szkół, zwłaszcza z terenów wiejskich i małych miast.

„SUS” wprowadza w codzienną praktykę szkół autorski system zapewniania jakości, który wpływa na poprawę efektów nauczania i wspiera rozwój uczniów. Podstawowym narzędziem pracy ze szkołami jest ocenianie kształtujące oraz inne strategie uczenia skoncentrowane na uczniu. Oferta szkoleniowa „SUS” uwzględnia długofalowe działania służące całociowemu rozwojowi szkół, roczne

kursy e-learningowe dla nauczycieli, jednodniowe warsztaty dla rad pedagogicznych, a także Studia Podyplomowe dla Liderów Oświaty prowadzone we współpracy z Collegium Civitas. W efekcie „SUS” zwiększa skuteczność nauczania, wzmacnia autonomię zespołów nauczycielskich, rozwija szkołę jako „organizację uczącą się” oraz promuje współpracę ze środowiskiem zewnętrznym.

Ważnym komponentem programu jest upowszechnianie wyników analiz eksperckich oraz prezentacja dobrych praktyk w obszarze edukacji, wychowania uczniów i organizacji pracy szkoły. Są one aktywnie wykorzystywane do doskonalenia systemu oświaty, a zespół ekspertów czynnie uczestniczy w pracach i konsultacjach dotyczących nowych rozwiązań prawnych.

REALIZATOR PROGRAMU:

Centrum Edukacji Obywatelskiej

sus.ceo.org.pl

”

Udział w programie „SUS” przynosi korzyści całej społeczności szkolnej. Młodzi ludzie stają się odpowiedzialni za swój proces uczenia się i lepiej przygotowani do dorosłości, nauczyciele rozwijają praktyczne umiejętności i poznają innowacyjne metody pracy, zaś dyrektorzy zdobywają kompetencje niezbędne w prowadzeniu nowoczesnej szkoły.

Marianna Hajdukiewicz
Dyrektor Programowa PAFW

PROGRAM W LICZBACH

17.094.951 USD

wyniosły dotacje PAFW

12 000

szkół objętych programem

200 000

nauczycieli – uczestników szkoleń

11 000

dyrektorów szkół objętych programem

Kampania „Odporna Szkoła”

Od 2022 roku działania realizowane w ramach kampanii skupiały się na wspieraniu polskich szkół w integracji 160 tysięcy uczniów ukraińskich przyjętych po inwazji Rosji na Ukrainę. Wyzwaniem było przygotowanie placówek do radzenia sobie z masową falą uchodźców, co wymagało wprowadzenia odpowiedniego systemu komunikacji, wsparcia psychologicznego i stopniowego włączania dzieci w proces uczenia się.

„Odporna szkoła” to taka, która wspiera uczniów w trudnych czasach, mobilizuje

zasoby w sytuacji kryzysowej i szybko przystosowuje się do nowych wyzwań – wyjaśnia Dr Jędrzej Witkowski.

Dotychczas, w ramach zasadniczej części kampanii, która dotyczy integracji uczniów ukraińskich, odbyło się ponad 128 wydarzeń edukacyjnych, z udziałem ponad 86 tysięcy osób. Kampania była finansowana ze środków PAFW oraz innych partnerów, w tym Norwegian Refugee Council.

STYPENDIA POMOSTOWE

Przedsiewzięcie zostało zainicjowane w 2002 roku w odpowiedzi na wyraźną dysproporcję w dostępie do studiów między młodzieżą mieszkającą na wsiach i w miastach. Program miał ułatwić uzdolnionej młodzieży z małych miejscowości, szczególnie z terenów byłych PGR, podjęcie decyzji o rozpoczęciu nauki na wyższych uczelniach poprzez stworzenie jej możliwości uzyskania stypendium na pierwszy rok studiów.

Od początku „Stypendia Pomostowe” były wspólnym przedsięwzięciem wielu partnerów. Obecnie jest ono finansowane przez Polsko-Amerykańską Fundację Wolności, Fundację Inter Cars i Fundację Rodzinną Klemm, a także przez koalicję kilkudziesięciu lokalnych organizacji pozarządowych. Program jest realizowany przy wsparciu informacyjnym Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (dawniej Agencji Nieruchomości Rolnych) i we współpracy z Fundacją Centrum im. Profesora Bronisława Geremka.

Stypendyści osiągający wysokie wyniki w nauce mają szansę uzyskać wsparcie na kolejnych latach studiów: na II roku poprzez konkurs „Prymus”, stypendia korporacyjne na III i IV roku studiów, stypendia w ramach inicjatywy „Studiuj za Granicą”, stypendia doktoranckie oraz stypendia językowe. W ramach akcji „Dyplom z Marzeń” lokalne organizacje pozarządowe tworzą własne programy stypendialne zgodne z ideą programu. Program oferuje również wakacyjne staże w USA, organizowane we współpracy z Ambasadą USA w Warszawie – Polish-American Internship Initiative (PAII). Poprzez program Fundacja wspiera także portal mojestypendium.pl oraz konkurs „Dobre Stypendia”, prowadzone przez Fundację „Dobra Sieć”, a także Olimpiadę Przedsiębiorczości – wspólną inicjatywę Fundacji Promocji i Akredytacji Kierunków Ekonomicznych oraz pięciu największych polskich uczelni ekonomicznych: Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie oraz Uniwersytetów Ekonomicznych w Katowicach, Krakowie, Poznaniu i we Wrocławiu.

REALIZATOR PROGRAMU:

Fundacja Edukacyjna Przedsiębiorczości

”

Stypendia pomostowe są efektem potrzeby współpracy i łączenia się w czymś dobrym. Wszyscy jesteśmy częścią tego pomostu – zarówno ci, którzy go tworzą, jak i ci, którzy przyczyniają się do kształcenia stypendystów.

Dr Zofia Sapijaszka

Prezes Fundacji Edukacyjnej
Przedsiębiorczości

www.stypendia-pomostowe.pl www.paii.pl

PROGRAM W LICZBACH

31.427.240 USD

wyniosły dotacje PAFW

28 000stypendiów, w tym 19 000
na pierwszy rok studiów**149** milionów złprzeznaczyci na stypendia
partnerzy programu**126**studentów odbyło staże
w USA w ramach PAII

Fot. Jacek Szabela

Stypendystka Pomostowa z tytułem „Innovators Under 35”

Dr inż. Katarzyna Nawrotek, absolwentka Programu Stypendiów Pomostowych, została uhonorowana w 2015 roku tytułem „MIT Technology Review Innovators Under 35” w pierwszej polskiej edycji tego prestiżowego konkursu, w którym nagradzani są młodzi wizjonerzy i innowatorzy z całego świata.

Laureatka pochodzi z Byszew w województwie łódzkim. Jej przygoda z Programem Stypendiów Pomostowych rozpoczęła się w 2004 roku, kiedy uzyskała wsparcie na pierwszym roku studiów. „Pomoc finansowa pozwoliła mi skupić się na rozwoju naukowym, bez konieczności podejmowania pracy zarobkowej” – podkreśla stypendystka.

Katarzyna Nawrotek jest doktorem nauk technicznych inżynierii chemicznej ze specjalizacją inżynierii biomedycznej. Jej praca doktorska, zatytułowana „Kinetyka uwalniania środków farmakologicznych z termowrażliwych żeli chitozanowych”, poświęcona była wykorzystaniu biomateriałów pod kątem ich przydatności w kontrolowanym uwalnianiu leków oraz regeneracji centralnego układu nerwowego. Jest laureatką Ogólnopolskiego Konkursu „Student – Wynalazca” 2013/2014 Rektora Politechniki Świętokrzyskiej i zdobywczynią złotego medalu Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (WIPO) w kategorii „Najlepsza Kobieta Wynalazczyni”.

Jest współautorką 7 patentów udzielonych przez Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej.

Prowadzi badania we współpracy z naukowcami z ośrodków krajowych i międzynarodowych, m.in.: Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Łódzkiego, Institut des Sciences du Mouvement, Aix Marseille Université we Francji, Faculty of Science and Engineering, University of Groningen w Holandii, a także Developmental and Disease Epigenomics, Garvan Institute of Medical Research w Australii.

PROJEKTOR – WOLONTARIAT STUDENCKI

Program ma na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży mieszkającej na wsi i w małych miastach. W ramach programu dwu, trzyosobowe grupy studentów-wolontariuszy realizują dla uczniów szkół podstawowych projekty rozwijające ich wiedzę, umiejętności i zainteresowania.

Projekty są prowadzone w trakcie roku szkolnego oraz podczas wakacji. Koncentrują się wokół kilku wiodących tematów, które dotyczą m.in. odpowiedzialnego korzystania z Internetu, ekologii, zdrowego stylu życia, a także budowania i utrzymywania relacji społecznych. Poprzez promocję pozytywnych wzorców osobowych program zachęca uczniów do rozwijania swoich zdolno-

ści, zaś wśród studentów kształtuje poczucie społecznej odpowiedzialności, umożliwiając im realizację własnych pasji w atrakcyjnej formule.

Wśród największych korzyści studenci wymieniają możliwość zdobycia nowych, praktycznych doświadczeń, rozwój umiejętności społecznych, a także pozytywny wpływ programu na kształtowanie ich postaw prospołecznych. Z kolei nauczyciele wskazują m.in. na poszerzenie oferty edukacyjnej oraz zwiększenie atrakcyjności wizerunku ich szkoły, natomiast dzieci biorące udział w zajęciach rozwijają przede wszystkim kompetencje ułatwiające współpracę w grupie oraz umiejętności twórczego i krytycznego myślenia.

REALIZATORZY PROGRAMU:

Fundacja Edukacyjna Przedsiębiorczości

2009-2016 Fundacja Rozwoju Wolontariatu
2006-2009 Polskie Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów „KLANZA”
2003-2005 Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu

„PROJEKTOR” pokazuje dzieciom, że nauka jest fascynująca. Jednego dnia tradycyjne lekcje ustępują miejsca pasjonującym warsztatom studentów-wolontariuszy. Dzieci mają okazję poznać tajniki różnych dziedzin i znaleźć swoją pasję.

Kamil Wrzos

Dyrektor Programu „PROJEKTOR”

www.projektor.org.pl

PROGRAM W LICZBACH

8.983.889 USD

wyniosły dotacje PAFW

45 000

projektów edukacyjnych
w 3 000 szkół

16 000

studentów-wolontariuszy

467 000

uczniów – uczestników
projektów

Byli Premierzy – wolontariuszami „PROJEKTORA”

Wakacje mogą być dobrym czasem do realizacji ciekawych projektów edukacyjnych nie tylko dla studentów. W 2007 roku na zaproszenie programu „PROJEKTOR – wolontariat studencki”, w roli wolontariuszy wystąpili dwaj byli premierzy: Profesor Jerzy Buzek i Profesor Marek Belka.

Profesor Buzek podczas swojej podróży opowiadał o programie i promował go: „Kiedyś trzeba było dla Polski ginąć, teraz trzeba dobrze i z satysfakcją pracować” – mówił były premier. Sam najlepiej udowodnił głoszone przez siebie tezy, kiedy poprzez zabawę uczył dzieci

w ramach własnego urlopu. Dziewięciodniowa trasa po Polsce zaczęła się w Wieprzu, gdzie Profesor Buzek poprowadził lekcję o tematyce europejskiej. Dzieci tłumnie gromadziły się na spotkaniach z byłym premierem. O ich zadowoleniu najlepiej świadczyły takie wypowiedzi jak: „Myślałem, że będzie sztywny, a jest wyluzowany. Nie tak jak politycy, których oglądam w telewizji” – powiedział po meczu piłki nożnej 12-letni Kamil Mazur ze Szkoły Podstawowej w Futomie. A 13-letni Przemek Rzęsa, który strzelił premierowi dwa gole od razu pobiegł do domu, żeby się pochwalić. Zaangażowa-

nie Profesora Jerzego Buzka pokazało, że ważne osoby publiczne mogą aktywnie włączać się w życie lokalnych społeczności w sposób naturalny, bez oglądania się na korzyści polityczne. Było to też bardzo istotne dla promocji całego programu „PROJEKTOR”.

Kolejnym politykiem, który podjął się podobnego zadania był Profesor Marek Belka. Spędził tydzień w małych miejscowościach na Rostoczku, gdzie prowadził zajęcia dla dzieci wspólnie ze studentami. Za główny temat swoich lekcji były premier obrał wiedzę o ONZ oraz problemach globalnych.

SZKOŁA EDUKACJI PAFW I UW

To wspólne przedsięwzięcie Fundacji Wolności oraz Uniwersytetu Warszawskiego. Koncepcja i program Szkoły Edukacji PAFW i UW (SE) powstały w ścisłej współpracy z renomowanym ośrodkiem kształcenia nauczycieli – Columbia University Teachers College w Nowym Jorku. Szkoła Edukacji oferuje jedyne w Polsce bezpłatne stacjonarne studia podyplomowe dające uprawnienia nauczycielskie.

Integralną częścią kształcenia nauczycieli w Szkole Edukacji są codzienne praktyki w szkołach. Studenci spędzają czas zarówno na zajęciach akademickich, jak i w klasie – obserwują lekcje, współprowadzą i samodzielnie prowadzą je, uczestniczą w radach pedagogicznych oraz w zebraniach z rodzicami. Doświadczenia szkolne są na bieżąco omawiane podczas zajęć akademickich.

Studenci mają zapewnioną indywidualną opiekę tutorów ze Szkoły Edukacji, a także mentorów, czyli nauczycieli ze szkół praktyk. Zajęcia akademickie odbywają się w małych grupach. Duży nacisk kładziony jest na dyskusję i systematyczne poddawanie refleksji własnych postępów w nauce.

Zajęcia w SE prowadzą osoby z doświadczeniem w pracy w szkole, aktywnie zajmujące się edukacją,

patrzące z różnych perspektyw: nauczycieli-praktyków, akademików, pasjonatów edukacji. Wykładowcy reprezentują różne ośrodki akademickie, zostali przeszkoleni przez wiodących amerykańskich i europejskich specjalistów w zakresie kształcenia nauczycieli.

Studenci SE mogą ubiegać się o stypendium pomagające w pokryciu kosztów utrzymania, a także o miejsce w akademiku UW.

Dodatkowo w ramach programu prowadzone są badania, które mają na celu naukową weryfikację metod i narzędzi dydaktycznych wykorzystywanych w kształceniu nauczycieli i w pracy z uczniami. Sprawdzone praktyki są szeroko upowszechniane w szkołach, uczelniach oraz placówkach doskonalenia nauczycieli.

Przy Szkole Edukacji PAFW i UW działa Biuro Absolwenta, oferując długofalowe wsparcie dla byłych studentów Szkoły, także pomagając w znalezieniu zatrudnienia w zawodzie. Absolwenci współpracują z wykładowcami SE, na bieżąco doskonaląc swój warsztat pracy i wymieniając się szkolnymi doświadczeniami.

REALIZATOR PROGRAMU:

Fundacja Dobrej Edukacji

www.szkoledukacji.pl

Szkoła Edukacji jest jak wyskoczenie z bezpiecznego akwarium prosto do oceanu. Ale nie trzeba się martwić. Mamy tu mnóstwo szalup, kół ratunkowych i nurków, którzy czuwają nad naszymi kursantami. Jesteśmy z nimi w najtrudniejszych momentach.

Profesor Jolanta Sujecka-Zajac
Dyrektor Szkoły Edukacji

PROGRAM W LICZBACH

9.787.264 USD

wyniosły dotacje PAFW

220

absolwentów

11 000przeszkolonych
nauczycieli**21 000**osób objętych
działalnością
popularyzatorską SE

Profesor Lillia Hrynevich gościem Szkoły Edukacji PAFW i UW

„Musimy opracować model integracji ukraińskich uczniów i nauczycieli z polskim systemem kształcenia. Pod tym względem Szkoła Edukacji jest dobrym przykładem, ponieważ pokazuje, że ukraińscy nauczyciele to grupa, z którą należy pracować” – podkreśliła Profesor Lillia Hrynevich, Minister Oświaty i Nauki Ukrainy w latach 2016-2019, absolwentka Programu Stypendialnego im. Lane’a Kirklanda, nauczycielka, działaczka oświatowa, jedna z inicjatorek reformy edukacji w Ukrainie, a obecnie prorektor na Uniwersytecie Kijowskim im. Borysa Hrinchenki, podczas konferencji zorganizowanej w 2022 roku przez Szkołę Edukacji PAFW i UW w trzy miesiące po inwazji Rosji na Ukrainę.

Konferencja „Ukraiński nauczyciel w Polsce” zorganizowana przez Szkołę

Edukacji PAFW i UW, zgromadziła ukraińskich nauczycieli, którzy znaleźli schronienie w Polsce po agresji Rosji na Ukrainę. Wykładowcy Szkoły Edukacji prowadzili warsztaty dydaktyczne, psychologiczno-wychowawcze i matematyczne. Spotkanie z Romanem Shyyanem, przedstawicielem Zespołu Wsparcia Reform Ministerstwa Edukacji Ukrainy, podkreśliło konieczność wymiany doświadczeń i współpracy polskich i ukraińskich nauczycieli.

Profesor Jolanta Sujecka-Zajac, Dyrektor Szkoły Edukacji PAFW i UW, wskazała, że konferencja miała na celu nie tylko rozwój zawodowy, ale także umożliwienie ukraińskim nauczycielom poczuć się częścią profesjonalnej społeczności i rozmowy o wyzwaniach, które stoją przed nimi.

KURS NA ODPORNOŚĆ

Najnowsze przedsięwzięcie PAFW, które służy wzmocnieniu odporności psychicznej dzieci i młodzieży. Celem programu jest rozwój kompetencji nauczycieli oraz innych edukatorów, którzy pracując z najmłodszymi, coraz częściej mierzą się z ich obniżonym nastrojem, niską motywacją, samotnością i brakiem poczucia własnej wartości. Program został przygotowany we współpracy z Fundacją Szkoła z Klasą i Fundacją Edukacja dla Demokracji.

„Kurs na Odporność” wykorzystuje doświadczenia innych programów PAFW, w szczególności „Funduszu Pomocowego dla Organizacji Pozarządowych i Inicjatyw Obywatelskich”, realizowanego w latach 2020-2023 w odpowiedzi na pandemię COVID-19. Wnioski z tego przedsięwzięcia pokazały, że pandemia silnie wpłynęła na pogorszenie

dobrostanu dzieci i młodzieży, co objawia się m.in. zagubieniem, obniżeniem nastroju, niską motywacją, trudnościami w nawiązywaniu relacji i podejmowaniu aktywności społecznych.

Program oferuje kompleksowe podejście do budowania odporności psychicznej dzieci i młodzieży. Działania kierowane do nauczycieli i realizowane w szkołach bazują na wieloletnich doświadczeniach akcji „Szkoła z klasą”. Ofertę dla osób pracujących poza szkołami zapewniają uczestniczące w programie organizacje pozarządowe, biblioteki oraz domy kultury. Istotnym elementem jest budowanie synergii między działaniami w szkołach i poza nimi, poprzez tworzenie sieci współpracy szkół, bibliotek i organizacji pozarządowych.

REALIZATOR PROGRAMU:

**Fundacja Szkoła z Klasą
Fundacja Edukacja dla Demokracji**

kursnaodpornosc.pl

”

Dzięki „Kursowi na Odporność” osoby pracujące z dziećmi i młodzieżą poznają metody budowania przyjaznych relacji w grupie rówieśniczej, wzmacniania poczucia ich własnej wartości, samooceny, czy cyfrowej higieny.

Marianna Hajdukiewicz
Dyrektor Programowa PAFW

PROGRAM W LICZBACH (2024)

524.836 USD

wyniosły dotacje PAFW

140

szkół

30

organizacji
pozarządowych,
bibliotek i domów kultury

400

nauczycieli

Budowanie odporności w szkole. Od teorii do praktyki

„Powinniśmy ostrożnie mówić o kryzysie zdrowia psychicznego młodych ludzi i nie ograniczać debaty o zdrowiu psychicznym jedynie do działań interwencyjnych” – powiedziała Paulina Piechna-Więckiewicz, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej podczas konferencji inaugurującej nową edycję akcji „Szkoła z Klasą”, realizowaną w ramach programu PAFW „Kurs na Odporność”.

Ministra Paulina Piechna-Więckiewicz w swoim wystąpieniu położyła szczególny nacisk na prowadzenie działań profilaktycznych, z kolei Marianna Hajdukiewicz, witając uczestników, określiła

„Szkołę z Klasą” jako inicjatywę, która od ponad 20 lat towarzyszy szkołom i odpowiada na aktualne potrzeby uczniów oraz nauczycieli. „Oferuje wsparcie tam, gdzie jest ono najbardziej potrzebne, dlatego jesteśmy przekonani, że będzie skutecznie wspierać odporność psychiczną najmłodszych” – powiedziała Dyrektor Programowa PAFW.

Wśród prelegentów byli m.in.: Alicja Pacewicz, inicjatorka akcji „Szkoła z Klasą” i przewodnicząca Rady Fundacji Szkoła z Klasą; Profesor Jacek Pyżalski z Uniwersytetu Adama Mickiewicza; psycholożka i wykładowczyni SWPS Dr Magdalena Śniegulska;

Marta Badowska, dyrektorka Szkoły Podstawowej nr 49 w Gdańsku, a także psycholog Tomasz Kuźmich, wykładowca SWPS oraz Szkoły Edukacji PAFW i UW.

W spotkaniu wzięło udział ponad 100 nauczycieli i nauczycielek. Uczestnicy dyskutowali o zdrowiu psychicznym uczniów oraz niezbędnych działaniach wspierających ich rozwój. Zgodnie uznano, że budowanie odporności psychicznej wśród młodzieży jest kluczowe i wymaga wdrożenia długofalowych strategii, które będą wspierać nie tylko uczniów, ale i nauczycieli.

UNIwersytety TRZECIEGO WIEKU (UTW)

Rozpoczęty w 2005 roku program ma na celu promowanie działań edukacyjnych i aktywizujących skierowanych do seniorów, a także promowanie ich społecznego zaangażowania. Jest realizowany przede wszystkim poprzez wsparcie i promocję inicjatyw społecznych podejmowanych przez seniorów oraz wykorzystanie ich potencjału, wiedzy, doświadczenia i czasu w działaniach na rzecz własnego otoczenia, jak i poprzez wsparcie środowiska Uniwersytetów Trzeciego Wieku.

W latach 2005-2008 w ramach konkursów grantowych przyznano 131 dotacji Uniwersytetom Trzeciego Wieku na projekty podnoszące jakość ich oferty edukacyjnej. W kolejnych latach oferowane były – i nadal

są – warsztaty oraz możliwość wymiany doświadczeń podczas konferencji i regionalnych spotkań dla przedstawicieli UTW. Od 2013 roku Uniwersytety Trzeciego Wieku mogą brać udział w cyklu warsztatów „UTW dla społeczności”, wspomagających tworzenie grup wolontariatu oraz współpracę ze społecznością lokalną.

W ramach konkursu grantowego „Pokolenia w Akcji” oferowane są granty na projekty międzypokoleniowe oraz szkolenia dla osób powyżej 60 roku życia z zakresu aktywizacji społecznej. Adresatami konkursu są zarówno aktywni seniorzy działający w ramach UTW, jak i związani z innymi organizacjami i instytucjami.

REALIZATORZY PROGRAMU:

Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „ę”

2005-2008 Fundacja dla Uniwersytetu Jagiellońskiego

”

Osoby starsze są nie tylko odbiorcami oferty programu „UTW”, ale także animatorami i realizatorami wartościowych działań w swoich społecznościach, które służą rozwiązywaniu lokalnych problemów, przeciwdziałaniu samotności seniorów, promowaniu ciekawej oferty zajęć dla dzieci oraz organizowaniu przestrzeni spotkań międzypokoleniowych.

Katarzyna Świątkiewicz

Kierownik Programowa PAFW

www.pokoleniawakcji.pl

PROGRAM W LICZBACH

6.836.672 USD

wyniosły dotacje PAFW

438

projektów
międzypokoleniowych

131

dotacji na podniesienie
jakości oferty UTW

110

Uniwersytetów Trzeciego
Wiek u uczestniczyło
w warsztatach „UTW
dla społeczności”

Szkoła Superbabci i Superdziadka

Pierwsza taka szkoła w Polsce powstała w Lublinie w 2008 roku z inicjatywy dr Zofii Zaorskiej, nauczycielki akademickiej, pedagoga, gerontologa, współtwórczyni Lubelskiego Uniwersytetu Trzeciego Wiek u i babci trojga wnucząt.

Projekt narodził się z potrzeby wsparcia osób starszych w ich relacjach z wnukami w wieku przedszkolnym i ich rodzicami. Cenne doświadczenie osób starszych warto uzupełniać o wiedzę na temat możliwości wspierania rozwoju dziecka np. poprzez twórczą zabawę. Istotnym jest, aby babcie wspierały rodziców, nie wchodząc w ich kompetencje oraz odpowiedzialność za rozwój i wychowanie dzieci. W Szkole Superbabci i Superdziadka można

nauczyć się wielu rodzajów zabaw z dziećmi, sposobów opowiadania historii prawdziwych i bazujących na fikcji literackiej, wymienić doświadczenia na temat rozwoju dziecka pod kierunkiem pedagoga, psychologa i Supermamy – osoby mającej doświadczenie w korzystaniu z pomocy babci.

Spotkania i warsztaty to także okazja do dyskusji i refleksji na temat: co to znaczy inaczej kochać wnuki niż dzieci i jak utrzymać kontakt z rodzicami w trudnych sytuacjach. Szkoła dba również o rozwój osobisty słuchaczek i słuchaczy – organizuje zajęcia relaksacyjne i oferuje udział w wydarzeniach kulturalnych. Są wśród nich babcie i dziadkowie z długim stażem, ale

i osoby, które dopiero spodziewają się wnuków. „Jesteśmy otwarci na wszystkich, zależy nam jednak, aby wiedza i umiejętności jakie przekazemy, były wykorzystywane w praktyce, nie tylko wobec własnych wnuków, ale także dzieci w domach dziecka, szpitalach czy rodzinach, gdzie brakuje kontaktu z osobami starszymi” – tłumaczy dr Zaorska.

„To strzał w dziesiątkę” – twierdzą uczestniczki zajęć. Miarą sukcesu tej inicjatywy jest jej rozpowszechnienie. Szkoły Superbabci i Superdziadka funkcjonują obecnie: w Białymstoku, Krakowie, Lublinie, Ożymku, Poznaniu, Rajgrodzie, Warszawie i Wrocławiu.

25 LAT W PROGRAMACH FUNDACJI

PROGRAMY AKTYWNE

Wspieramy rozwój społeczności lokalnych

Fundacja przywiązuje szczególną wagę do inicjatyw, które budują i umacniają kapitał społeczny – jego poziom w dużej mierze stanowi o możliwościach rozwojowych zarówno mniejszych, jak i większych wspólnot obywateli.

PAFW stara się pobudzać i wspierać różnorakie inicjatywy – w sferze edukacji, kultury, pomocy społecznej i aktywności gospodarczej. Jest to możliwe dzięki fundacyjnym dotacjom na realizację projektów obywatelskich, czy na szkolenia dla liderów społecznych oraz ułatwianie im wymiany doświadczeń. Programy Fundacji sprzyjają działaniom na rzecz wspólnie wyznaczonych celów, przyczyniając się do rozwoju współpracy między mieszkańcami, władzami lokalnymi, organizacjami pozarządowymi, a także lokalnymi mediami oraz biznesem. Niejednokrotnie prowadzi to do budowy wielosektorowych koalicji trwale współdziałających ze sobą podmiotów na rzecz wspólnego dobra.

Pobudzaniu aspiracji rozwojowych oraz rozwiązywaniu problemów lokalnych społeczności służą sprawnie działające organizacje obywatelskie i inicjatywy aktywnych lokalnych liderów. Fundacja nie tylko wspiera podejmowane przez nich przedsięwzięcia, ale także rozwija potencjał instytucjonalny organizacji społecznych, starając się jednocześnie umacniać infrastrukturę trzeciego sektora.

Działania Fundacji służą również poprawie umiejętności korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych, zarówno wśród przedstawicieli organizacji pozarządowych, jak i całych lokalnych społeczności, co prowadzi do rozwoju społeczeństwa informacyjnego. Dzięki partnerstwu z największą prywatną instytucją grantodawczą na świecie – Fundacją Billa i Melindy Gatesów – powstał program, w którym ponad 4 tysiące bibliotek w małych miejscowościach stało się nowoczesnymi, wielofunkcyjnymi centrami dostępu do informacji, kultury i edukacji, animującymi aktywność obywatelską.

Niezwykle istotnym problemem jest postępująca degradacja środowiska naturalnego i zmiany klimatu, które mają negatywny wpływ na życie wszystkich ludzi. Dlatego PAFW, wspierając inicjatywy poprzez swoje działania wprowadza nowe, bardziej zrównoważone sposoby rozwoju, głównie na poziomie lokalnych społeczności.

DZIAŁAJ LOKALNIE

SEKTOR 3.0

WSPIERAMY ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

PRO PUBLICO BONO

PROGRAM LIDERSKI PAFW

LOKALNE PARTNERSTWA PAFW

PROGRAM ROZWOJU BIBLIOTEK

ZIELONY LIDER

DZIAŁAJ LOKALNIE

Celem realizowanego od 2000 roku programu jest wspieranie i aktywizowanie lokalnych społeczności w małych miastach i na wsiach poprzez wsparcie projektów obywatelskich, które służą pobudzaniu aspiracji rozwojowych i poprawie jakości życia, a zarazem przyczyniają się do budowy kapitału społecznego.

Dotacje przyznawane są w lokalnych konkursach grantowych organizowanych przez sieć Ośrodków Działaj Lokalnie (ODL), która obejmuje stowarzyszenia oraz fundacje z miejscowości do 50 tysięcy mieszkańców. Dotychczas wsparto realizację ponad 15 tysięcy projektów lokalnych. Beneficjentami konkursów są organizacje pozarządowe i nieformalne grupy obywatelskie działające w małych miejscowościach. Dofinansowane inicjatywy koncentrują się na pobudzaniu wspólnych działań mieszkańców, tworzeniu nowych form spędzania wolnego czasu, czy też podnoszeniu atrakcyjności regionu. W ramach programu organizowane są również szkolenia, warsztaty, spotkania regionalne i wizyty studyjne, które pozwalają na wymianę dobrych

praktyk pomiędzy ODL, podnoszenie wiedzy i kompetencji ich liderów oraz zacieśnianie współpracy wewnątrz sieci.

Od 2016 roku działa Szkoła Lokalnych Doradców „FIMANGO” – inicjatywa wykorzystująca zasoby programów PAFW „Działaj Lokalnie” oraz „Zarządzanie Finansami w Organizacjach Pozarządowych” (FIMANGO) – podnosząca kompetencje przedstawicieli ODL w zakresie świadczenia usług poradniczych z zarządzania finansami.

Poprzez inicjatywę „Działaj Lokalnie i Solidarnie z Ukrainą” wspartych zostało ponad 200 projektów zapewniających pomoc ukraińskim uchodźcom na łączną kwotę blisko 1 miliona złotych. Kolejne tego typu projekty są realizowane w ramach ścieżki „Dialog międzykulturowy w działaniu”.

Przy wsparciu merytorycznym WWF Polska, prowadzona jest tematyczna ścieżka grantowa „Działaj Ekologicznie”, w ramach której do tej pory zrealizowane zostały 64 inicjatywy na rzecz ochrony środowiska i klimatu.

REALIZATOR PROGRAMU:

Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce

dzialajlokalnie.pl

Od 25 lat w programie „Działaj Lokalnie” oferowane jest wsparcie dla aktywnych społeczności lokalnych, których członkowie sami definiują własne potrzeby i podejmują wspólne działania. Wspólnym mianownikiem jest lokalna aktywność, dzięki której mieszkańcy uczą się lepiej samoorganizować oraz reagować na nowe problemy.

Joanna Lempart

Dyrektor Programowa PAFW

PROGRAM W LICZBACH

22.284.698 USD

wyniosły dotacje PAFW

15 000

projektów lokalnych

7 milionów

uczestników oraz
260 000 wolontariuszy

78

Ośrodków Działaj
Lokalnie działających
na obszarze 673 gmin

Ośrodki Działaj Lokalnie budują kapitał społeczny

ODL to organizacje pozarządowe, które są partnerami Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności i Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce w realizacji programu „Działaj Lokalnie”. To sprawne, rzetelne, innowacyjne i doświadczone stowarzyszenia i fundacje, które są wyłaniane w otwartych konkursach.

Sieć ODL sukcesywnie się powiększa – od 15 organizacji w 2004 roku do 78 w 2025 roku i obecnie obejmuje 673 gminy. W każdym województwie istnieją co najmniej dwa Ośrodki.

Ośrodkom, które spełniają najwyższe standardy w realizacji programu, tworzą wzory działania dla innych organizacji i skutecznie budują kapitał społeczny, przyznawane są certyfikaty.

ODL są ośrodkami animacji lokalnej, wykorzystującymi różne narzędzia, takie jak programy grantowe, kampanie społeczne i fundraisingowe, działalność poradniczą i szkoleniową, promocję i rozwój wolontariatu lokalnego oraz dialog z grupami interesariuszy. Ośrodki Działaj Lokalnie pozyskują do programu dodatkowe fundusze i partnerów

– zarówno samorządowych, jak i biznesowych.

Dzięki „Działaj Lokalnie” potencjał członków Sieci ODL jest nieustannie wzmacniany, tak aby mogli oni podwyższyć jakość swojej oferty. PAFW i ARFP oferują ODL ogólnopolskie warsztaty, szkolenia, doradztwo ekspertów dotyczący pozyskiwania środków, wizyty studyjne, spotkania regionalne, webinaria, bazę zasobów Sieci ODL i wsparcie w promocji.

SEKTOR 3.0

Realizowany od 2012 roku program ma na celu podniesienie wiedzy i umiejętności działaczy i pracowników organizacji pozarządowych w zakresie skutecznego wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) w codziennej pracy.

W ramach programu przeprowadzono szkolenia tematyczne dla organizacji pozarządowych, prezentujące przykłady wykorzystania nowoczesnych technologii w komunikacji, marketingu czy zarządzaniu. Niektóre z tych organizacji otrzymały dotacje na zakup sprzętu i oprogramowania, a także na projekty, których celem było praktyczne zastosowanie ICT w działalności trzeciego sektora.

Lokalne organizacje wspierała Sieć Mobilnych Doradców ICT, którzy udzielili blisko 9 tysięcy porad. Uzupełnieniem wsparcia ze strony Mobilnych Doradców była sieć TechKlubów — cyklicznych spotkań ekspertów, przedstawicieli NGOs, biznesu, samorządu i świata nauki, służących

dzieleniu się doświadczeniem w zakresie wykorzystania nowoczesnych technologii.

Ważną rolę odgrywają coroczne konferencje – Festiwale „Sektor 3.0”. Wydarzenia te, organizowane w formule hybrydowej, gromadzą przedstawicieli organizacji pozarządowych, specjalistów ICT z biznesu, polityków, naukowców oraz ekspertów z zagranicy. Stanowią platformę wymiany informacji na temat współczesnych trendów wykorzystania nowoczesnych technologii w działalności społecznej.

Program oferuje także środki finansowe oraz wsparcie merytoryczne dla nowych narzędzi ICT, które mogą być następnie wykorzystywane przez organizacje non-profit. Polskim organizacjom pozarządowym, które w sposób innowacyjny wykorzystują technologie informacyjno-komunikacyjne w bieżących działaniach i realizacji swoich celów statutowych przyznawana jest Nagroda Sektor 3.0.

REALIZATOR PROGRAMU:

Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego

sektor-3.o.pl

W czasach silnie rozwijającej się sztucznej inteligencji sprawne i bezpieczne poruszanie się w świecie technologii w istotny sposób wpływa na efektywność w działaniu, dlatego szukamy dobrych wzorców, które mogą służyć organizacjom społecznym za praktyczny przykład i inspirację.

Radosław Jasiński
Dyrektor Programowy PAFW

PROGRAM W LICZBACH

5.495.901 USD

wyniosły dotacje PAFW

12 000

uczestników
Festiwalu „Sektor 3.0”

9 000

porad
Mobilnych Doradców

15 000

uczestników
TechKlubów

Festiwal Sektor 3.0. Jak technologie mogą wspierać NGO

Festiwal Sektor 3.0, organizowany od 2012 roku przez Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, to wydarzenie o znaczeniu kluczowym dla zainteresowanych wykorzystaniem nowych technologii w działalności społecznej. Jego celem jest inspirowanie do odkrywania możliwości, jakie daje cyfryzacja, oraz prezentowanie praktycznych rozwiązań, które mogą być zastosowane w codziennej pracy.

Wśród zaproszonych gości są międzynarodowi eksperci, ale też polscy przedstawiciele firm technologicznych, uczelni wyższych, organizacji społecz-

nych oraz mediów. Festiwal to nie tylko praktyczna porcja wiedzy z zakresu wykorzystania narzędzi ICT, ale też przestrzeń spotkań i wymiany doświadczeń społeczności tworzącej rozwiązania pożyteczne społecznie.

W poprzednich latach tematyka Festiwalu obejmowała m.in. wykorzystanie technologii w działalności organizacji społecznych, higienę cyfrową, równowagę między życiem zawodowym a prywatnym, a także pielęgnowanie relacji z bliskimi w dobie wszechobecnej automatyzacji. W 2024 roku, pod hasłem „Work Smarter”, uczestnicy

dyskutowali o wykorzystaniu sztucznej inteligencji do skutecznego zarządzania, komunikacji czy automatyzacji w pracy indywidualnej i zespołowej.

Od 2012 roku, Festiwal Sektor 3.0 zgromadził łącznie ponad 12 tysięcy uczestników w formule hybrydowej. „Festiwal przyciąga coraz większą liczbę uczestników. Ważne jest także powiększające się grono krajowych i zagranicznych partnerów tego wydarzenia” – ocenia Dawid Szarański z Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, Dyrektor Programu „Sektor 3.0”.

WSPIERAMY ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Celem programu jest zapewnianie organizacjom pozarządowym i liderom społecznym w Polsce, szczególnie z małych miast i wsi, skutecznego wsparcia poprzez dostęp do informacji, poradnictwa i szkoleń. Sprzyja to poprawie warunków ich funkcjonowania i podniesieniu jakości zarządzania nimi, co prowadzi do lepszej, bardziej efektywnej realizacji przedsięwzięć społecznych. Obecnie program przebiega na trzech ścieżkach.

Pierwsza – „Towarzystwo Wzajemnej Informacji” – to system informacji dla organizacji obywatelskich, którego głównym komponentem jest Portal Organizacji Pozarządowych ngo.pl – największy w Polsce serwis internetowy zajmujący się tematyką społeczeństwa obywatelskiego. Na system składają się ponadto

Informatorium z Infolinią 801-646-719, a także badania i publikacje. Druga ścieżka – „EURO-NGO+” – stanowi kontynuację realizowanego do 2007 roku programu „EURO-NGO” i ma na celu zwiększenie przez organizacje obywatelskie zdolności do absorpcji środków europejskich. Trzecia ścieżka – „Szkolenia dla organizacji pozarządowych” – składa się z dwóch części. „Zarządzanie Finansami w NGO” (FIMANGO), to szkolenia, poradnictwo i publikacje dla osób odpowiedzialnych za zarządzanie finansami w organizacjach. Druga, to uruchomiona w 2013 roku kompleksowa oferta edukacyjna dla menedżerów NGO, składająca się z programu szkoleniowego „PROMENGO”, platformy e-learningowej „Kursodrom” oraz seminariów specjalistycznych.

REALIZATORZY PROGRAMU:

Stowarzyszenie Klon/Jawor („TWI”)
Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego („FIMANGO”)
Fundacja Akademia Organizacji Obywatelskich („PROMENGO”)

2003-2006 Sieć Wspierania Organizacji Pozarządowych „SPLOT”
 2006-2007 Stowarzyszenie na Rzecz Forum Inicjatyw Pozarządowych

ngo.pl promengo.pl kursodrom.pl frso.pl

PROGRAM W LICZBACH

17.538.213 USD

wyniosły dotacje PAFW

4 miliony

użytkowników
portalu ngo.pl rocznie

4 450

organizacji
pozarządowych
objętych szkoleniami

6 600

przedstawicieli
NGOs uczestniczyło
w szkoleniach

NGO.pl – portal organizacji pozarządowych

Działający od 2001 roku, jest pierwszym i największym źródłem wiarygodnych informacji, praktycznych porad oraz kontaktów dla społeczności trzeciego sektora w Polsce. W 2000 roku zaoferował bezpłatny dostęp do wartościowych zasobów: bazę danych organizacji pozarządowych, informacje o ważnych wydarzeniach, a także możliwość dodawania wiadomości przez użytkowników.

W kolejnych latach oferta portalu ulegała rozszerzeniu, m.in. o serwis poradniczy, serwis poświęcony funduszom europejskim, ustawie o działalności pożytku publicznego oraz o wolontariacie. Dziennie pojawia się ponad 100 nowych

informacji, a około 80 dodają sami użytkownicy. Ważnym elementem jest serwis poradnik.ngo.pl, gdzie znaleźć można informacje o różnych aspektach prowadzenia organizacji (finanse, prawo, księgowość). W ramach serwisu działa także Informatorium, oferujące wsparcie ekspertów dla organizacji pozarządowych. Rocznie udzielanych jest ok. 5 tysięcy porad.

Od pierwszych dni agresji Rosji na Ukrainę na łamach portalu ngo.pl prowadzone były działania informacyjne i poradnicze na rzecz wsparcia dla walczącej Ukrainy. Publikowane są materiały dziennikarskie poświęcone

pomocy uchodźcom, prowadzone jest także wsparcie poradnicze dla organizacji pozarządowych świadczących pomoc dla Ukrainy w postaci m.in. zbiorów finansowych i rzeczowych, darowizn, czy doradztwa zawodowego.

„NGO.pl jest obecnie marką rozpoznawalną przez ponad 80 procent organizacji pozarządowych w Polsce. W 2023 roku z jego zasobów skorzystała rekordowa liczba 5 milionów użytkowników” – mówi Urszula Krasnodębska-Maciula, Prezeska Zarządu Stowarzyszenia Klon/Jawor, które prowadzi Portal Organizacji Pozarządowych.

PRO PUBLICO BONO

Konkurs na Najlepszą Inicjatywę Obywatelską „Pro Publico Bono” został zainicjowany w 1999 roku przez Premiera Jerzego Buzka. Od 2000 roku Fundacja Wolności była fundatorem nagród konkursowych.

Celem Konkursu, w który zaangażowała się PAFW było wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego poprzez coroczne wyłanianie i promocję najbardziej wartościowych działań organizacji pozarządowych – w skali kraju, regionu, a zwłaszcza lokalnej społeczności. Kapituła, której pierwszym honorowym przewodniczącym był Jan Nowak-Jeziorański, przy ocenie zgłaszanej inicjatywy brała pod uwagę jej społeczne znaczenie, innowacyjność, wpływ na rozwój i konkurencyjność miejscowości, efektywność oraz przejrzystość wykorzystania środków społecznych.

W 2007 roku ustanowiono Nagrodę im. Bolesława Wierzbiańskiego dla redakcji lokalnych tytułów prasowych, fundowaną przez Polsko-Amerykańską Fundację Wolności. Wykorzystując doświadczenia Nagrody im. Bolesława Wierzbiańskiego, w 2021 roku PAFW uruchomiła projekt „Media Forum. Rozwój Lokalny”, którego celem jest rozwój zawodowy dziennikarzy mediów lokalnych poprzez podnoszenie ich kompetencji w ramach szkoleń prowadzonych przez doświadczonych dziennikarzy mediów ogólnopolskich i lokalnych oraz innych ekspertów.

Fundacja wspiera również Kongres Obywatelski, unikalną formę zaangażowania obywateli w dialog o kierunkach rozwoju kraju. Kongres rocznie gromadzi blisko tysiąc osób, w tym przedstawicieli administracji, organizacji pozarządowych, środowisk naukowych, biznesu, organizacji studenckich, a także społeczności lokalnych.

REALIZATORZY PROGRAMU:

**Stowarzyszenie Gazet Lokalnych
(Nagroda im. Bolesława Wierzbiańskiego)
Fundacja Media Forum
(Media Forum. Rozwój Lokalny)
Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową
(Kongres Obywatelski)**

2000-2014 Fundacja Konkurs „Pro Publico Bono
2014-2015 Związek Powiatów Polskich
2012-2013 Fundacja Pomocy Wzajemnej Barka

gazetylokalne.pl lokalnemediia.org.pl www.kongresobywatelski.pl

PROGRAM W LICZBACH

3.595.691 USD

wyniosły dotacje PAFW

193nagrody
„Pro Publico Bono”**350**dziennikarzy
lokalnych objętych
szkoleniami**19**Kongresów
Obywatelskich
otrzymało wsparcie**Alicja Molenda. Dlaczego „Media Forum. Rozwój lokalny”?**

„Media Forum. Rozwój Lokalny” to część programu „Pro Publico Bono” realizowana przez Fundację Media Forum. Jej celem jest rozwój zawodowy dziennikarzy mediów lokalnych poprzez podnoszenie ich kompetencji w ramach szkoleń prowadzonych przez doświadczonych dziennikarzy mediów ogólnopolskich i lokalnych oraz innych ekspertów.

„Magnesem do udziału był przede wszystkim dobrze przemyślany program szkolenia z udziałem znanych, ekspertów, takich jak dziennikarki Ewa Ewart i Magdalena Rigamonti. Z uwagą przysłuchiwałam się dyskusjom młodych radiowców i podcasterów.

Trafiłam na zaangażowaną i kreatywną grupę uczestników, pozostajemy w kontakcie do dziś” – mówi Alicja Molenda, uczestniczka i obecnie wykładowczyni w programie „Media Forum. Rozwój Lokalny”.

Alicja Molenda jest twórczynią, wydawcą tygodnika „Przełom” oraz portalu przelom.pl. Ukończyła filologię słowiańską na Uniwersytecie Jagiellońskim i studia podyplomowe z zakresu prawa prasowego i własności intelektualnej na tej samej uczelni.

Dzięki bogatemu doświadczeniu zawodowemu od wielu lat wspiera środowisko dziennikarskie i rozwój mediów

w Polsce i zagranicą. Pracowała w Ukrainie, Białorusi i Gruzji oraz Mołdawii, a także Kirgistanie, Tadżykistanie, jako trenerka i ekspertka w projektach dziennikarskich realizowanych przez Wschodnioeuropejskie Centrum Demokratyczne, Towarzystwo Demokratyczne Wschód, Instytut Lecha Wałęsy i Stowarzyszenie Gazet Lokalnych.

Wróciła ponownie na warsztaty organizowane w ramach programu „Media Forum. Rozwój Lokalny”, tym razem jednak w roli wykładowczyni, gdzie dzieli się z uczestnikami wiedzą i doświadczeniem na temat synergii print-net, sposobami zabiegania o odbiorcę w Internecie i poznawania jego zachowań.

PROGRAM LIDERSKI PAFW

Celem programu, realizowanego w latach 2004-2024 pod nazwą „Liderzy PAFW”, jest wsparcie rozwoju umiejętności i kwalifikacji osób podejmujących działania na rzecz swoich społeczności, głównie poprzez wykorzystanie metody tutoringu, polegającej na stałej współpracy lokalnego lidera z doświadczonym tutorem. Przedsięwzięcie jest skierowane do aktywnych uczestników lokalnych projektów finansowanych w ramach różnych programów PAFW.

Zasadniczą część przedsięwzięcia to roczna współpraca lidera z tutorem oraz cykl szkoleń, na który składają się planowanie własnego rozwoju, budowanie zespołu, kierowanie organizacją, komunikacja i kształtowanie partnerstwa lokalnego. Nabyte umiejętności mają pomóc liderom w podejmowanych przez nich działaniach na rzecz lokalnych społeczności.

Absolwenci programu mogą skorzystać z inicjatywy „Alumni”, w ramach której oferowane są spotkania

ze znanymi postaciami życia publicznego, warsztaty oraz dotacje na dalsze podnoszenie kompetencji liderów. Szczególną grupę uczestników i absolwentów stanowią osoby zaangażowane w działalność publiczną. W 2023 roku Monika Horna-Cieślak (absolwentka osiemnastej edycji) została wybrana przez Parlament RP na stanowisko Rzeczniczki Praw Dziecka. W wyborach parlamentarnych, przeprowadzonych w minionym roku, mandat posła otrzymała Iwona Karolewska (absolwentka czternastej edycji) i Marcin Skonieczka (absolwent drugiej edycji). W 2024 roku, w wyborach samorządowych roku udział wzięły 164 osoby. Wśród nich 80 uzyskało mandat burmistrza lub członka rady gminy, miasta czy wojewódzkiego sejmiku.

Od 2008 roku, w ramach International Visitor Leadership Program, we współpracy z Ambasadą USA w Polsce, organizowane są wizyty studyjne w Stanach Zjednoczonych z udziałem kilkunastu liderów PAFW i tutorów.

REALIZATOR PROGRAMU:

Fundacja Szkoła Liderów

programliderski.pl

Kiedy dołączyłam do Programu Liderzy PAFW, to poczułam, że jestem we właściwym miejscu, że jestem wśród ludzi, którzy wierzą w to, że świat naprawdę można zmienić. Dlatego bardzo się cieszę, że jestem jego absolwentką. Dało mi to poczucie, że mogę i że mój głos ma znaczenie.

Monika Horna-Cieślak
Rzeczniczka Praw Dziecka

PROGRAM W LICZBACH

7.373.176 USD

wyniosły dotacje PAFW

935

Liderek
i Liderów PAFW

71

tuterek
i tutorów

134

uczestników
wizyt studyjnych
do USA

Monika Horna-Cieślak: Liderka PAFW Rzeczniczką Praw Dziecka

W 2023 roku Parlament RP przegłosował wybór Moniki Hornej-Cieślak na Rzeczniczkę Praw Dziecka. To absolwentka programu „Liderzy PAFW”, od 19 roku życia zajmuje się ochroną praw dzieci, co stanowi jej życiową misję i pasję.

Adwokatka, która sama o sobie mówi: „aktywistka i działaczka społeczna”, udziela pomocy prawnej osobom młodym doświadczającym przemocy psychicznej, fizycznej, seksualnej, a także w innych dziedzinach praw dziecka, jak prawa edukacyjne, równościowe, dostęp do pomocy psychologicznej. Jest Członkinią Komisji Praw Człowieka przy Naczelnej Radzie Adwokackiej,

przewodniczącą Sekcji Praw Dziecka oraz członkinią Komisji ds. współpracy z sądami przy Okręgowej Radzie Adwokackiej w Warszawie. Jest także tutorką programu HELP Rady Europy.

Monika Horna-Cieślak jest współautorką szeregu istotnych aktów prawnych dotyczących praw dzieci, w szczególności ustawy o ochronie małoletnich. To właśnie młodzi ludzie, uważając ją za ekspertkę od praw dzieci, zainicjowali i poparli jej kandydaturę na urząd Rzecznika Praw Dziecka, w tym organizacje młodzieżowe, takie jak: Fundacja Autism Team, Klub Świadomej Młodzieży przy Fundacji Autism Team, Nastoletni Azyl, Fundacja Pro

Aperte, Przyszłość dla Młodych. Kandydaturę Moniki Hornej-Cieślak rekomendowała i poparła również Naczelna Rada Adwokacka.

„Monika to osoba, która całe swoje serce i większość życia oddała najmłodszym. Dzięki niej powstała ustawa, która da przestrzeń młodym ludziom do tego, aby mogli uzyskać pomoc psychologiczną przed 18. rokiem życia bez zgody opiekuna prawnego. To dokument, który Monika nieraz pisała dla nas po nocach” — mówi Angelika, jedna z liderek Nastoletniego Azylu, grupy wsparcia dla młodzieży w kryzysie psychicznym.

LOKALNE PARTNERSTWA PAFW

Program, rozpoczęty w 2009 roku, inicjuje i rozwija współpracę między uczestnikami różnych programów PAFW na rzecz tworzenia partnerstw mających realizować projekty ważne dla swoich lokalnych społeczności. W oparciu o przeprowadzoną wcześniej diagnozę społeczną, uczestnicy takich projektów realizują partnerskie przedsięwzięcia wykorzystujące lokalny potencjał w działaniach na rzecz dobra wspólnego. Przynosi to bezpośrednie korzyści członkom lokalnych społeczności, a jednocześnie przyczynia się do umacniania kapitału społecznego poprzez synergię doświadczeń i rezultatów różnych inicjatyw.

Lokalne partnerstwo tworzą beneficjenci programów PAFW – ustanawiają oni Grupę Inicjatywną będącą trzonem koalicji. Dołączają do niej samorządy, firmy, lokalne media oraz organizacje pozarządowe i instytucje, które dotychczas nie brały udziału w programach Fundacji. W realizację projektów zaangażowani są liczni mieszkańcy

gmin i wolontariusze. Podejmowane przedsięwzięcia m.in. koncentrują się na zmianach w przestrzeni publicznej, integracji społeczności wokół lokalnych zasobów oraz kultywowaniu miejscowych tradycji. Do alumnów programu skierowana jest oferta pod nazwą „Pracownia Dobra Wspólnego”.

Program popularyzuje metodę animacji społeczności lokalnych, która była wypracowana we współpracy z Fundacją „Stocznia” i została zaprezentowana w publikacjach „Jak budować dobro wspólne? Poradnik dla działających lokalnie” oraz „Jak lokalnie budować partnerstwa?”. W 2021 roku wydana została publikacja naukowa „Metoda animacji społeczności lokalnych na rzecz dobra wspólnego. Teoria i praktyka”, zawierająca wnioski z badania przeprowadzonego przez zespół badawczy Uniwersytetu Warszawskiego pod kierownictwem Profesor Anny Gیزی, które potwierdziło użyteczność i skuteczność tej metody w aktywizacji społeczności lokalnych.

REALIZATOR PROGRAMU:

Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce

www.lokalnepartnerstwa.org.pl

Istnieją trzy fundamenty lokalnej aktywności obywatelskiej: kapitał społeczny, dobro wspólne i partnerstwo. Wspieramy je w ramach programu „Lokalne Partnerstwa PAFW”. Lokalne partnerstwa organizują zasoby i co ważne - są liderami społeczności we wprowadzaniu zmiany społecznej.

Paweł Łukasiak

Prezes Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce

PROGRAM W LICZBACH

3.834.745 USD

wyniosły dotacje PAFW

83lokalne partnerstwa
w tym 19 partnerskich
start-upów**130**gmin
objętych programem**1200**partnerów
zaangażowanych
w działania programu**„Dajmy czadu – Żywiec bez czadu”**

To społeczna kampania walki ze smogiem w trzydziestotysięcznym Żywcu, którą w 2009 roku zainicjowała Żywiecka Fundacja Rozwoju. „Za jego emisję odpowiadają sami mieszkańcy. Palą w piecach plastikowymi butelkami, śmieciami. Oszczędzają w ten sposób na zakupie opału” – mówiła Gabriela Gibas z Żywieckiej Fundacji Rozwoju.

Elementami kampanii był autobus z hasłem akcji, a także spot internetowy – smutna dziewczynka z miśkiem wychodzi z domu, gdy widzi jak dorosły wrzuca do pieca plastikową butelkę, przechodnie noszą maski, mają je też dziewczynka i jej miś. Podobny przekaz niesie graffiti z napisem „Kochasz

dzieci – nie pal śmieci. Żywiec bez czadu”, namalowane obok żywieckiego dworca podczas konferencji prasowej inaugurującej kampanię. Efekty przyniosły również zorganizowane w szkołach konkursy plastyczne i lekcje ekologii. Dzieci zaczęły dbać o to, aby rodzice nie wrzucali śmieci do pieca. Fundacji udało się również namówić do współpracy żywieckie Kino „Janosik”, w którym odbył się festiwal filmów o tematyce ekologicznej. Rozdawano ulotki, plakaty i inne materiały informujące o skutkach zanieczyszczenia środowiska naturalnego.

Wokół dobra wspólnego, jakim jest czyste powietrze, projekt zjednoczył mieszkańców, szkoły, organizacje samorządowe

we władze miasta. „Pomysł na czystą gminę wpisuje się w proekologiczne działania władz miasta, nie mieliśmy wątpliwości, że warto współpracować” – mówił Marek Czul, Zastępca Burmistrza Żywca. Urząd miasta pomógł zmienić przepisy – opłata za wywóz śmieci naliczana jest od mieszkańca, nie od ilości. Straż miejska sprawdza, czym palą mieszkańcy. Uruchomiono także eko-telefon.

Sukces żywieckiej akcji został doceniony w konkursie na najlepszy projekt finansowany w ramach pierwszej edycji programu „Lokalne Partnerstwa PAFW”. Projekt uznany został za modelowy w budowaniu dobra wspólnego.

PROGRAM ROZWOJU BIBLIOTEK

Realizowany od 2008 roku program, ma na celu wspieranie bibliotek publicznych w małych miejscowościach całej Polski. Program skupia się na modernizacji bibliotek, przekształcając je w centra dostępu do informacji, kultury, edukacji i aktywności społecznej. Dotychczas, w pięciu rundach programu, wsparcie otrzymały 4224 placówki biblioteczne z 1385 gmin, co stanowi 70 procent grupy docelowej.

W latach 2008-2015 przedsięwzięcie było prowadzone w partnerstwie Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności oraz Fundacji Billa i Melindy Gatesów. Na jego realizację Fundacja Gatesów przekazała grant w wysokości 31 milionów USD.

Biblioteki otrzymały nowoczesny sprzęt komputerowy, a bibliotekarze wsparcie merytoryczne poprzez doradztwo i szkolenia. Dodatkowo, Microsoft przekazał bibliotekom oprogramowanie o wartości 18 milionów USD.

Program przyczynił się do podjęcia wielu inicjatyw na rzecz wzmocnienia całego systemu bibliotecznego. Zawiązało się Krajowe Partnerstwo na Rzecz Rozwoju Bibliotek, a także

16 partnerstw regionalnych z władzami wojewódzkimi.

W 2008 roku PAFW podpisała Porozumienie o Współpracy z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, które uruchomiło program „Biblioteka+”. W 2009 roku Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego oraz Orange Polska zawarły porozumienie, w efekcie którego wszystkie biblioteki publiczne w Polsce otrzymały bezpłatny dostęp do Internetu. Wartość tych usług można oszacować na prawie 20 milionów USD.

Od 2016 roku wsparcie dla bibliotek jest kontynuowane ze środków własnych PAFW poprzez szkolenia i kursy e-learningowe dla pracowników bibliotek oraz ich lokalnych partnerów.

Trwałość podejmowanych działań umacniana jest poprzez włączanie uczestników programu w rozwijane dotychczas inicjatywy jak Kongres Bibliotek Publicznych oraz sieci, takie jak Stowarzyszenie LABiB czy Stowarzyszenie Dyrektorów i Dyrektorek Bibliotek „Inicjatywy”.

REALIZATORZY PROGRAMU:

Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego

Program Rozwoju Bibliotek to dla mnie wyjątkowe doświadczenie towarzyszenia w rozwoju tysięcy bibliotekarek i bibliotekarzy. Obserwowania, jak zmieniają się sami i jak zmieniają swoje biblioteki, a w efekcie społeczności, na których rzecz działają.

Jacek Królikowski

Prezes Zarządu Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego

biblioteki.org labib.pl

PROGRAM W LICZBACH

7.972.597 USD

wyniosły dotacje PAFW

4224biblioteki
z 1335 gmin
objęto programem**11 000**urządzeń przekazanych do
bibliotek, w tym 3500 kompute-
rów z oprogramowaniem, 2500
urządzeń wielofunkcyjnych,
700 drukarek, 1200 tabletów**12 500**przeszkolonych
bibliotekarzy

„E-Inclusion Award” dla Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego

Fundacja została laureatem konkursu organizowanego przez Komisję Europejską, w którym nagradzane są osoby i organizacje realizujące inicjatywy mające na celu promowanie dobrych praktyk w korzystaniu z nowoczesnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych oraz przeciwdziałające wykluczeniu cyfrowemu. Do konkursu zgłoszono blisko 300 inicjatyw z 35 krajów w dwóch kategoriach: „I am part of IT” (dla osób) oraz „Be part of IT” (dla organizacji). FRSI otrzymała

nagrodę w drugiej kategorii za realizację Programu Rozwoju Bibliotek.

„Nagroda Komisji Europejskiej to ogromne wyróżnienie. Cieszymy się, że w Brukseli doceniono Program Rozwoju Bibliotek, a przede wszystkim same biblioteki jako ważne miejsca dostępu do nowoczesnych technologii oraz edukacji cyfrowej. Nagroda jest wyróżnieniem przede wszystkim dla bibliotekarek i bibliotekarzy, którzy w sposób przyjazny zachęcają i uczą

mieszkańców korzystania z nowoczesnych technologii” – powiedział Rafał Kramza, ówczesny Prezes FRSI.

Uroczystość wręczenia nagród odbyła się 22 czerwca 2013 roku w siedzibie Parlamentu Europejskiego w Brukseli podczas konferencji Digital Agenda Assembly. Program Rozwoju Bibliotek został zaprezentowany przez Neelie Kroes, Wiceprzewodniczącą Komisji Europejskiej i Komisarza Unii Europejskiej ds. Agendy Cyfrowej.

ZIELONY LIDER

Rozpoczęty w 2021 roku program wspiera lokalnych liderów i liderki w pozyskiwaniu wiedzy i kompetencji na rzecz prowadzenia w swoich społecznościach działań związanych z ochroną środowiska i klimatu, a także skutecznego pozyskiwania funduszy Unii Europejskiej oraz innych źródeł na ich realizację.

Przedsięwzięcie jest skierowane do aktywnych uczestników lokalnych programów PAFW, a także innych liderów społecznych i samorządowych, którym zależy na podejmowaniu działań w zakresie ochrony środowiska i klimatu. W latach 2021-2024 w programie wzięło udział 212 osób z 74 gmin z całej Polski.

Główna część programu ma charakter szkoleniowo-doradczy. Jego uczestnicy – liderzy wraz ze swoimi zespołami – mogą korzystać z jednej z trzech ścieżek tematycznych: gospodarka odpadami, lokalna retencja i walka z suszą oraz efektywność energetyczna. Mogą także ubiegać się o grant na wizytę studyjną zagraniczną lub

krajową, która umożliwia nawiązanie współpracy z partnerami, transfer innowacyjnych rozwiązań, a także przygotowanie pomysłów na projekty. Dzięki udziałowi w programie liderzy dowiadują się jak rozwiązywać istotny dla ich społeczności lokalnej problem w zakresie ochrony środowiska, uczą się korzystać z metod i narzędzi ułatwiających wprowadzanie zmian w tych społecznościach, a także zdobywają wiedzę, jak ubiegać się o dotacje ze środków unijnych oraz innych funduszy na projekty proekologiczne.

Istotnym komponentem programu „Zielony Lider” jest Sieć Doradców – Fundusze dla Klimatu, będąca ogólnopolskim systemem informacji i doradztwa w zakresie zasad oraz mechanizmów funkcjonowania funduszy służących ochronie środowiska i klimatu, przede wszystkim unijnych. Służy ona wsparciu liderów organizacji pozarządowych oraz partnerstw organizacji i samorządów z małych miast i wsi. Wsparcie to jest udzielane przez wyspecjalizowanych doradców w każdym z regionów Polski. Przedsięwzięcie jest koordynowane przez Polską Zieloną Sieć

REALIZATOR PROGRAMU:

Fundacja Sendzimira

zielonylider.org

”

Degradacja środowiska naturalnego i zmiany klimatu mają negatywny wpływ na życie wszystkich ludzi. Dramatycznie narasta wyzwanie, by je ograniczyć, by wprowadzać nowe, bardziej zrównoważone sposoby rozwoju, również na poziomie lokalnych społeczności.

Agnieszka Mazur

Dyrektor Programowa PAFW

PROGRAM W LICZBACH

842.339 USD

wyniosły dotacje PAFW

212

„Zielonych Liderów”

40

Doradców
Sieci Fundusze
dla Klimatu

Andrew Nagorski z wizytą w Klembowie

W październiku 2021 roku Przewodniczący Rady Dyrektorów PAFW Andrew Nagorski, któremu towarzyszyli Grzegorz Jędrzyński, Dyrektor Przedstawicielstwa PAFW w Polsce oraz Agnieszka Mazur, Dyrektor Programowa PAFW, spotkał się z uczestnikami programu „Zielony Lider”.

Celem wizyty Przewodniczącego Rady Dyrektorów w Klembowie było spotkanie z uczestnikami pilotażowego przedsięwzięcia „Zielony Lider” oraz zapoznanie się z jego pierwszymi efektami. Program jest realizowany przez Fundację Sendzimira, której przedstawicielki: Ilona Gosk, Dyrektor Zarządzająca oraz Maria Wiśnicka,

koordynatorka pilotażu, były obecne na spotkaniu, jakie odbyło się w Urzędzie Gminy Klembów.

Wójt gminy Klembów, Rafał Mathiak, a także Marcin Piotrowski ze Stowarzyszenia Animacji Kultury Pogranicza Folkowisko z Gorajca oraz Katarzyna Fornal-Urbańczyk, z Urzędu Miasta Zamość, zaprezentowali działania proekologiczne podjęte dzięki udziałowi w pilotażu „Zielonego Lidera”. Wśród mieszkańców gminy Klembów wypromowano pomysł kompostowania, dzięki czemu ograniczono ilość odbieranych bioodpadów. Z kolei w Zamościu, na jednym z osiedli powstaje modelowe rozwiązanie zagospodarowania wód

opadowych, zaś organizatorzy festiwalu Folkowisko znacznie zmniejszyli ilość odpadów zmieszanych i zwiększyli segregowalność odpadów po festiwalu (m.in. rezygnując z naczyń jednorazowych oraz promując postawy proekologiczne wśród jego uczestników).

Uczestnicy spotkania w Urzędzie Gminy byli zgodni, że poza wyniesioną z programu PAFW wiedzą, jego wartością jest możliwość poznania liderów z różnych części Polski, wymiana doświadczeń i wzajemne inspiracje w obszarze ochrony środowiska i klimatu.

25 LAT W PROGRAMACH FUNDACJI

PROGRAMY AKTYWNE

Dzielimy się polskim doświadczeniem z transformacji

Równoległe do działalności na terenie Polski, drugim kierunkiem zaangażowania Fundacji pozostaje dzielenie się polskimi doświadczeniami z innymi krajami byłego bloku wschodniego.

Rozpoczynając w 2000 roku swoją działalność Fundacja uruchomiła dwa programy służące realizacji tego celu. Pierwszy z nich to Program Stypendialny im. Lane'a Kirklanda, skierowany do aktywnych przedstawicieli różnych środowisk krajów regionu, którzy są zainteresowani doświadczeniami Polski w zakresie przemian wewnętrznych oraz integracji europejskiej. Drugim jest program „Przemiany w Regionie” (RITA), którego mechanizm zachęca polskie organizacje pozarządowe do rozwoju współpracy z partnerami z Europy Wschodniej, Kaukazu Południowego i Azji Centralnej.

Od 2004 roku realizowane jest trzecie przedsięwzięcie – „Study Tours to Poland” (STP) – wizyty studyjne do Polski dla liderów studenckich oraz profesjonalistów z regionu. W ramach „STP” Fundacja wspiera Warszawską Letnią Akademię Euro-Atlantycką (WEASA) – inicjatywę, będącą wspólnym przedsięwzięciem PAFW, The German Marshall Fund of the United States oraz Fundacji Centrum Europejskie Natolin. Została ona skierowana do młodych analityków, ekspertów i doradców z krajów Partnerstwa Wschodniego zajmujących się relacjami transatlantyckimi, integracją europejską oraz transformacją ustrojową.

W reakcji na brutalną agresję Rosji na Ukrainę w 2022 roku, Fundacja we współpracy z partnerskimi organizacjami podjęła aktywne działania na rzecz obywateli walczącej Ukrainy i uruchomiła rzeczowe oraz finansowe wsparcie dla ludności cywilnej w Ukrainie, a także włączyła się w pomoc dla uchodźców wojennych w Polsce. W pierwszej kolejności starała się odpowiedzieć na potrzeby byłych i aktualnych ukraińskich uczestników trzech międzynarodowych fundacyjnych programów. W latach 2000-2024, w ramach tych przedsięwzięć gościło w Polsce 9285 obywateli Ukrainy, w tym 581 Kirklandystów, 3700 uczestników programu „RITA” oraz 11 tysięcy uczestników wizyt studyjnych.

Pragnąc wzmocnić wysiłki polskich organizacji pozarządowych spieszących z pomocą ukraińskim sąsiadom, w marcu 2022 roku Fundacja rozpoczęła specjalny program grantowy – „Wspieramy Ukrainę”, na który przeznaczyła 13 milionów złotych. Przyczynił się on zarówno do rozszerzenia działań polskich organizacji podejmowanych we współpracy ze swoimi partnerami w Ukrainie, jak i do tych realizowanych na rzecz ukraińskich uchodźców w Polsce. Ze wsparcia programu skorzystało dotychczas bezpośrednio blisko 97 tysięcy ukraińskich uchodźców w Polsce, w tym około połowę stanowiły dzieci i młodzież poniżej 18 roku życia, a także blisko 160 tysięcy osób w Ukrainie. Ponadto Realizatorzy fundacyjnych programów pozyskali na pomoc dla Ukrainy z zewnętrznych źródeł 32 miliony złotych.

STYPENDIA IM. LANE'A KIRKLANDA

PRZEMIANY W REGIONIE (RITA)

STUDY TOURS TO POLAND (STP)

WSPIERAMY UKRAINĘ

STYPENDIA IM. LANE'A KIRKLANDA

Program, rozpoczęty w 2000 roku, ma na celu przekazywanie polskich doświadczeń w zakresie transformacji ustrojowej oraz integracji europejskiej przedstawicielom krajów Europy Wschodniej, a także Kaukazu Południowego i Azji Centralnej poprzez dwusemestralne studia uzupełniające na polskich uczelniach. Obecnie program jest skierowany do kandydatów z Armenii, Azerbejdżanu, Białorusi, Gruzji, Kazachstanu, Kirgistanu, Mołdawii, Tadżykistanu, Ukrainy i Uzbekistanu.

W ramach indywidualnych programów nauki stypendyści Kirklanda studiują m.in. wybrane aspekty ekonomii i zarządzania, administracji publicznej i biznesu, prawa, nauk społecznych i politycznych oraz dziennikarstwa. Program obejmuje także kursy przygotowawcze z zakresu wiedzy o Polsce, zjazdy integracyjno-merytoryczne, a ponadto oferuje staże w instytucjach państwowych i prywatnych. Od 2016 roku działa „Kirkland Research Pro-

gram”: oferta jednosemestralnych staży badawczo-naukowych dla osób z ugruntowaną pozycją akademicką z krajów objętych programem. Ponadto organizowane są zjazdy absolwentów, a także inne przedsięwzięcia w ramach projektów poststypendialnych, które pomagają absolwentom w utrzymaniu kontaktów z Polską i podejmowaniu wspólnych przedsięwzięć przez krajowe stowarzyszenia absolwentów.

Od początku wojny w Ukrainie, rozpoczętej agresją Rosji w lutym 2022 roku, przebywającym w Polsce absolwentom i aktualnym stypendystom Programu Kirklanda udzielane było wsparcie informacyjne i organizacyjne, zaoferowano im także pomoc w sprowadzeniu do Polski ich rodzin.

Od roku 2017 część stypendiów w ramach Programu Kirklanda jest finansowana ze środków Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej.

REALIZATOR PROGRAMU:

Fundacja Liderzy Przemian

2000-2001 Studium Europy Wschodniej UW
2001-2013 Polsko-Amerykańska Komisja Fulbrighta
2013-2016 Fundacja Edukacja dla Demokracji

kirkland.edu.pl

PROGRAM W LICZBACH

18.402.476 USD

wyniosły dotacje PAFW

1073

stypendystów

13

krajów Europy Środkowej
i Wschodniej, Kaukazu
Południowego i Azji
Centralnej

Wicepremier Ukrainy Iryna Wereszczuk dziękuje za wsparcie

W marcu 2022 roku Iryna Wereszczuk, Wicepremier Ukrainy i Minister ds. Terytoriów Czasowo Okupowanych, przekazała Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności oraz Fundacji Liderzy Przemian podziękowania za pomoc dla Ukrainy oraz ukraińskich uchodźców w Polsce.

Iryna Wereszczuk (obecnie Wiceszeftowa Biura Prezydenta Ukrainy) należy do grona 571 ukraińskich absolwentów Programu Stypendialnego im. Lane'a Kirklanda. Była burmistrzem Rawy Ruskiej i aktywistką społeczną, zaangażowaną w ukraińską Rewolucję Godności 2014 roku; w Polsce przebywała w ramach stypendium Kirklanda w roku akademickim 2015/16.

Po powrocie do Ukrainy objęła kierownictwo think-tanku zajmującego się stosunkami międzynarodowymi w regionie bałtycko-czarnomorskim, a następnie rozpoczęła działalność polityczną. W 2020 była kandydatką na mera ukraińskiej stolicy z ramienia prezydenckiej partii Sługa Ludu. W latach 2019-2021 zasiadała w Radzie Najwyższej Ukrainy; do parlamentu weszła jako przedstawicielka Sługi Ludu.

W latach 2021-2024 Wicepremier i Minister do Spraw Terytoriów Czasowo Okupowanych w rządzie Denysa Szmyhala. Wyrażając uznanie za wieloletnią działalność PAFW na rzecz przemian i rozwoju krajów Europy Wschodniej, w tym Ukrainy, napisała: „Dziękujemy za nowe programy pomocowe dla Ukrainy, za pomoc uchodźcom. Dzisiaj jest dla nas bardzo ważne, aby rodziny naszych wojskowych, nasze kobiety i dzieci były bezpieczne”.

W latach 2021-2024 Wicepremier i Minister do Spraw Terytoriów Czasowo Okupowanych w rządzie Denysa Szmyhala.

Wyrażając uznanie za wieloletnią działalność PAFW na rzecz przemian i rozwoju krajów Europy Wschodniej, w tym Ukrainy, napisała: „Dziękujemy za nowe programy pomocowe dla Ukrainy, za pomoc uchodźcom. Dzisiaj jest dla nas bardzo ważne, aby rodziny naszych wojskowych, nasze kobiety i dzieci były bezpieczne”.

PRZEMIANY W REGIONIE (RITA)

Rozpoczęty w 2000 roku program jest skierowany do polskich organizacji pozarządowych oraz instytucji edukacyjnych, które chcą dzielić się doświadczeniami Polski w zakresie przemian społeczno-gospodarczych z partnerami w krajach Europy Wschodniej, Kaukazu Południowego i Azji Centralnej.

Poprzez otwarte konkursy grantowe przyznawane są dotacje na projekty mające na celu przekazywanie polskich doświadczeń, zwłaszcza w dziedzinie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, lokalnych inicjatyw społecznych, przekształceń w samorządzie terytorialnym, reformy edukacji oraz funkcjonowania wolnych mediów. Łącznie, od rozpoczęcia programu, finansowe wsparcie otrzymały 1234 projekty. Dodatkowo, w konkursie „RITA – partnerstwo do potęgi” doświadczone organiza-

cje pozarządowe – realizatorzy projektów w programie „RITA” – mogą otrzymać dotacje na kontynuację swoich przedsięwzięć.

Organizacje mogą również ubiegać się o małe granty wyjazdowe służące konsultacjom oraz wzmocnieniu współpracy z organizacją partnerską za granicą. Polskim NGO i szkołom oferowane są szkolenia oraz wsparcie eksperckie, a także pomoc w ustanawianiu kontaktów i rozwoju współpracy z zagranicznymi partnerami. Co dwa lata odbywa się spotkanie grantobiorców pod hasłem „Ambasadorzy Przemian w Regionie”. Wymianie informacji między organizacjami i liderami społecznymi z krajów objętych programem służy także portal civicportal.org, w ramach którego działa platforma e-learningowa.

REALIZATOR PROGRAMU:

Fundacja Edukacja dla Demokracji

programrita.org

”

W ciągu 25 lat program „Przemiany w Regionie” ewoluował – zmieniała się jego struktura, zmienili się ludzie z nim związani, zmieniała się sytuacja w regionie. Niezmienne pozostały dwa czynniki: jest to program odpowiadający potrzebom wynikającym ze zmieniającej się rzeczywistości i mocno stawiający na budowanie relacji między ludźmi.

Martyna Bogaczyk

Prezesa Fundacji Edukacja dla Demokracji

PROGRAM W LICZBACH

18.598.795 USD

wyniosły dotacje PAFW

1234

projekty
otrzymały wsparcie

11

krajów Europy Środkowej
i Wschodniej, Kaukazu
Południowego oraz
Azji Centralnej

Pod kirgiskim niebem

Czy astronomię można wykorzystać do rozwoju kluczowych kompetencji edukacyjnych? Inicjatorzy projektu, zrealizowanego w Kirgistanie w 2015 roku przez Dom Spotkań im. Angelusa Silesiusa z Wrocławia w partnerstwie z kirgiską organizacją pozarządową Svet Lubvi z Biszkeku, pokazali, że jest to możliwe.

Działania projektu „Pod Kirgiskim Niebem” objęły nauczycieli fizyki, geografii i matematyki oraz uczniów ze szkół położonych w rejonie Suzak w obwodzie dżelalabadzkim. Celem projektu było wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży oraz aktywizacja ich pedagogów poprzez zachęcenie do podejmowania ciekawych inicjatyw edukacyjnych.

Placówki oświatowe uczestniczące w projekcie zostały wyłonione w drodze

konkursu, a nauczyciele wzięli udział w szkoleniach, dzięki którym dowiedzieli się jak zorganizować ciekawą lekcję z astronomii, poprowadzić obserwacje nieba i wykorzystać do tych celów nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne. „Szkolenia budziły ogromne zainteresowanie i entuzjazm, a ich program i przebieg przerósł najśmielsze oczekiwania zarówno uczestników jak i prowadzących. Nauczyciele, którzy początkowo przyszli by »zdobyć« dla szkoły sprzęt komputerowy, zakończyli kurs jako pasjonaci astronomii” – podkreśla prowadząca projekt Ewelina Grądzka.

Szkoły otrzymały komputery i teleskopy oraz atlasy nieba i globusy. Powstały w nich kółka naukowe, a zajęcia z astronomii wzbogaciły ofertę edukacyjną dla uczniów. „Dodatkowe zajęcia

sprawiają młodzieży dużo radości, gdyż pozwalają odkrywać nowe, zaskakujące rzeczy. Uczniowie budują modele Układu Słonecznego, prowadzą nocne obserwacje nieba, uczą się także własnoręcznie składać teleskop” – stwierdza z satysfakcją Jarosław Pióro, jeden z trenerów uczestniczących w projekcie. W zajęciach tych brali również udział rodzice i mieszkańcy lokalnej społeczności.

Projekt pokazał, że astronomia może stanowić doskonałe narzędzie do rozwoju umysłowego uczniów – uczy samodzielnego myślenia, zadawania pytań i poszukiwania odpowiedzi. Z kolei kirgiscy nauczyciele dostrzegli, że poznawanie tej dziedziny poszerza ich horyzonty, a zarazem służy zdobywaniu nowych kompetencji.

STUDY TOURS TO POLAND (STP)

Uruchomiony w 2004 roku program wizyt studyjnych do Polski skierowany jest do aktywnych studentów i profesjonalistów z Europy Wschodniej, a także innych krajów postkomunistycznych. Cel programu stanowi przybliżenie realiów Polski oraz Unii Europejskiej, a jednocześnie rozwój i wzmocnienie zawodowych i osobistych kontaktów pomiędzy młodymi liderami ze Wschodu a ich polskimi gospodarzami.

Oferta dla studentów obejmuje kilkunastodniowe wizyty w Polsce. Obecnie mogą w nich brać udział osoby w wieku od 18 do 23 lat z Białorusi, Mołdawii i Ukrainy, które chcą poznać polskie środowiska akademickie, organizacje obywatelskie, spotkać się z liderami życia publicznego, wziąć udział w wykładach, warsztatach, seminariach i imprezach kulturalnych. Studenci aplikują do udziału w programie indywidualnie. Wizyty odbywają się w kilkunastoosobowych grupach uczestników z różnych państw, dwa razy do roku – wiosną i jesienią. Są prowadzone przez doświadczone polskie organizacje pozarządowe, wyłaniane w drodze otwartego konkursu. Koordynatorem wizyt studenckich jest Fundacja „Borussia”.

Oferta dla profesjonalistów jest skierowana do przedstawicieli samorządów lokalnych, administracji rządowej, centralnych instytucji państwowych, organizacji pozarządowych, mediów, sektora edukacji oraz innych grup zawodowych z Europy Wschodniej, a także z krajów Kaukazu Południowego i Azji Centralnej. Wizyty, których profil oparty jest na dzieleniu się polskim doświadczeniem w zakresie transformacji oraz integracji europejskiej, prowadzone są we współpracy z polskimi organizacjami pozarządowymi oraz jednostkami administracji centralnej i samorządowej.

W ramach programu Fundacja jest zaangażowana w Warszawską Letnią Akademię Euro-Atlantycką (WEASA) – inicjatywę, będącą wspólnym przedsięwzięciem PAFW, The German Marshall Fund of the United States oraz Fundacji Centrum Europejskie Natolin – skierowaną do ekspertów z krajów Partnerstwa Wschodniego UE oraz Bałkanów Zachodnich. W ostatnich kilku latach zajęcia Akademii ogniskowały się na zagadnieniach dotyczących dezinformacji oraz bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni.

REALIZATOR PROGRAMU:

Fundacja Liderzy Przemian

2007-2016 Kolegium Europy Wschodniej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego

studytours.pl

PROGRAM W LICZBACH

8.862.995 USD

wyniosły dotacje PAFW

11 000

osób odwiedziło Polskę

522

uczestników WEASA

WEASA to cykliczna oferta wykładów, warsztatów i spotkań z ekspertami skierowana do osób z krajów Partnerstwa Wschodniego i Bałkanów Zachodnich. Do udziału w Akademii zapraszani są m.in. analitycy, doradcy polityczni i rządowi, pracownicy think-tanków i NGOs, urzędnicy służby cywilnej oraz dziennikarze.

Madeleine Albright gościem czwartej edycji WEASA

W 2016 roku gościem specjalnym Warszawskiej Letniej Akademii Euroatlantyckiej była Madeleine Albright, Sekretarz Stanu USA w latach 1997-2001; przez kilka godzin dzieliła się z uczestnikami spotkania swoją niezwykłą wiedzą i doświadczeniem. „WEASA to ważna i potrzebna inicjatywa zarówno dla Partnerstwa Wschodniego, jak i relacji transatlantyckich oraz integracji europejskiej” – podsumowała była Sekretarz Stanu.

Warsztaty oraz wykłady koncentrowały się na czterech blokach tematycznych, związanych z polityką i rozwojem regionalnym; przede wszystkim na bezpieczeństwie regionu i zarządzaniu kryzysowym, a także na rozwoju gospodarczym, współpracy transgranicznej

oraz relacjach regionalnych, ze szczególnym uwzględnieniem roli lokalnych liderów.

W Akademii wzięło udział 45 osób z sześciu państw Partnerstwa Wschodniego UE – Armenii, Azerbejdżanu, Białorusi, Gruzji, Mołdawii oraz Ukrainy. Przez dwa tygodnie uczestniczyli oni w zajęciach prowadzonych przez wiodących specjalistów w poszczególnych dziedzinach, wśród nich byli: Profesor Leszek Balcerowicz, były Prezes NBP, David J. Kramer, były Asystent Sekretarza Stanu USA ds. Demokracji, Praw Człowieka i Pracy, Dr Paweł Kowal, były Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, a także Dr Karen Donfried, Prezes The German Marshall Fund of the United States.

WSPIERAMY UKRAINĘ

Specjalny program grantowy, uruchomiony przez Polsko-Amerykańską Fundację Wolności w odpowiedzi na wojnę w Ukrainie, został skierowany do polskich organizacji pozarządowych niosących pomoc ludności cywilnej w Ukrainie oraz uchodźcom wojennym, którzy trafili do Polski. Był on rozwinięciem nadzwyczajnej inicjatywy jaka została uruchomiona w programie „Przemiany w Regionie” (RITA). Na program „Wspieramy Ukrainę” PAFW przeznaczyła dotąd ponad 13 milionów złotych, finansując 217 projektów.

Projekty te są realizowane przez polskie organizacje pozarządowe we współpracy ze swoimi partnerami w Ukrainie, a także w Polsce – ich celem jest wsparcie ukraińskich uchodźców. Środki mogą być też przeznaczone na koordynację działań polskich NGOs na rzecz Ukrainy i przybyłych z niej uchodźców, również we współpracy z innymi instytucjami czy środowiskami.

Priorytetem jest wspieranie organizacji mających ugruntowaną współpracę z partnerami w Ukrainie, a także działających w małych miejscowościach Polski, do których trafiły osoby uciekające przed wojną.

Obecnie w otwartych konkursach grantowych można otrzymać dofinansowanie na projekty służące wsparciu ukraińskich dzieci i młodzieży w Polsce oraz w Ukrainie, zwłaszcza ich edukacji, wsparciu uchodźców z Ukrainy poprzez doradztwo prawne, obywatelskie, zawodowe, z zakresu usług publicznych, jak i przez pomoc psychologiczną. Projekty takie są również skierowane na zapobieganie dyskryminacji i nieprzyjaznym aktom, na jakie mogą być narażeni ukraińscy uchodźcy w Polsce, a także na przeciwdziałanie dezinformacji oraz zapewnianie rzetelnej informacji o społeczności uchodźców wojennych w Polsce i sytuacji w Ukrainie.

REALIZATOR PROGRAMU:

Fundacja Edukacja dla Demokracji

fed.org.pl/wspieramy-ukraine/

PROGRAM W LICZBACH

3.089.001 USD

wyniosły dotacje PAFW

97 000

uchodźców
w Polsce uzyskało
wsparcie

160 000

osób w Ukrainie
otrzymało pomoc

70 000

osób objętych
wsparciem
humanitarnym

„Akademicki Punkt Niezwycięzonych” w Charkowie

Bombardowanie Charkowa, miasta zamieszkanego przez 1,5 miliona ludzi, rozpoczęło się 24 lutego 2022 roku, wraz z rosyjską inwazją na Ukrainę. „Mieszkańcy Charkowa stanęli w obliczu fali nieustannych ataków bombowych, bez rozróżniania celu” – przypomina Donatella Rovera, starsza doradczyni Amnesty International do spraw reagowania kryzysowego.

„Akademicki Punkt Niezwycięzonych” to schron, który powstał w 2023 roku w Charkowskiej Państwowej Akademii Kultury Fizycznej, w ramach programu „Wspieramy Ukrainę”, dzięki współpra-

cy Stowarzyszenia AZS Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy i Akademii w Charkowie.

Projekt zakładał dostosowanie pomieszczeń Charkowskiej Akademii Kultury Fizycznej do celów bezpiecznego prowadzenia zajęć ze studentami w czasie zagrożenia atakami powietrznymi. Akademia posiada własne pomieszczenia piwniczne, które wykorzystywane są jako schronienie podczas nalotu zarówno dla studentów, pracowników naukowych Akademii, jak i dla mieszkańców Charkowa.

Pomieszczenie nie tylko zostało solidnie wyremontowane, ale także wyposażone w meble, pomoce naukowe oraz łącze internetowe umożliwiające prowadzenie zajęć w trakcie alarmu przeciwlotniczego.

„To znaczy dla nas więcej niż remont i sprzęt. To dla nas znak, dowód na to, że świat, Polska i Wy przyjaciele, nie zapomnieliście o Charkowie, że nie zostaliśmy w naszej walce sami” – powiedział Rektor Viacheslav Mulyk, Rektor Charkowskiej Akademii Kultury Fizycznej.

MONITORING, EWALUACJE I ANALIZY (MEVA)

Rozpoczęty w 2005 roku program jest przedsięwzięciem o charakterze ekspercko-badawczym. Ma na celu prowadzenie stałych prac analitycznych przyczyniających się do maksymalizowania efektywności programów PAFW, a także innych organizacji trzeciego sektora w Polsce.

Prowadzone analizy m.in. pomagają w określeniu, na ile zdefiniowane wcześniej w programach Fundacji cele, podjęte działania i osiągnięte rezultaty odpowiadają na istniejące potrzeby i problemy, zwłaszcza w odniesieniu do lokalnych społeczności. Wypracowywane w ramach programu metody oraz uzyskiwane wyniki analiz służą także innym organizacjom pozarządowym w podejmowanych przez nie działaniach.

Potencjalne inicjatywy PAFW są rozpatrywane w kontekście istniejących i przewidywanych potrzeb społecznych. W tym celu prowadzi się badania określonych grup – np. młodzieży wiejskiej, bibliotekarzy, czy pracowników or-

ganizacji pozarządowych – i testuje nowe przedsięwzięcia. Analizowane są także wzajemnie uzupełniające się i wzmacniające elementy bieżących programów PAFW w celu podniesienia jakości oraz efektywności fundacyjnych działań.

W latach 2022-2023 część analiz i ewaluacji, między innymi w „Działaj Lokalnie” i Programie Rozwoju Bibliotek, ukierunkowana została na identyfikację problemów, z jakimi musiały się zmierzyć organizacje pozarządowe w wyniku napływu uchodźców z Ukrainy, tak aby odpowiednio dostosować działania w ramach tych przedsięwzięć. Podobnie w latach wcześniejszych na podstawie analiz i badań wprowadzane były modyfikacje w fundacyjnych programach w reakcji na zmieniające się uwarunkowania zewnętrzne – tak było na przykład podczas pandemii. Również przeprowadzono prace analityczne pod kątem możliwości włączenia się PAFW oraz organizacji z nią współpracujących w działania edukacyjne oraz animujące lokalne społeczności na rzecz ochrony środowiska i klimatu. Między innymi w ich efekcie powstał program „Zielony Lider”.

REALIZATOREM ZASADNICZEJ CZĘŚCI PROGRAMU JEST:

Fundacja „Stocznia”

stocznia.org.pl

2.955.454 USD

wyniosły dotacje PAFW

Box – badanie oddziaływania na kapitał społeczny

Wydawnictwo, przygotowane przez Fundację „Stocznia” w ramach programu „MEVA”, jest poświęcone tematyce o istotnym znaczeniu dla wielu organizacji pozarządowych: ich wpływowi na zdolność społeczności lokalnych do wspólnego działania, co świadczy o poziomie kapitału społecznego.

BOX („Badanie Oddziaływania na Kapitał Społeczny”) to metodologia i zbiór narzędzi, które można wykorzystać do ewaluacji efektów dotychczasowej działalności, ale także jako pomoc przy tworzeniu planów na przyszłość. „Podręcznik powstał z myślą o działających lokalnie organizacjach pozarządowych. Pomaga w odpowiedzi na pytanie: co z działań tego rodzaju organizacji rzeczywiście wynika. W jakim stopniu przekładają się one na trwałą zmianę

w społecznościach, w których prowadzą swoje projekty? Które z elementów składających się na kapitał społeczny wzmacniają swoimi działaniami? Które powinny wzmacniać, aby wywrzeć największy wpływ na otaczającą je rzeczywistość” – powiedział Jan Herbst z Fundacji „Stocznia”, współautor publikacji.

Podręcznik w przystępny sposób przedstawia koncepcję kapitału społecznego. Prezentuje sześć narzędzi badawczych służących do pomiaru wielkości kapitału społecznego, opracowanych w formie krótkich prezentacji, które zostały przetestowane w praktyce przez wybrane Ośrodki Działaj Lokalnie. „Narzędzia, które prezentujemy, były projektowane tak, aby mogły z nich skorzystać zarówno małe lokalne organizacje, jak i operatorzy dużych programów.

Staraliśmy się opracować je w sposób umożliwiający ich użycie dosłownie przez każdego i aby ich zastosowanie nie wymagało specjalistycznej wiedzy ani dużych nakładów” – wyjaśnia drugi ze współautorów, Rafał Rudnicki.

BOX został przygotowany we współpracy z realizatorem programu „Działaj Lokalnie”, Akademią Rozwoju Filantropii w Polsce, a także z Ośrodkami Działaj Lokalnie. Jest dostępny w wersji cyfrowej na stronie: www.kapitalspoleczny.org. Profesor Robert Putnam, twórca pojęcia „kapitału społecznego”, w kontaktach z autorami BOX-u wysoko ocenił wypracowaną przez nich koncepcję i wyraził nadzieję, że spotka się ona z szerokim zainteresowaniem.

25 LAT W PROGRAMACH FUNDACJI

PROGRAMY ZAKOŃCZONE

Od początku swojej działalności Fundacja podejmowała różnego typu inicjatywy mieszczące się w jej mandacie programowym oraz możliwościach finansowych. Między innymi uruchomiła jeden z pierwszych niekomercyjnych portali edukacyjnych, mający zapewnić powszechny, szybki i nieodpłatny dostęp nauczycieli, uczniów i rodziców do zasobów oraz usług edukacyjnych. Wśród przedsięwzięć stanowiących reakcję na zgłaszane wówczas postulaty związane z reformą służby zdrowia, znalazło się szkolenie menedżerów opieki zdrowotnej pracujących głównie w mniejszych miastach. W odpowiedzi na narastający problem bezrobocia zainicjowano program skierowany do młodych ludzi poszukujących po raz pierwszy pracy oraz do grup zawodowych zagrożonych bezrobociem strukturalnym. Kiedy dwukrotnie Polskę nawiedziła niszczycielska powódź, w 2001 i 2010 roku, Fundacja w trybie pilnym uruchomiła dodatkowe środki, aby wesprzeć najbardziej poszkodowane szkoły, biblioteki i lokalne organizacje pozarządowe znajdujące się na terenach wiejskich i w małych miastach.

Wejście Polski do Unii Europejskiej otworzyło przed krajem szerokie perspektywy rozwojowe, a Fundacja pragnąc wesprzeć proces integracji oraz przyczynić się do wykorzystania nowych możliwości, w 2003 roku rozpoczęła program „EURO-NGO”, w ramach którego powstała sieć 120 specjalistów, którzy przygotowywali organizacje trzeciego sektora, głównie z małych miejscowości, do absorpcji środków unijnych.

Fundacja zawsze starała się jak najszerzej dyskutować zdobyte doświadczenia programowe w swoich kolejnych działaniach. Przykładem może być Program Rozwoju Bibliotek, którego rozpoczęcie było poprzedzone realizacją programu „Wieś Aktywna: budowanie społeczeństwa informacyjnego” (e-VITA), w ramach którego wypracowana została całościowa oferta w zakresie projektowania i wprowadzania w życie inicjatyw służących informatyzacji gmin, z aktywnym udziałem mieszkańców.

W zakończonych w 2014 roku działaniach w obszarze programowym „Obywatel w demokratycznym państwie prawa”, Fundacja przez dekadę wspierała rozwój bezpłatnego poradnictwa prawnego, a przez kolejne lata zgromadzone zasoby i dorobek programu upowszechniane były w sieci. Natomiast u podstaw rozpoczęcia akcji „Przejrzysta Gmina”, a później „Przejrzysta Polska”, leżało zwiększone zainteresowanie społeczne zarówno transparentnością jak i skutecznością w funkcjonowaniu władzy na szczeblu lokalnym. W kolejnych latach zasady przetestowane w „Przejrzystej Polsce” promowano za granicą, podobnie jak doświadczenia wielu innych polskich organizacji pozarządowych – w dużym stopniu dzięki programowi „RITA”.

Ostatnim zakończonym fundacyjnym programem - w 2023 roku - był „Fundusz Pomocowy dla Organizacji Pozarządowych i Inicjatyw Obywatelskich”, który został uruchomiony trzy lata wcześniej jako odpowiedź PAFW na wybuch pandemii COVID-19. Końcowa edycja programu koncentrowała się na minimalizowaniu strat edukacyjnych wywołanych pandemią oraz na poprawie zdrowia psychicznego i fizycznego dzieci i młodzieży z mniejszych miejscowości. Dzięki zdobytym w ten sposób doświadczeniom, w 2024 roku Fundacja rozpoczęła nowy program – „Kurs na Odporność”.

POLSKI PORTAL EDUKACYJNY „INTERKL@SA”
KOMPUTER DLA NAUCZYCIELA
SZKOLENIA KOMPUTEROWE NA ODLEGŁOŚĆ
SZKOLENIA DLA MENEDŻERÓW
SŁUŻBY ZDROWIA
DLA DZIECI
PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ W SZKOLE
PROGRAM INICJATYW WIEJSKICH (VITA)
WIEŚ AKTYWNA: BUDOWANIE
SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO (e-VITA)
EURO-NGO
BEZROBOCIE – CO ROBIĆ
WORK IN POLAND
ZARZĄDZANIE FINANSAMI W ORGANIZACJACH
POZARZĄDOWYCH (FIMANGO)
POWÓDŹ 2001
POWÓDŹ. POMAGAMY!
OBYWATELE I SAMORZĄD LOKALNY
PRZEJRZYSTA GMINA
PRZEJRZYSTA POLSKA
OBYWATEL I PRAWO
FUNDUSZ POMOCOWY DLA ORGANIZACJI
POZARZĄDOWYCH I INICJATYW OBYWATELSKICH

POLSKI PORTAL EDUKACYJNY „INTERKL@SA”

2.755.713 USD

wyniosły dotacje PAFW

REALIZATORZY PROGRAMU:

2000-2008

Fundacja Edukacji Ekonomicznej

2008-2010

Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe

2010-2011

Fundacja „Polski Portal Edukacyjny Interkl@sa”

Celem programu, realizowanego w latach 2000-2011, było stworzenie i prowadzenie platformy internetowej umożliwiającej dostęp do zasobów, treści oraz usług edukacyjnych, a w konsekwencji służącej unowocześnieniu oświaty i wyrównywaniu szans edukacyjnych młodzieży z różnych środowisk. Jeden z pierwszych w Polsce, profesjonalny i niekomercyjny portal edukacyjny www.interklasa.pl został zaprojektowany z myślą o uczniach, nauczycielach i rodzicach. Program był wspólnym przedsięwzięciem PAFW oraz społecznej Inicjatywy „Interkl@sa”. Nowoczesną infrastrukturę techniczną zapewniało Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe (PCSS).

Redakcja portalu organizowała liczne konkursy edukacyjne, w tym „Konkurs na Szkolną Witrynę”, czy konkurs o Znak Jakości Interkl@sa. Ofertę portalu stanowiła m.in. „Biblioteka Multimedialna”, zawierająca szeroką bazę pomocy naukowych, „Wirtualna klasa”, wspomagająca uczenie na odległość, a także „Interaktywna Mapa Szkół” zapewniająca informacje o każdej z 30 tysięcy zarejestrowanych na portalu placówek oświatowych. Portal dwukrotnie otrzymał wyróżnienie magazynu „Komputer Świat” jako najciekawsza i najlepsza polska strona edukacyjna. W 2007 roku wygrał, w kategorii „Edukacja”, konkurs Webstarfestival promujący najlepsze projekty internetowe.

KOMPUTER DLA NAUCZYCIELA

446.048 USD

wyniosły dotacje PAFW

REALIZATOR PROGRAMU:

2000-2005

Ogólnopolska Fundacja Edukacji Komputerowej

Realizowany w latach 2000-2005 program był skierowany głównie do nauczycieli gimnazjalnych z małych miast i wsi: miał na celu ułatwienie zakupu komputera osobistego w preferencyjnym systemie ratalnym. Fundacja opłacała odsetki oraz ponosiła koszty prowizji. Z oferty programu skorzystało ponad 3 tysięcy nauczycieli z całej Polski. Był to pierwszy program Fundacji, którego

przebieg i rezultaty zostały poddane niezależnej, zewnętrznej ocenie. Wyniki badania ankietowego przeprowadzonego przez Instytut „Pentor” potwierdziły, że zakup komputera umożliwił nauczycielom lepsze przygotowanie zajęć z młodzieżą, a także zachęcił do szerokiego korzystania z zasobów edukacyjnych Internetu, ze szczególnym uwzględnieniem portalu „Interkl@sa”.

SZKOLENIA KOMPUTEROWE NA ODLEGŁOŚĆ

180.548 USD

wyniosły dotacje PAFW

REALIZATOR PROGRAMU:

2002-2004

Ogólnopolska Fundacja Edukacji Komputerowej

Wykorzystując efekty programu „Komputer dla Nauczyciela”, Fundacja zainicjowała program szkoleń komputerowych na odległość. Realizowane w latach 2002-2004 przedsięwzięcie umożliwiło zainteresowanym nauczycielom nieodpłatne uczestnictwo w szkoleniach dotyczących wykorzystania Internetu. Uczestnicy szkoleń poznali mechanizmy korzystania z jego zasobów, tworzenia stron www, przygotowania prezentacji multimedialnych, a także budowania narzędzi sprawdzających wiedzę uczniów. Program składał się z dwóch modułów: szkoleń na odległość za pośrednictwem specjalnego serwisu internetowego oraz warsztatów stacjonarnych. Blisko 1200 osób ukończyło szkolenia i otrzymało certyfikaty honorowane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu.

SZKOLENIA DLA MENEDŻERÓW SŁUŻBY ZDROWIA

520.332 USD

wyniosły dotacje PAFW

REALIZATOR PROGRAMU:

2000-2006

Stowarzyszenie Menedżerów Opieki Zdrowotnej

Realizowany w latach 2000-2006 program miał na celu podniesienie poziomu wiedzy w zakresie nowoczesnego zarządzania placówkami medycznymi. W ramach programu dofinansowano 22 ośrodki szkoleniowe oraz przyznano ponad 400 stypendiów naukowych dla menedżerów służby zdrowia, zwłaszcza z małych miejscowości, uczestniczących w studiach podyplomowych. Oferta programu obejmowała również konferencje z udziałem zagranicznych ekspertów, którzy zaprezentowali polskim lekarzom zagraniczne doświadczenia w kierowaniu nowoczesnymi systemami opieki zdrowotnej. Jednym z efektów programu było opracowanie i wdrożenie systemu społecznej akredytacji programów studiów podyplomowych z dziedziny zarządzania w ochronie zdrowia.

DLA DZIECI

702.344 USD

wyniosły dotacje PAFW

REALIZATOR PROGRAMU:

2005-2010
Fundacja Rozwoju Dzieci
im. Jana Amosa Komeńskiego

Prowadzony w latach 2005-2010 program miał na celu stworzenie warunków dla wyrównywania szans edukacyjnych dzieci z terenów wiejskich i małych miast poprzez poprawę jakości edukacji elementarnej. Wytoczne programu zebrano w formie „Strategii rozwoju edukacji elementarnej”, której komponenty wdrożono w ramach pilotażowej edycji realizowanej w siedmiu gminach wiejskich z pomocą ekspertów i partnerstw – organizacji pozarządowych i lokalnych władz. Doświadczenia te posłużyły do przygotowania jednego z pierwszych w kraju „Raportu o sytuacji małych

dzieci w Polsce”. Powstała także baza organizacji wspierających edukację elementarną dostępna na stronie www.dzieci.org.pl. W drugiej edycji programu 24 organizacje zostały przeszkolone z nowoczesnych metod pracy z małymi dziećmi, a 17 NGO uzyskało dotacje na realizację projektów opartych na wybranych komponentach strategii. W 2007 roku powołano Partnerstwo na rzecz Edukacji Małych Dzieci, w skład którego weszło 50 organizacji pozarządowych. Trzecia edycja służyła upowszechnianiu zdobytych doświadczeń.

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ W SZKOLE

882.381 USD

wyniosły dotacje PAFW

REALIZATOR PROGRAMU:

2004-2010
Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości

Program, realizowany w latach 2004-2010, miał na celu wsparcie inicjatyw wyzwających przedsiębiorczość wśród uczniów gimnazjów i szkół średnich, zwłaszcza w małych miastach i na wsi. Głównym komponentem programu był projekt prowadzony wspólnie z Fundacją Młodzieżowej Przedsiębiorczości – „Przedsiębiorczość w Gimnazjum”, wspierający działania nauczycieli na rzecz kształtowania wśród uczniów postaw kreatywnych oraz uczenia ich pracy w grupie. Na potrzeby tej inicjatywy stworzono internetowy system

dystrybucji materiałów edukacyjnych – www.junior.org.pl, z których skorzystało ponad 3200 nauczycieli z blisko 1300 szkół. Na ofertę programu składał się także Ogólnopolski Konkurs na Najlepsze Przedsięwzięcie Uczniowskie „IDEA” oraz wsparcie dla Ogólnopolskiej Olimpiady Przedsiębiorczości prowadzonej przez Fundację Promocji i Akredytacji Kierunków Ekonomicznych. W Olimpiadzie, której PAFW patronuje do dzisiaj, rokrocznie bierze udział kilkanaście tysięcy uczniów szkół średnich, a najlepsi otrzymują indeksy uczelni organizujących zawody.

PROGRAM INICJATYW WIEJSKICH (VITA)

498.956 USD

wyniosły dotacje PAFW

REALIZATOR PROGRAMU:

2001-2003
Fundacja Wspomagania Wsi

Celem programu, realizowanego w latach 2001-2003, było pobudzenie oddolnych inicjatyw obywatelskich wśród społeczności wiejskich o niskiej aktywności, a także rozpoczęcie stałej wymiany informacji pomiędzy organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz wsi. Program zrealizowano w trzech etapach: informacyjnym, któ-

ry objął ponad 1500 osób z 72 gmin; szkoleniowym, w ramach którego ok. 3 tysiące osób wzięło udział w 120 warsztatach; a także wykonawczym, polegającym na realizacji 77 lokalnych projektów, z których większość była kontynuowana po zakończeniu finansowania przez PAFW.

WIEŚ AKTYWNA: BUDOWANIE SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO (e-VITA)

1.654.889 USD

wyniosły dotacje PAFW

REALIZATOR PROGRAMU:

2004-2011
Fundacja Wspomagania Wsi

Przedsięwzięcie, realizowane w latach 2004-2011, bazowało na doświadczeniach Programu Inicjatyw Wiejskich (VITA) i miało na celu promocję praktycznego zastosowania nowoczesnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych dla rozwoju społecznego i gospodarczego na terenach wiejskich, a także przygotowanie społeczności lokalnych i samorządów do wykorzystania środków UE. W pierwszych latach realizacji programu wypracowana została metoda informatyzacji „e-VITA”, a w kolejnych udzielono wsparcia finansowego i merytorycznego społecznościom, które podjęły się realizacji projektów budowy infrastruktury technicznej – m.in. publicznych punktów dostępu

do Internetu i sieci internetowych. Dzięki pracy 13 partnerstw powstało 11 gminnych, niekomercyjnych sieci komputerowych, zapewniających dostęp do Internetu mieszkańcom 60 wsi. Ponadto 1360 mieszkańców zdobyło wiedzę jak korzystać z komputera i Internetu, a 500 osób uczestniczyło w szkoleniach z zakresu tworzenia projektów internetowych. W ramach programu prowadzone były również działania edukacyjne adresowane do przedsiębiorców, organizacji pozarządowych oraz młodzieży. Modelowe rozwiązanie informatyzacji wypracowane w programie – „Metoda e-VITA” – prezentowane było podczas wielu seminariów, a także w formie publikacji i poprzez „Witrynę Wiejską”.

EURO-NGO

1.175.127 USD

wyniosły dotacje PAFW

REALIZATORZY PROGRAMU:

2003-2006

Sieć Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT

2006-2007

Stowarzyszenie na Rzecz Forum Inicjatyw
Pozarządowych

Realizowany od 2003 roku program miał na celu pomoc organizacjom pozarządowym w korzystaniu ze środków oferowanych przez Unię Europejską. W efekcie powstał ogólnodostępny system informowania i doradztwa w zakresie zasad i mechanizmów funkcjonowania funduszy unijnych, przeznaczony głównie dla liderów inicjatyw obywatelskich i organizacji pozarządowych z małych miast

i wsi. Dzięki doradztwu sieci 120 specjalistów „EURO-NGO”, w latach 2004-2006 polskie organizacje pozarządowe pozyskały ze środków UE ponad 48 milionów USD na realizację 373 projektów indywidualnych i 21 projektów partnerskich. Przedsięwzięcie jest nadal kontynuowane w ramach ścieżki „EURO-NGO+” programu „Wspieramy Organizacje Pozarządowe”.

BEZROBOCIE – CO ROBIĆ

974.586 USD

wyniosły dotacje PAFW

REALIZATORZY PROGRAMU:

2001-2003

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości w Suwałkach

2004-2006

Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych

Program, realizowany w latach 2001-2006, miał na celu pobudzanie inicjatyw lokalnych na rzecz zwalczania bezrobocia. Łącznie 1165 beneficjentów zostało objętych pomocą psychologiczną, prawną, skorzystało z doradztwa zawodowego oraz miało możliwość ukończenia kursów doszkalających. Skorzystali także z pośrednictwa pracy, wspomagane bankiem danych z 3000 ofert. W nieodległym czasie blisko połowa uczestników znalazła miejsce pracy

lub stworzyła je poprzez rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. Następnie działania programu koncentrowały się na popularyzacji metody outplacementu, zaadoptowanej do potrzeb NGO oraz lokalnych partnerów społecznych. W latach 2004-2006 szkolenia w ramach „Akademii Outplacementu” ukończyło blisko 300 specjalistów rynku pracy. Utworzony został także portal instytucji rynku pracy bezrobocie.org.pl.

WORK IN POLAND

810.277 USD

wyniosły dotacje PAFW

REALIZATOR PROGRAMU:

2007-2010

Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekologicznych

Celem przedsięwzięcia, opartego na doświadczeniach programu „Bezrobocie – co robić”, było wzmocnienie kompetencji i sprawności organizacji pozarządowych w zakresie świadczenia usług dla rynku pracy. Na program składały się badania i analizy, inicjatywy edukacyjno-informacyjne skierowane do NGO oraz

ich samorządowych partnerów działających na rzecz osób bezrobotnych, a także granty na lokalne projekty na rynku pracy realizowane z wykorzystaniem narzędzi ICT. W programie oferowane były również szkolenia dla organizacji trzeciego sektora prowadzone na odległość – co stanowiło wówczas novum.

ZARZĄDZANIE FINANSAMI W ORGANIZACJACH POZARZĄDOWYCH (FIMANGO)

1.793.021 USD

wyniosły dotacje PAFW

REALIZATOR PROGRAMU:

2000-2006

Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Realizowany w latach 2000-2006 program miał na celu poprawę jakości zarządzania finansami w instytucjach trzeciego sektora, głównie poprzez bezpłatne szkolenia, w których wzięło udział ponad 1300 księgowych

i osób odpowiedzialnych za finanse w NGO. Od 2007 roku tego typu szkolenia realizowane są w ramach programu PAFW „Wspieramy Organizacje Pozarządowe”.

POWÓDŹ 2001

102.359 USD

wyniosły dotacje PAFW

REALIZATOR PROGRAMU:

2001

Stowarzyszenie Klon/Jawor we współpracy
z dziennikiem „Rzeczpospolita”

W ramach akcji podjętej w 2001 roku we współpracy z dziennikiem „Rzeczpospolita”, Fundacja przyznała 17 dotacji dla najbardziej poszkodowanych szkół, położonych na terenach wiejskich, a blisko 200 małych firm otrzymało preferencyj-

ne kredyty na usuwanie skutków powodzi, których przy wsparciu PAFW udzielił Fundusz Mikro. Ponadto dzięki współpracy ze Stowarzyszeniem Klon/Jawor utworzony został specjalny internetowy serwis informacyjny „Powódź”.

POWÓDŹ. POMAGAMY!

329.370 USD

wyniosły dotacje PAFW

REALIZATORZY PROGRAMU:

2010

Centrum Edukacji Obywatelskiej
Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego
Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce

Rozpoczęta w maju 2010 roku akcja była wspólnym przedsięwzięciem PAFW oraz Centrum Edukacji Obywatelskiej i Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, prowadzonym pod patronatem „Gazety Wyborczej”. Celem było udzielenie pomocy szkołom i gminnym bibliotekom publicznym z terenów wiejskich i małych miast dotkniętych powodzią.

Równolegle PAFW wraz z Akademią Rozwoju Filantropii w Polsce uruchomiły akcję pomocy dla znajdujących się na tych terenach organizacji społecznych objętych programem „Działaj Lokalnie”. Wsparcie otrzymały 72 szkoły i biblioteki publiczne oraz 70 lokalnych organizacji pozarządowych i OSP.

OBYWATELE I SAMORZĄD LOKALNY

266.515 USD

wyniosły dotacje PAFW

REALIZATOR PROGRAMU:

2002-2004

Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej

Program, realizowany w latach 2002-2004, miał na celu poprawę relacji pomiędzy samorządem i lokalną społecznością poprzez utworzenie stałych i przejrzystych mechanizmów współpracy władz z mieszkańcami i reprezentującymi ich organizacjami.

Program zaowocował powstaniem „Kart Współpracy”, opracowanych wspólnie przez przedstawicieli samorządów i trzeciego sektora. Doświadczenia programu stanowiły podstawę do uruchomienia przedsięwzięcia „Przejrzysta Gmina”.

PRZEJRZYSTA GMINA

171.967 USD

wyniosły dotacje PAFW

REALIZATOR PROGRAMU:

2003-2005

Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej

Przedsięwzięcie, wykorzystujące doświadczenia programu „Obywatele i Samorząd Lokalny”, stanowiące zarazem pilotaż akcji „Przejrzysta Polska”, realizowane było z udziałem wybranych samorządów, a jego cel stanowiła poprawa jakości i promowanie wysokich standardów życia publicznego w małych miejsco-

wościach. W efekcie fazy pilotażowej przygotowano 16 samorządów do roli konsultantów dla akcji masowej „Przejrzysta Polska”, w której chęć uczestnictwa zgłosiło blisko 800 gmin z całego kraju, gotowych wcielić w życie zestaw zadań wypracowanych w „Przejrzystej Gminie”.

PRZEJRZYSTA POLSKA

472.556 USD

wyniosły dotacje PAFW

REALIZATORZY PROGRAMU:

2005-2008

Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej

Realizowana w latach 2006-2008 ogólnopolska akcja „Przejrzysta Polska”, w której uczestniczyły samorządy i społeczności lokalne, miała na celu wprowadzenie i utrwalenie w życiu publicznym sześciu zasad dobrego rządzenia: przejrzystości, braku tolerancji dla korupcji, partycypacji społecznej, przewidywalności, rozliczalności i fachowości. Przedsięwzięcie było efektem partnerskiej współpracy PAFW, Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej, Fundacji im. Stefana Batorego, „Gazety Wyborczej” i Fundacji Agory, Centrum Edukacji Obywatelskiej oraz Banku Światowego. Wykorzystano w nim do-

świadczenia fundacyjnego programu „Obywatele i Samorząd Lokalny” oraz pilotażowego programu „Przejrzysta Gmina”. W akcji wzięło udział blisko 800 samorządów z całej Polski, a 426 z nich ukończyło program, co zostało potwierdzone certyfikatem. Samorządy uczestniczące w akcji mogły korzystać ze wsparcia ekspertów przygotowanych przez organizatorów akcji. Łącznie przeszkolono ponad 3 tysiące osób. Doświadczenia programu zostały udostępnione zainteresowanym z innych krajów – Ukrainy, Gruzji, Bułgarii, Rumunii, Kazachstanu i krajów bałkańskich.

OBYWATEL I PRAWO

3.442.628 USD

wyniosły dotacje PAFW

REALIZATOR PROGRAMU:

2002-2014

Instytut Spraw Publicznych

Realizowany w latach 2002-2014 program miał na celu wspomaganie rozwoju społecznych form poradnictwa obywatelskiego i prawnego poprzez wspieranie organizacji pozarządowych udzielających bezpłatnych, specjalistycznych informacji prawnych i porad, a także aktywizację obywateli w korzystaniu ze swoich praw w sferze publicznej. Dzięki rozwojowi bezpłatnego poradnictwa prawnego program oferował pomoc przede wszystkim osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej i materialnej, a jednocześnie inicjował debatę publiczną na temat reformy systemu dostępu do pomocy prawnej. Cyklicznie organizowano konkursy grantowe dla NGO's prowadzących poradnictwo prawne i obywatelskie, w którym dofinansowano łącznie 190

projektów, co umożliwiło udzielenie ponad 170 tysięcy porad prawnych i obywatelskich. Działaniom programu patronowała Rada Ekspertów złożona z autorytetów środowisk prawniczych. W rezultacie jej prac powstały m.in. portal mediacijestemza.pl promujący mediację cywilną oraz Centrum Pro Bono, za pośrednictwem którego organizacje pozarządowe mogły uzyskać bezpłatną pomoc ze strony renomowanych kancelarii prawnych. W ramach programu powstało również Forum „Aktywny Obywatel”, które zajmowało się badaniami nad barierami ograniczającymi frekwencję wyborczą i sposobami jej poprawy. Utworzono także Platformę Organizacji Poradniczych i oferowano szkolenia dla organizacji udzielających porad prawnych.

FUNDUSZ POMOCOWY DLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH I INICJATYW OBYWATELSKICH

266.515 USD

wyniosły dotacje PAFW

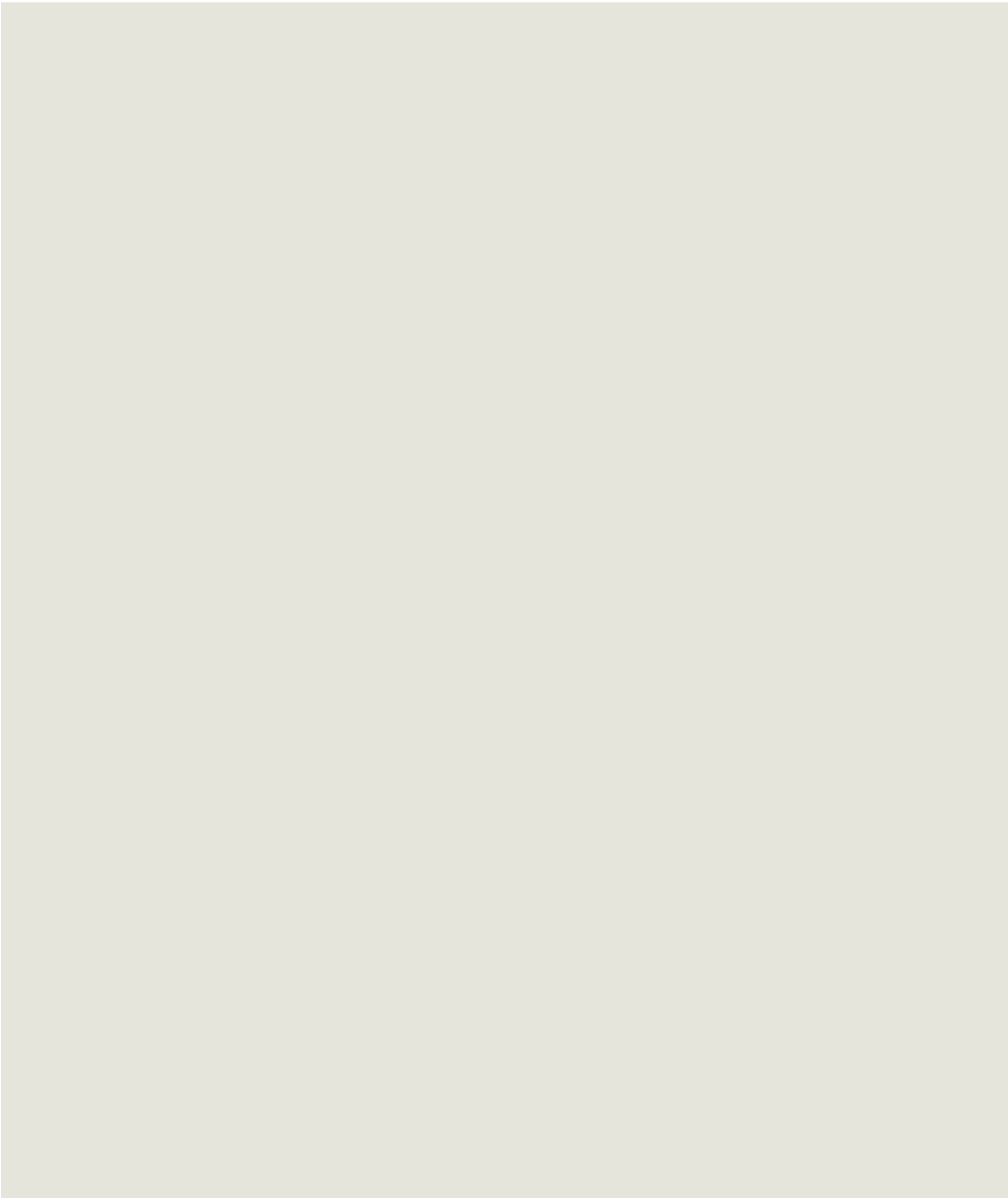
REALIZATOR PROGRAMU:

2020-2023

Fundacja Edukacja dla Demokracji

Program, realizowany w latach 2020-2023, wspierał organizacje pozarządowe w czasie pandemii COVID-19 oraz pomagał im w przeciwdziałaniu i łagodzeniu negatywnych skutków pandemii w swoich środowiskach. Oferta została skierowana zarówno do organizacji zaangażowanych w programy PAFW (np. do Ośrodków Działaj Lokalnie), jak i tych, które wcześniej nie współpracowały z Fundacją, a których działania wpisywały się w jej misję. Dzięki „Funduszowi” organizacje dostosowały się do nowych warunków i mogły realizować projekty skierowane do osób szczególnie potrzebujących pomocy. Priorytetem były inicjatywy służące zminimalizowaniu strat edukacyjnych, zapewnieniu bezpieczeństwa, przełamywaniu izolacji, a także poprawie zdrowia psychicznego i fizycznego dzieci i mło-

dzieży z małych miejscowości, dzieci z niepełnosprawnościami, z rodzin migranckich lub rodzin mierzących się z ekonomicznymi ograniczeniami. NGOs mogły liczyć również na wsparcie instytucjonalne w postaci dofinansowania kosztów administracyjnych i wynagrodzeń pracowników. Łącznie przyznano 250 dotacji na kwotę blisko 9 milionów złotych. Oprócz grantów prowadzone były działania informacyjne i doradcze służące podnoszeniu jakości realizowanych działań oraz spotkania sieciujące. Jednym z efektów programu jest publikacja prezentująca dobre praktyki edukacyjne służące budowaniu odporności psychicznej dzieci i młodzieży. Doświadczenia „Funduszu Pomocowego” zostały wykorzystane w nowym programie PAFW „Kurs na Odporność”, rozpoczętym w 2024 roku.

FAKTY | LICZBY

FAKTY I LICZBY

35 000

przyznanych stypendiów

4 224

*zmodernizowane
placówki biblioteczne*

12 500

*przeszkolonych
bibliotekarek
i bibliotekarzy*

22 000

*projektów lokalnych,
którym udzielono
wsparcia*

16 000

*studentów-wolontariuszy
przeprowadziło ponad
45 000 projektów edukacyjnych
w 3 200 szkołach, w których
wzięło udział 467 000
dzieci i młodzieży*

230 000

*nauczycieli rozwinęło
zawodowe kompetencje*

12 000

*szkół uczestniczyło
w programach PAFW*

30 500

*liderów i pracowników
organizacji pozarządowych
skorzystało z oferty
szkoleniowej Fundacji*

1 073

*przyznane stypendia na studia
podyplomowe dla młodych
ludzi z Europy Wschodniej
(w tym 581 dla obywateli
Ukrainy), a także z Kaukazu
Południowego i Azji Centralnej*

1 234

*projekty w krajach Europy
Wschodniej, Kaukazu
Południowego i Azji
Centralnej otrzymało
wsparcie*

11 000

*osób z dziesięciu krajów
naszego regionu odwiedziło
Polskę w ramach podróży
studyjnych*

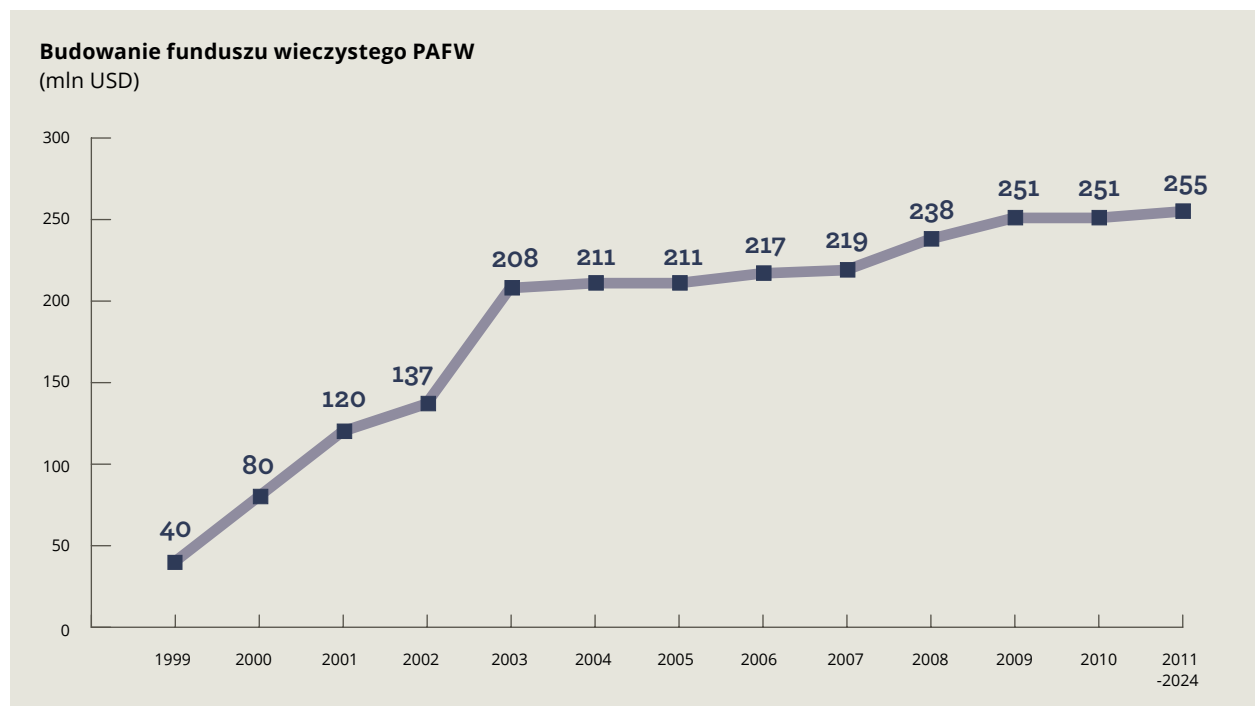

23 000

*uczestników programów
PAFW wzięło udział
w spotkaniach zorganizowa-
nych w siedzibie Fundacji
w Warszawie*

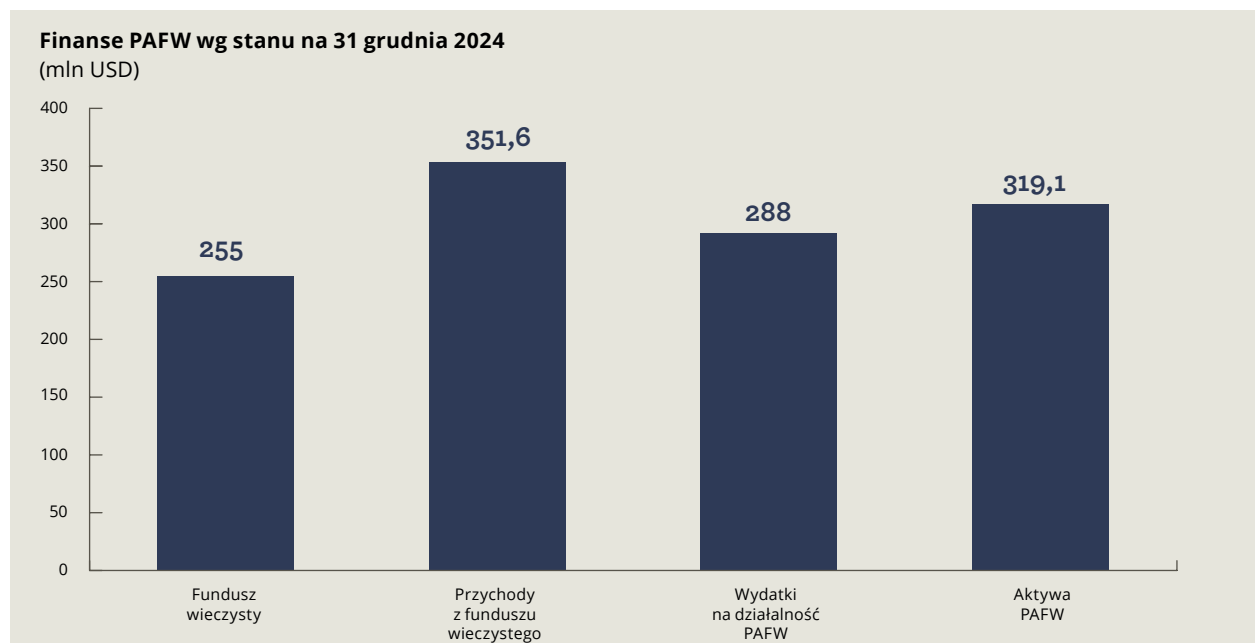
FUNDUSZ WIECZYSTY POLSKO-AMERYKAŃSKIEJ FUNDACJI WOLNOŚCI

Polsko-Amerykański Fundusz Przedsiębiorczości, założyciel Fundacji, w miarę wygaszania swojej działalności, stopniowo przekazywał przychody ze zrealizowanych inwestycji na zasilenie funduszu wieczystego PAFW. Po raz ostatni Fundusz przekazał środki na rachunek Fundacji w 2011 roku. Od tamtego czasu fundusz wieczysty PAFW wynosi 255 milionów USD.

ZARZĄDZANIE FINANSAMI

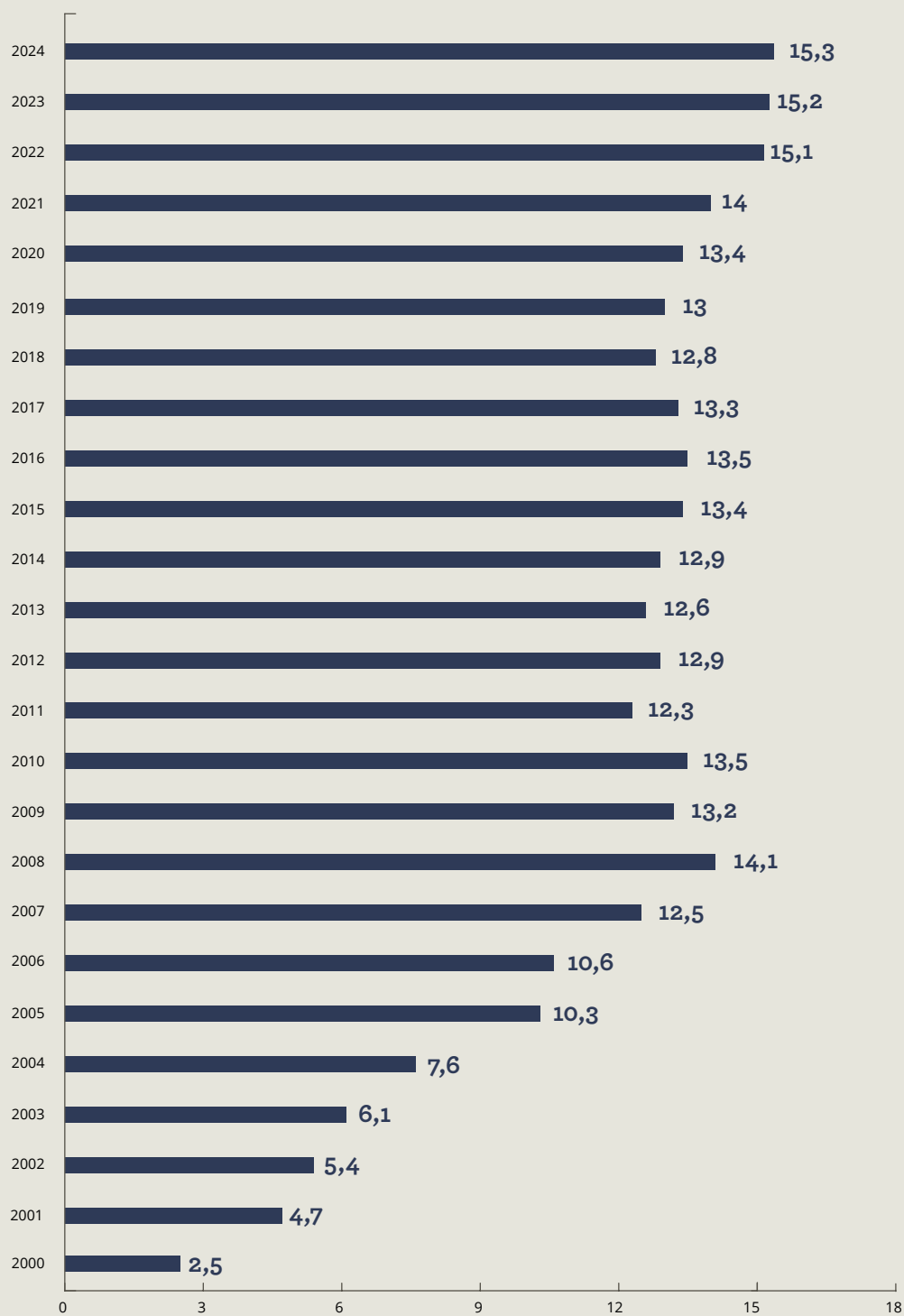
Za zarządzanie środkami finansowymi Fundacji odpowiada Komitet Inwestycyjny, w skład którego wchodzi kilku członków Rady Dyrektorów PAFW oraz zaproszeni eksperci. Od 2022 roku pracami Komitetu kieruje John Kasnicki. Wcześniej przewodniczącymi Komitetu byli Robert G. Faris, Frederick M. Bohen, i Carla H. Skodinski. Wypracowane przez 25 lat przychody wyniosły 351,6 milionów USD.

BUDŻET FUNDACJI

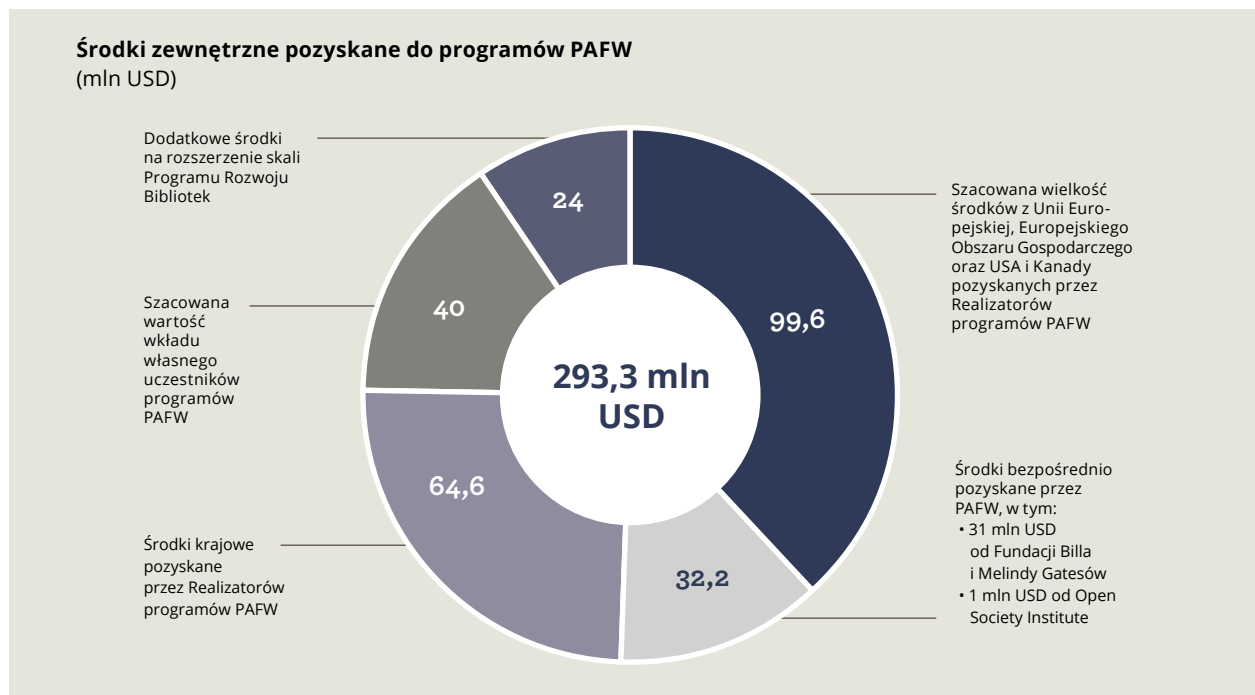
Budżet Fundacji w USD na każdy kolejny rok działalności zatwierdza Rada Dyrektorów PAFW. Dla realizacji programów w Polsce środki Fundacji są sukcesywnie wymieniane na PLN. W latach 2000-2024 Fundacja przeznaczyła na swoją działalność 285 milionów USD.

Budżet PAFW w latach 2000-2024
(mln USD)

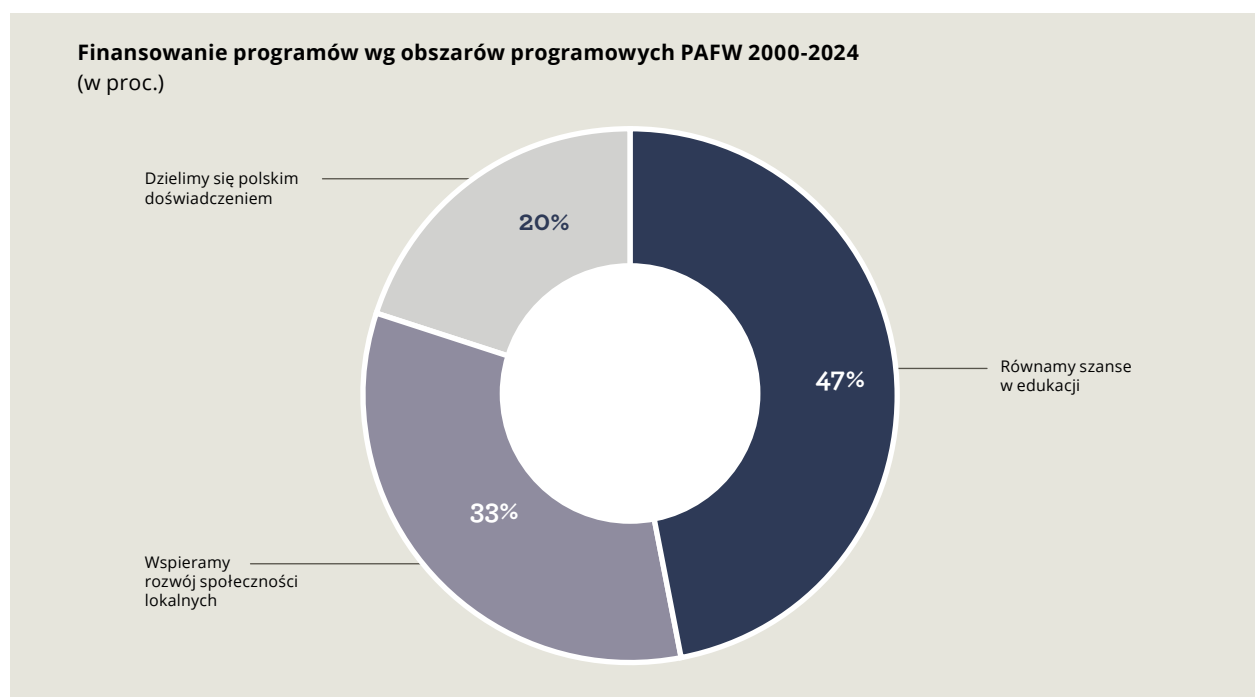
POZYSKANE ŚRODKI ZEWNĘTRZNE

W latach 2000-2024 na realizację programów Fundacji zostały pozyskane środki zewnętrzne w łącznej wysokości 293,3 miliona USD.

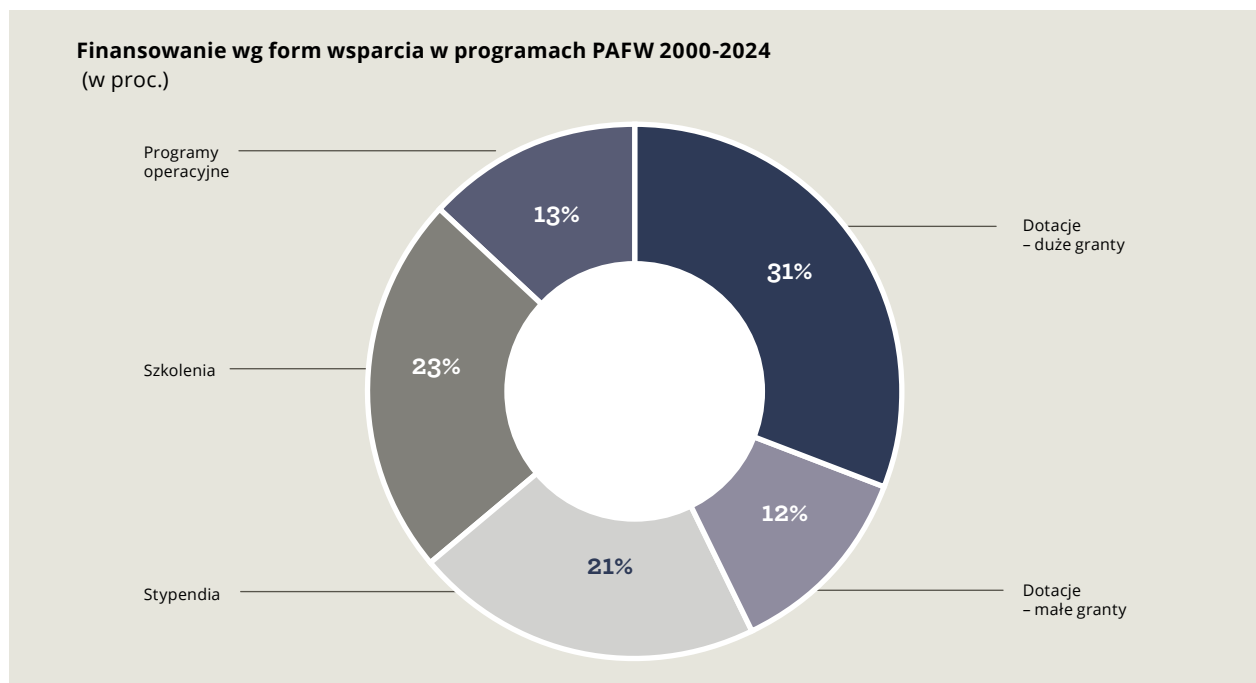
OBSZARY PROGRAMOWE

Realizując swoją misję, Fundacja finansuje programy w trzech obszarach tematycznych: równamy szanse w edukacji, wspieramy rozwój społeczności lokalnych, dzielimy się polskim doświadczeniem w zakresie transformacji. W latach 2001-2008 działania Fundacji obejmowały także czwarty obszar: „Obywatel w demokratycznym państwie prawa”.

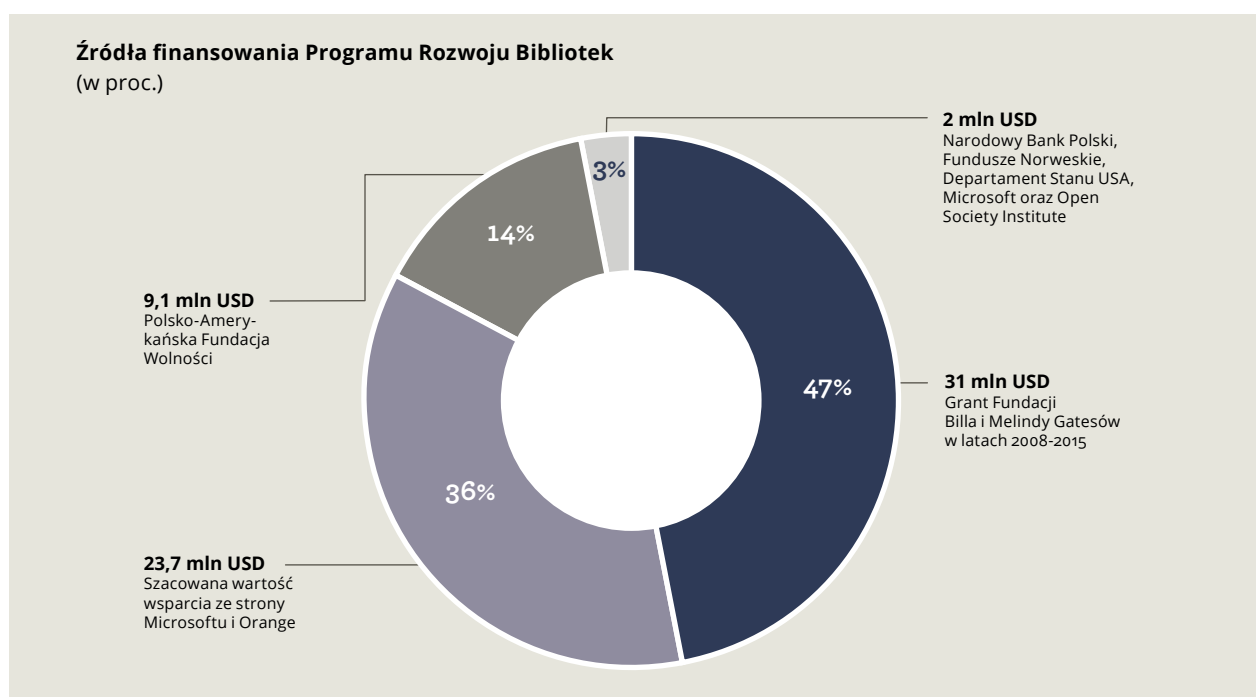
FORMY WSPARCIA W PROGRAMACH FUNDACJI

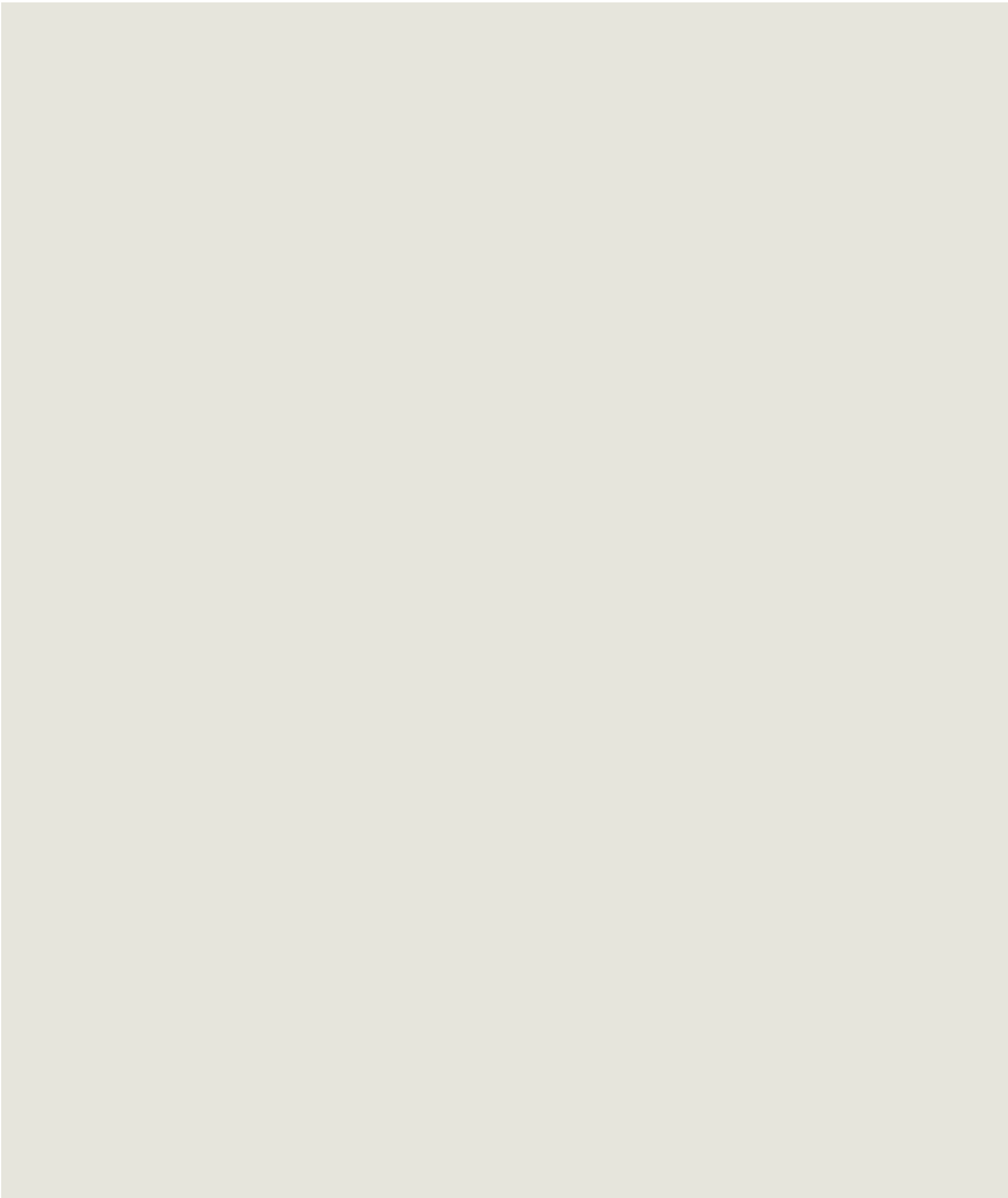
Od początku działalności na ofertę programową PAFW składają się następujące formy wsparcia: granty, stypendia, szkolenia, doradztwo oraz tworzenie sieci współpracy.

PROGRAM ROZWOJU BIBLIOTEK – FINANSOWANIE

Grant Fundacji Billa i Melindy Gatesów, uwzględniając przychody z jego inwestowania i różnice kursowe, stanowił 50 procent całkowitych kosztów Programu Rozwoju Bibliotek. Pozostałe środki pozyskano do programu z innych źródeł.

KIM JESTEŚMY

RADA DYREKTORÓW

Andrew Nagorski

Przewodniczący

Wielokrotnie nagradzany dziennikarz i pisarz, były korespondent zagraniczny i Senior Editor Newsweek International

Joseph C. Bell

Senior Counsel w Hogan Lovells

Alfred B. Bieć

Były Podsekretarz Stanu w Urzędzie Rady Ministrów i Sekretarz KERM, były Prezes Zarządu Banku PEKAO Nowy Jork i Banku Pocztowego

Angela Brav

Prezes Zarządu Hertz International

Sara Gay Forden

Uznana pisarka, publicystka i dziennikarka kierująca zespołem reporterów w Bloomberg News

Geoffrey Hoguet

Członek Zarządu GRH Holdings, LLC

John Kasnicki

Dyrektor Zarządzający ds. Inwestycji, Summit Rock Advisors

Katarzyna Kieli

President & Managing Director Warner Bros. Discovery w Polsce oraz CEO TVN

Jerzy Koźmiński

Prezes Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, były Ambasador RP w USA

Stephen D. Mull

Prorektor ds. Polityki Zagranicznej Uniwersytetu Virginia, były Ambasador USA w Polsce i Litwie

Krzysztof Pawłowski

Prezydent Wyższej Szkoły Biznesu-National Louis University w Nowym Sączu, były Senator RP

Sylwia Wilkos

Producentka i scenarzystka filmowa, Prezes Moondragon Film, doktor nauk humanistycznych

CZŁONKAMI RADY DYREKTORÓW BYLI:

Marek Belka – 2000-2004 i 2005-2010

Michał Boni – 2000-2008

Anna Fornalczyk – 2001-2025

Christopher R. Hill – 2010-2022

David Niemiec – 2011-2020

Carla H. Skodinski – 2009-2022

John P. Birkelund † – 2000-2019

Frederick M. Bohen † – 2003-2013

Zbigniew Brzeziński † – 2000-2015

Colin G. Campbell † – 2000

John H. D'Arms † – 2000-2002

Robert G. Faris † – 2000-2015

Aleksander Koj † – 2000-2010

Nicholas A. Rey † – 2000-2009

AMBASADORZY USA UCZESTNICZĄCY W PRACACH RADY DYREKTORÓW:

Mark Brzezinski – 2022-2025

Georgette Mosbacher – 2018-2021

Paul W. Jones – 2015-2018

Stephen D. Mull – 2012-2015

Lee A. Feinstein – 2009-2012

Victor H. Ashe – 2004-2009

Christopher R. Hill – 2000-2004

Daniel Fried – 2000

ZARZĄD, PRACOWNICY I WSPÓŁPRACOWNICY

Jerzy Koźmiński

Prezes Fundacji

Grzegorz Jędrys

Dyrektor Operacyjny, Dyrektor
Przedstawicielstwa w Polsce

Norman E. Haslun III

Dyrektor Finansowy
i Sekretarz Rady Dyrektorów

C. Douglas Ades

Starszy Konsultant

Matthew R. Elkin

Doradca Prawny

Radosław Jasiński

Dyrektor Programowy

Joanna Lempart

Dyrektor Programowa

Marianna Hajdukiewicz

Dyrektor Programowa

Agnieszka Mazur

Dyrektor Programowa

Mirosław Czyżewski

Kierownik Programowy

Katarzyna Świątkiewicz

Kierownik Programowa

Kalina Grzeszuk-Zająchkowska

Kierownik Programowa

Agnieszka Kwiatkowska

Główna Księgowa

Justyna Podraza

Kontroler Finansowy Programów

Przemysław Zaroń

Specjalista ds. Public Relations

Maciej Makulski
Konsultant

Grażyna Skrzypiec
Księgowa

Julia Chęcińska
Asystentka
ds. Administracyjnych

Julia Sowa
Asystentka
ds. Administracyjnych

Tomasz Wojciechowski
Asystent
ds. Administracyjnych

Izabela Kopczyk
Asystentka
ds. Administracyjnych
(urlop macierzyński)

DO GRONA PRACOWNIKÓW I WSPÓŁPRACOWNIKÓW NALEŻELI:

Ryszard Kruk

Dyrektor Przedstawicielstwa w Polsce,
Wiceprezes Fundacji (2000-2005)

Anna Rozicka

Dyrektor Programowa (2000-2001)

Jacek Michałowski

Dyrektor Programowy (2000-2010)

Anna Wojakowska-Skiba

Dyrektor Programowa (2001-2009)

Rafał Kramza

Dyrektor Programowy (2007-2012)

Katarzyna Maniszewska

Dyrektor Programowa (2013-2016)

Robert Milewski

Kierownik Programowy (2004-2009)

Małgorzata Rurewicz-Rzesoś

Główna Księgowa (2000-2003)

Mira Osiecka

Kontroler Finansowy Programów (2000-2018)

Grzegorz Borczyk

Analitik Finansowy (2009-2016)

Adela Makarewicz

Księgowa (2000-2014)

Joanna Rechnio

Koordynatorka ds. Administracyjnych
(2010-2018)

Karolina Rewska

Asystentka Administracyjna (2016-2020)

Agnieszka Łukasik

Asystentka Administracyjna (2000-2013)

Marta Szymczyk

Asystentka Administracyjna (2000-2004)

Justyna Florczak-Tylkowska

Asystentka Administracyjna (2015-2018)

Sławomir Doniecki

Asystent Administracyjny (2000-2007)

Rafał Milewski

Asystent Administracyjny (2007-2015)

Paulina Kołaczyńska

Asystentka Administracyjna (2009-2016)

Izabela Jaroń

Asystentka Administracyjna (2011-2012)

Monika Kotlarz

Asystentka Administracyjna (2001-2003)

Dorota Górka

Konsultantka (2006-2019)

Agnieszka Chorley

Konsultantka (2006-2007)

Robert C. Odle †

Doradca Prawny (2000-2012)

POLSKO-AMERYKAŃSKA FUNDACJA WOLNOŚCI

250 Park Avenue, 7th Floor
New York, NY 10177, USA
tel. 212 572-6200

PRZEDSTAWICIELSTWO PAFW W POLSCE

ul. Królowej Marysieńki 48
02-954 Warszawa
tel. (48 22) 550-28-00
fax (48 22) 550-28-01
e-mail: paff@pafw.pl
pafw.pl
